دافغانستان انتقالي اسلامي دولت

دعدلیې وزارت

رسمي جریده

فوق العاده گڼه

د افغانستان اساسي قانون

Ketabton.com

قـــانون اساسی افغانستان

دچاپ نېټه: د ۱۱/۸۳ هـ.ش کال د سلواغې دمیاشتې(۸) - پرله پسې گڼه(۸۱۸)

(c) ketabton.com: The Digital Library

در این شماره:

۱- فرمان شماره (۱۰۳) مؤرخ ۱۳۸۲/۱۱/۶ رئیس دولت انتقالی اسلامی افغانستان در مورد توشیح قانون اساسی افغانستان.

۲- قانون اساسی افغانستان.

۳- فهرست الفبائی (اندکس)

دامتیاز خاوند : دعدلي وزارت

مسؤول چلوونکی : شاه جهان "بیگزاد"

مرستیال : نور علم

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

بسم الله الرحمن الرحيم

دافغانستان داساسي قانون د توشيح

په باب دافغانستان د انتقالي اسلامي

دولت د رئيس

فرمان

ګڼه:(۱۰۳)

نیټه: ۱۳۸۲/۱۱/۶

دلوی خدای په نامه او دافغانستان دنجيبو خلکو د نیکمرغی په هيله، نوی اساسي قانون چې د ۱۳۸۲ هجري لمريز کال دلیندۍ له ۲۲ څخه دمرغومي تر ۱۴ نیټې پورې په کابل ښارکې د جورې شوې لويې جرګې لخوا په ۱۲ فصلونو او ۱۶۲ مادوکې درأيوپه اتفاق تصويب شو، توشيح او انفاذ يې اعلاموم.

دمتعال خدای له در بار څخه هيله کوم ترڅو دغه اساسي قانون داسلام دمبين دين دحکمونو په رعايت سره دملي يووالي دټينګښت، دډموکراسي دهدفونو د تحقق دمدني ټولنې دجوړولو، دټوليزې اقتصادي، اجتماعي، سياسي او فرهنګي

بسم الله الرحمن الرحيم

فرمان

رئيس دولت انتقالی اسلامی

افغانستان در مورد توشيح قانون

اساسی افغانستان

شماره:(۱۰۳)

تاريخ: ۱۳۸۲/۱۱/۶

بنام خداوند بزرگ وبه آرزوی سعادت مردم نجيب وصلحدوست افغانستان، قانون اساسی جديد را که توسط لويه جرگهٔ تاريخی ۲۲ قوس الی ۱۴ جدی ۱۳۸۲ هجری شمسی، منعقدهٔ شهر کابل در ۱۲ فصل و۱۶۲ ماده به اتفاق آراء تصويب گرديد، توشيح وانفاذ آنرا اعلام می دارم.

از بار گاه خداوند متعال استدعا دارم تا اين قانون اساسی با رعايت احکام دين مبين اسلام، تحکيم وحدت ملي، تحقق اهداف دموکراسی، اعمار جامعه مدنی، رفاه همگانی اقتصادی، اجتماعی، سياسی وفرهنگی، مشعل راه دولت

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

سوکالي، د دولت او دهېـــواد دخلکـــو دلارې ډيوه شي،سوله،برابري او ورورولي دافغانستان دملت تر منځ تأمين کړي.

ومن الله توفيق

حامد کرزی

دافغانستان دانتقالي اسلامي دولت رئيس

۲/سلواغه/۱۳۸۲ هجري شمسي

دکابل ښار

ومردم کـــشور گردیده، صلح، برابری و بـــرادری را بین مـــلت افغانستان تأمین نماید.

ومن الله توفيق

حامد کرزی

رئیس دولت انتقالی اسلامی افغانستان

۶/دلو/ ۱۳۸۲هجری شمسی

شهر کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

فهرست		فهرست	
عنوان	دمادو شمېر	عنوان	تعداد ماده
سریزه		مقدمه	
لومړی فصل : دولت	(۲۱ مادي)	فصل اول: دولت	(۲۱ ماده)
دوېم فصل: داتباعو اساسي حقوق او وجایب	(۳۸ مادي)	فصل دوم: حقوق اساسي و وجایب اتباع	(۳۸ ماده)
درېم فصل: جمهور رئیس	(۱۱ مادي)	فصل سوم: رئیس جمهور	(۱۱ ماده)
څلورم فصل: حکومت	(۱۰ مادي)	فصل چهارم: حکومت	(۱۰ ماده)
پنځم فصل: ملي شوری	(۲۹ مادي)	فصل پنجم: شورای ملی	(۲۹ ماده)
شپږم فصل: لویه جرگه	(۶ مادي)	فصل ششم: لویه جرگه	(۶ ماده)
اووم فصل: قضاء	(۲۰ مادي)	فصل هفتم: قضاء	(۲۰ ماده)
اتم فصل: اداره	(۷ مادي)	فصل هشتم: اداره	(۷ ماده)
نهم فصل: داضطرارت حالت	(۶ مادي)	فصل نهم: حالت اضطرار	(۶ ماده)
لسم فصل: تعدیل	(۲ مادي)	فصل دهم: تعدیل	(۲ ماده)
یوولسم فصل: متفرقه حکمونه	(۷ مادي)	فصل یازدهم: احکام متفرقه	(۷ ماده)
دوولسم فصل: انتقالي حکمونه	(۵ مادي)	فصل دوازدهم: احکام انتقالی	(۵ ماده)

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيد الانبياء والمرسلين محمد ﷺ وعلى آله واصحابه اجمعين.

سریزه

موږ دافغانستان خلکو:

■ دلوی خدای ﷻ پر سپېڅلي ذات په ټينګ ايمان، دحق تعالی په مشيت پر توکل او داسلام په سپېڅلي دين پر اعتقاد؛

■ دتېرو بې عدالتيو او ناخوالو په درک او زموږ پر هېواد راغليو بې شمېره مصيبتونو ته په پاملرنه؛

■ دافغانستان دټولو خلکو دسر ښندنو، تاريخي مبارزو، جهاد او بر حق مقاومت دستايلو او د وطن دآزادۍ دلارې د شهيدانو لوړ مقام ته په ارزښت ورکولو؛

■ په دې درک سره چې واحد او يو موټی افغانستان ددې خاورې په ټولو قومونو او خلکو اړه لري؛

■ دملګرو ملتو دمنشور په رعايت او دبشر دحقوقو نړيوالې اعلاميې ته په درناوي؛

■ دملي وحدت دټينګښت او دهېواد داستقلال، ملي حاکميت او ځمکنۍ

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيد الانبياء والمرسلين محمد ﷺ وعلى آله واصحابه اجمعين.

مقدمه

ما مردم افغانستان:

■ با ایمان راسخ به ذات پاک خداوند ﷻ وتوکل به مشیت حق تعالی واعتقاد به دین مقدس اسلام؛

■ بادرک بی عدالتی ها ونابسامانی های گذشته ومصایب بی شماری که بر کشور ما وارد آمده است؛

■ با تقدیر از فداکاری ها، مبارزات تاریخی، جهاد ومقاومت بر حق تمام مردم افغانستان وارج گذاری به مقام والای شهدای راه آزادی کشور؛

■ بادرک این که افغانستان واحد ویکپارچه به همه اقوام ومردم این سرزمین تعلق دارد؛

■ با رعایت منشور ملل متحد وبا احترام به اعلامیهٔ جهانی حقوق بشر؛

■ به منظور تحکیم وحدت ملی وحراست از استقلال، حاکمیت ملی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بشپړتيا دساتنې په منظور؛

▪ دخلكو پر اراده او دموكراسۍ ولاړ نظام دتاسيس لپاره؛

▪ له ظلم، استبداد، تبعيض او تاوتريخوالي پاكې؛ پرقانونيت، اجتماعي عدالت، دانساني حقوقو او كرامت پر خوندي تابه ولاړې مدني ټولنې دجوړولو او دخلكو داساسي حقوقو او آزاديو دتأمين په منظور؛

▪ دهېواد دسياسي، اجتماعي، اقتصادي او دفاعي بنسټو نود پياوړي كولو لپاره؛

▪ ددې خاورې ټولو او سېدونكيو ته ديو هوسا ژوندانه او د ژوند دسالم چاپيريال دتأمين په منظور؛

▪ او بالاخره په نړيواله كورنۍ كې دافغانستان لپاره دوړخاى دتثبيت په منظور؛

دهېواد تاريخي، فرهنګي او ټولنيزو واقعيتونو او دزمان له غوښتنو سره سم مودغه اساسي قانون دخپلو استازيو له لارې د يو زرو درې سوه دوه اتيايم لمريز هجري كال دمرغومي دمياشتې په څوارلسمه نېټه دكابل په ښار كې تصويب كړ.

وتماميت ارضى كشور؛

▪ به منظور تأسيس نظام متكى بـر ارادهٔ مردم ودموكراسى؛

▪ به منظور ايجاد جامعهٔ مدنى عارى از ظلم، استبداد، تبعيض وخشونت ومبتنى بـر قانونمندى، عدالت اجتماعى، حفظ كرامت وحقوق انسانى وتأمين آزادى ها وحقوق اساسى مردم؛

▪ به منظور تقويت بنياد هاى سياسى، اجتماعى، اقتصادى ودفاعى كشور؛

▪ به منظور تأمين زندگى مرفه ومحيط زيست سالم براى همه ساكنان اين سر زمين؛

▪ وسر انجام، به منظور تثبيت جايگاه شايستهٔ افغانستان در خانوادهٔ بين المللى؛

اين قانون اساسى را مطابق به واقعيت هاى تاريخى، فرهنگى واجتماعى كشور ومقتضيات عصر، از طريق نمايندگان منتخب خود در لويه جرگهٔ مورخ چهاردهم جدى سال يك هزاروسه صدو هشتادو دو هجرى شمسى در شهر كابل تصويب كرديم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی فصل
دولـــــت

لومړۍ ماده
افـــغـــانستان، خــپلواک، واحـــــد، او نـــه بېلېدونـــکی اســــلامي جمهـــوري دولت دی.

دوه یمه ماده
د افغانستان د اسلامي جمهوري دولـــت دین، د اسلام سپېڅلی دین دی.
د نورو ادیانو پیروان د خپل دین په پیروی او د خپلو دیني مراسمو په اجرا کـــې د قانون د حکمونو په حدود وکې آزاد دي.

دریمه ماده
په افغانستان کې هیڅ قانون نشي کولای چې د اسلام د سپېڅلي دین د معتقداتو او احکامو مخالف وي.

څلورمه ماده
په افغانستان کې ملي حاکمیت په ملـــت پورې اړه لري چې په مستقیم ډول یې په خپله یایې د خپلو استازیو له لارې عملي کوي.

فصل اول
دولـــــت

مادهٔ اول
افغانستان، دولت جمهوری اســـلامی، مـــستقل، واحـــد و غیر قابل تجزیـــه می باشد.

مادهٔ دوم
دین دولت جمهوری اسلامی افغانستان، دین مقدس اسلام است.
پیروان سایر ادیان در پیروی از دین و اجرای مراسم دینی شـــان در حـــدود احکام قانون آزاد می باشند.

مادهٔ سوم
در افغانستان هیچ قانون نمـــی توانـــد مخالف معتقدات و احکام دین مقدس اسلام باشد.

مادهٔ چهارم
حـــاکـــمیت مـــلی در افغانـــستان بـــه ملت تعلق دارد که به طور مستقیم یـــا توسط نمایندگان خود آنرا اعمال مـــی کند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دافغانستان ملت عبارت دی له هغو ټولو افرادو څخه چې دافغانستان تابعیت ولري.

د افغانستان ملت له پښتون، تاجک، هزاره، ازبک، ترکمن، بلوچ، پشه یي، نورستاني، ایماق، عرب، قرغیز، قزلباش، ګوجر، براهوي او نورو قومونو څخه جوړ دی.

د افغان کلمه د افغانستان د ملت پر هر فرد اطلاق کیږي.

د ملت هیڅ یو فرد د افغانستان له تابعیت څخه نه محرومیږي.

په تابعیت او پناه ورکولو پورې مربوطې چارې د قانون له لیارې تنظیمیږي.

ملت افغانستان عبارت است ازتمام افرادیکه تابعیت افغانستان را دارا باشند.

ملت افغانستان متشکل از اقوام پشتون، تاجک، هزاره، ازبک، ترکمن، بلوچ، پشه یی، نورستانی، ایماق، عرب، قرغیز، قزلباش، گوجر، براهوی، وسایر اقوام میباشد.

بر هر فرد از افراد ملت افغانستان کلمهٔ افغان اطلاق می شود.

هیچ فرد از افراد ملت از تابعیت افغانستان محروم نمی گردد.

امور مربوط به تابعیت و پناهندگی توسط قانون تنظیم می گردد.

پنځمه ماده

ددې اساسي قانون او نورو قوانینو د حکمونو تطبیق ، له استقلال، ملي واکمنۍ او ځمکنۍ بشپړتیا څخه دفاع او د هیواد د امنیت او دفاعي قابلیت تأمین، د دولت له اساسي وظایفو څخه دي.

مادهٔ پنجم

تطبیق احکام این قانون اساسی وسایر قوانین، دفاع از استقلال، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی و تأمین امنیت و قابلیت دفاعی کشور از وظایف اساسی دولت می باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږمه ماده

دولت ، د انساني کرامت د ساتلو، بشري حقوقو د ملاتړ، د دموکراسۍ د تحقق، ملي وحدت د تأمین، د ټولو قومونو او قبایلو ترمنځ د برابرۍ او د هېواد په ټولو سیمو کې د متوازنې پراختیا او ټولنیز عدالت، پربنسټ د یوې هوسا او پر مختللې ټولنې په جوړولو مکلف دی.

مادهٔ ششم

دولت به ایجاد یک جامعهٔ مرفه و مترقی بر اساس عدالت اجتماعی، حفظ کرامت انسانی،حمایت حقوق بشر، تحقق دموکراسی، تأمین وحدت ملی، برابری بین همه اقوام و قبایل و انکشاف متوازن در همه مناطق کشور مکلف می باشد.

اوومه ماده

دولت د ملګرو ملتونو د منشور، د بین-الدول معاهدو، د نړیوالو میثاقونو چې افغانستان له هغو سره تړاو لري او د بشري حقوقو د نړیوالې اعلامیې رعایت کوي.

دولت د هر راز تروریستي اعمالو ، د مخدره موادو د کرلو او قاچاق او د مسکراتو د تولید او استعمال مخنیوی کوي.

مادهٔ هفتم

دولت منشور ملل متحد، معاهدات بین الدول،میثاق های بین المللی که افغانستان به آن ملحق شده است و اعلامیهٔ جهانی حقوق بشر را رعایت می کند.

دولت از هر نوع اعمال تروریستی، زرع و قاچاق مواد مخدر و تولید و استعمال مسکرات جلوگیری می کند.

اتمه ماده

دولت د هېواد خارجي سیاست د خپلواکۍ، ملي ګټو او ځمکنۍ بشپړتیا په

مادهٔ هشتم

دولت سیاست خارجی کشور را بر مبنای حفظ استقلال، منافع ملی و

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتلو، نه مداخلې ښه ګاونډيتوب، متقابل احترام او د حقوقو د برابرۍ پرښسټ تنظيموي.

نهمه ماده

کانونه او نورې تر ځمکې لاندې زېرمې او لرغونې آثار د دولت ملکيت دي.
د دولت د ملکيتونو ساتنه او اداره او له طبيعي زېرمو او نورو عامه ملکيتونو څخه د سمې استفادې چول د قانون له ليارې تنظيمېږي.

لسمه ماده

دولت، خصوصي پانګې اچونې او خصوصي تشبثات د بازار د اقتصاد د نظام پرښسټ د قانون له حکمونو سره سم هڅوي، ملاتړ يې کوي او مصونيت يې تضمينوي.

يوولسمه ماده

په کورنۍ او بهرنۍ سودا ګرۍ پورې تړلې چارې، د هېواد له اقتصادي غوښتنو او د خلکو له ګټو سره سمې د قانون له لياري تنظيمېږي.

تماميت ارضی و عدم مداخله، حسن همجواری، احترام متقابل و تساوی حقوق تنظيم می نمايد.

مادهٔ نهم

معادن و ساير منابع زير زمينی و آثار باستانی ملکيت دولت می باشند.
حفاظت و ادارهٔ املاک دولت و طرز استفادهٔ درست از منابع طبيعی و ساير املاک عامه توسط قانون تنظيم می گردد.

مادهٔ دهم

دولت، سرمايه گذاريها و تشبثات خصوصی را مبتنی بر نظام اقتصاد بازار، مطابق به احکام قانون، تشويق، حمايت و مصئونيت آنها را تضمين می نمايد.

مادهٔ يازدهم

امور مربوط به تجارت داخلی و خارجی، مطابق به ايجابات اقتصادی کشور و مصالح مردم، توسط قانون تنظيم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولسمه ماده

د افغانستان بانک، د دولت مرکـزي او مستقل بانک دی.

د پیسو نشرول،د هیواد د پولي سیاست طرح او تطبیق، د قانون له حکمونو سره سم د مرکزي بانک صلاحیت دی.

مرکزی بانک د پیسو د چاپ په برخه کې د ولسي جرگې له اقتصادي کمیسیون سره مشوره کوي.

د دې بانک تشکیل او د کار چول د قانون له لیارې تنظیمیږي.

دیارلسمه ماده

دولت د صنایعو د پراختیا، د تولید د ودې او د خلکو د ژوند د سطحې د لوړتیا او د کسبگرو د فعالیتونو د ملاتړ لپاره اغیزمن پروگرامونه طرح او تطبیقوي.

څوارلسمه ماده

دولت د کرنې او مالدارۍ د پراختیا، د بزگرانو او مالدارانو د اقتصادي، ټولنیزو او د ژوند د شرایطو د ښه کولو او د کوچیانو د میشتولو او د دوی د

مادهٔ دوازدهم

د افغانستان بانک، بانک مرکزی دولت و مستقل می باشد.

نشر پول و طرح و تطبیق سیاست پولی کشور، مطابق به احکام قانون، از صلاحیت بانک مرکزی می باشد.

بانک مرکزی در مورد چاپ پول با کمیسیون اقتصادی ولسی جرگه مشوره می نماید.

تشکیل و طرز فعالیت این بانک توسط قانون تنظیم می شود.

مادهٔ سیزدهم

دولت برای انکشاف صنایع، رشد تولید، ارتقای سطح زندگی مردم و حمایت از فعالیتهای پیشه وران، پروگرامهای مؤثر طرح و تطبیق می نماید.

مادهٔ چهاردهم

دولت برای انکشاف زراعت و مالداری، بهبود شرایط اقتصادی، اجتماعی و معیشتی دهقانان و مالداران و اسکان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند د سمون لپاره د دولت د مالي توان په حدودو کې اغېزمن پروګرامونه طرح او تطبيقوي.

دولت مستحقو اتباعو ته د استوګنځای د برابرولو په منظور او د عامه ملکيتونو د وېش لپاره، د قانون له حکمونو سره سم او د مالي امکاناتو په حدود وکې لازم تدبيرونه نيسي.

و بهبود زندگی کوچیان، در حدود بنیهٔ مالی دولت، پروگرامهای مؤثر طرح و تطبیق می نماید.

دولت به منظور تهیهٔ مسکن و توزیع ملکیتهای عامه برای اتباع مستحق، مطابق به احکام قانون و در حدود امکانات مالی، تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

پنځلسمه ماده

دولت مکلف دی چې د ځنګلونو او د چاپيريال د خوندي کولو او ښه والي لپاره لازم تدبيرونه ونيسي.

مادهٔ پانزدهم

دولت مکلف است در مورد حفظ و بهبود جنگلات و محیط زیست تدابیر لازم اتخاذ نماید.

شپاړسمه ماده

د پښتو، دري، ازبکي ، ترکمني، بلوڅي، پشه يي، نورستاني، پاميري او په هېواد کې د نورو مروجو ژبو له جملې څخه پښتو او دري د دولت رسمي ژبې دي.

په هغو سيمو کې چې د خلکو اکثريت له ازبکي، ترکمني، بلوڅي، پشه- يي، نورستاني او يا پاميري ژبو څخه

مادهٔ شانزدهم

از جمله زبانهای پشتو،دری، ازبکی، ترکمنی،بلوچی، پشه یی، نورستانی، پامیری و سایر زبانهای رایج در کشور، پشتو ودری زبانهای رسمی دولت میباشند.

در مناطقیکه اکثریت مردم به یکی از زبان های ازبکی، ترکمنی، پشه یی، نورستانی، بلوچی و یا پامیری تکلم می

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېوځي خبرې کوي له پښتو او دري سربېره هغه ژبه درېيمه رسمي ژبه ده، د تطبيق ډول يې د قانون له لارې تنظيمېږي.

دولت د افغانستان د ټولو ژبو د پياوړتيا او پراختيا لپاره اغېزمن پروګرامونه طرح او تطبيقوي.

په هېواد کې د مطبوعاتو، راډيو او تلويزيون خپرونې دهېواد پرټولو مروجو ژبو آزادې دي.

په هېواد کې موجود ملي، علمي او اداري مصطلحات ساتل کېږي.

اوه لسمه ماده

دولت په بېلا بېلو سطحو کې د معارف د ودې او د ديني زده کړو د پراختيا، د جوماتونو، مدرسو او ديني مرکزونو د وضعې د ښه والي او تنظيم لپاره لازم تدبيرونه نيسي.

اتلسمه ماده

د هېواد د تقويم مبداء د پيغمبر اکرمﷺ پر هجرت ولاړ دی.

نمايند آن زبان علاوه بر پشتو و دری به حيث زبان سوم رسمی می باشد و نحوهٔ تطبيق آن توسط قانون تنظيم می گردد.

دولت برای تقويت و انکشاف همه زبانهای افغانستان پروگرامهای مؤثر طرح و تطبيق مينمايد.

نشر مطبوعات و رسانه های گروهی به تمام زبانهای رايج در کشور آزاد می باشد.

مصطلحات علمی و اداری ملی موجود در کشور حفظ ميگردد.

مادهٔ هفدهم

دولت برای ارتقای معارف در همه سطوح، انکشاف تعليمات دينی، تنظيم و بهبود وضع مساجد، مدارس و مراکز دينی تدابير لازم اتخاذ می نمايد.

مادهٔ هجدهم

مبداء تقويم کشور بر هجرت پيغمبر اکرمﷺ استوار است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

د دولتي ادارو د کار بنسټ هجري لمريز کال دی.

د جمعې ورځې ، د اسد ۲۸ او د ثور ۸ عمومي رخصتي دي، نورې رخصتۍ د قانون له لیارې تنظیمیږي.

نولسمه ماده

د افغانستان بيرغ له: درېو تور، سور او زرغون رنګه ټوټو څخه جوړ دی درې واړه ټوټې په مساوي ډول له کيڼ نه ښي لور ته په عمودي ډول سره پرتې وي او د هر رنګ سور د هغه د اوږدو نيمايي دی چې په منځ کې يې د افغانستان ملي نښان ځای پر ځای شوی دی.

د افغانستان د دولت ملي نښان له سپين رنګي محراب او منبر څخه جوړ دی چې په دوو څنډو کې يې دوه بيرغونه او دمنځ په برنۍ برخه کې يې د لا اله الا الله محمد رسول الله مبارکه کلمه او الله اکبر او د راختونکي لمر وړانګې او په لاندنۍ برخه کې يې د ۱۲۹۸ هجري شمسي تاريخ او د افغانستان کلمه راغلې

مبنای کار ادارات دولتی تقویم هجری شمسی می باشد.

روز های جمعه، ۲۸ اسد و ۸ ثور تعطیل عمومی است . سایر رخصتی ها توسط قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ نزدهم

بیرق افغانستان مرکب است از: سه قطعه با رنگ های سیاه، سرخ و سبز که به صورت عمودی، به اندازه های مساوی، از چپ به راست، در کنار هم واقع شده، عرض هر رنگ برابر نصف طول آن است و در وسط آن نشان ملی افغانستان قرار دارد.

نشان ملی افغانستان عبارت از محراب و منبر به رنگ سفید می باشد که در دو گوشهٔ آن دو بیرق و در وسط آن در قسمت فوقانی ، کلمه مبارک لا اله الا الله محمد رسول الله و الله اکبر واشعهٔ خورشید در حال طلوع و در قسمت تحتانی آن تاریخ ۱۲۹۸ هجری شمسی و کلمهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې له دوو خوا وو د غنمو وږي پسرې راګرځول شوي دي.

له بيرغ او ملي نښان څخه د استفادې څرنګوالی د قانون له لياري تنظيميږي.

شلمه ماده

د افغانستان ملي سرود په پښتو ژبه دی، الله اکبر او د افغانستان د قومونو نومونه به پکې راځي.

يوويشتمه ماده

د افغانستان پايتخت د کابل ښار دی.

دوه يم فصل

د اتباعو اساسي حقوق او وجايب

دوه ويشتمه ماده

دافغانستان د اتباعو ترمنځ هر راز تبعيض او امتياز منع دی.

دافغانستان اتباع ښځې او نارينه دقانون په وړاندې مساوي حقوق او وجايب لري.

درويشتمه ماده

ژوند د خدای ﷻ بخښنه او دانسان طبيعي حق دی، هيڅوک له قانوني مجوزه

افغانستان، جا داشته و از دو طرف با خوشه های گندم احاطه شده است.

طرز استفاده از بيرق و نشان ملی توسط قانون تنظيم می گردد.

مادهٔ بيستم

سرود ملی افغانستان به زبان پشتو و با ذکر الله اکبر و نام اقوام افغانستان می باشد.

مادهٔ بيست و يکم

پايتخت افغانستان شهر کابل می باشد.

فصل دوم

حقوق اساسی و وجايب اتباع

مادهٔ بيست و دوم

هر نوع تبعيض و امتياز بين اتباع افغانستان ممنوع است.

اتباع افغانستان اعم از زن و مرد در برابر قانون دارای حقوق و وجايب مساوی می باشند.

مادهٔ بيست وسوم

زندگی موهبت الهی و حق طبيعی انسان است. هيچ شخص بدون مجوز قانونی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته له دې حقه بې برخې کېدای نشي.

څلېریشتمه ماده

آزادي د انسان طبيعي حق دی. دا حق د نورو له آزادۍ او له عامه مصالحو پرته چې د قانون له لیارې تنظیمېږي حدود نه لري.

د انسان آزادي او کرامت له تېري خوندي دی.

دولت د انسان د آزادۍ او کرامت په ساتنه او درناوي مکلف دی.

پنځه ویشتمه ماده

د ذمې برائت اصلي حالت دی

ترهغې چې د باصلاحیته محکمې په قطعي حکم متهم محکوم علیه ثابت نشي، بې گناه گڼل کېږي.

شپږ ویشتمه ماده

جرم یو شخصي عمل دی.

د متهم تعقیبول، نیول یا توقیفول او پرهغه باندې د جزا تطبیق بل هېچاته سرایت نه کوي.

از این حق محروم نمی گردد.

مادهٔ بیست و چهارم

آزادی حق طبیعی انسان است. این حق جز آزادی دیگران و مصالح عامه که توسط قانون تنظیم میگردد، حدودی ندارد.

آزادی و کرامت انسان از تعرض مصون است.

دولت به احترام و حمایت آزادی و کرامت انسان مکلف می باشد.

مادهٔ بیست و پنجم

برائت ذمه حالت اصلي است.

متهم تا وقتی که به حکم قطعی محکمهٔ با صلاحیت محکوم علیه قرار نگیرد، بی گناه شناخته می شود.

مادهٔ بیست وششم

جرم یک عمل شخصی است.

تعقیب، گرفتاری یا توقیف متهم وتطبیق جزا براو به شخص دیگری سرایت نمی کند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوه ويشتمه ماده

هيڅ يو عمل جرم نه ګڼل کيږي خو دهغه قانون له مخې چې د جرم تـر ارتکـاب دمخه نافذ شوی وي.

هيڅوک د قـانون لـه حکمونـه پرتـه تعقيبېدای، نيول کېدای او يا تـوقيفېدای نه شي.

هيڅوک سزا نـشي ورکـول کېـدای مګر، د با صلاحيته محکمې په حکم او د هغه قانون له احـکامو سره سـم چې د اتـهام وړ فعل تر ارتکابه مخکـې نافـذ شوی وي.

ماده ٔ بيست وهفتم

هيچ عملی جرم شمرده نمی شود مگر به حکم قانونی که قبل از ارتکاب آن نافذ گرديده باشد.

هيچ شخص را نمی تـوان تعقيـب، گرفتار ويا توقيف نمود مگر بر طبـق احکام قانون.

هيچ شخص را نمی توان مجازات نمود مگر به حکم محکمه ٔ بـا صـلاحيت ومطابق به احکام قانونی کـه قبـل از ارتکاب فعل مورد اتهام نافذ گرديـده باشد.

اته ويشتمه ماده

د افغانستان هيڅ يو تبعه په جرم باندې د متهم کېدو له امله، بهرني دولت ته نـه سپارل کېږي، مګر د ورته مـعاملې او د هغو بين الدول تړونو له مخـې چـې افغانستان ورسره تړاو لري.

هيڅ افغان د تابعيت په سـلبېدو او پـه افغانستان کې دننه يا بهر په شړل کېدو نه محکومېږي.

ماده ٔ بيست وهشتم

هيچ يک از اتباع افغانستان به علـت اتهام به جرم، به دولت خارجی سپرده نمی شود مگر بر اساس مـعامله ٔ بالمثل وپيمان های بين الدول که افغانستان به آن پيوسته باشد.

هيچ افغان به سلب تابعيت ويا تبعيد در داخل يا خارج افغانستان محکوم نمی شود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه ویشتمه ماده

دانسان تعذیب منع دی.

هېڅوک نه شي کولای چې له بل شخص څخه حتي د حقایقو د ترلاسه کولو لپاره که څه هم تر تعقیب، نیونې یا توقیف لاندې وي او یا په جزا محکوم وي، دهغه دتعذیب لپاره اقدام وکړي یاېې دتعذیب امر وکړي.

د انساني کرامت مخالفې جزا ټاکل منع دي.

مادهٔ بیست نهم

تعذیب انسان ممنوع است.

هیچ شخص نمی تواند حتی به مقصد کشف حقایق از شخص دیگر، اگر چه تحت تعقیب، گرفتاری یا توقیف ویا محکوم به جزا باشد، به تعذیب او اقدام کند یا امر بدهد.

تعین جزایی که مخالف کرامت انسانی باشد،ممنوع است.

دېرشمه ماده

له متهم یا بل شخص څخه په زور تر لاسه شوې څرګندونې، اقرار یاشهادت اعتبار نلري.

په جرم اقرار دمتهم هغه اعتراف ته وایي چې په بشپړه خوښه او دعقلي روغتیا په حالت کې یې د با صلاحیته محکمې په وړاندې کړی وي.

مادهٔ سی ام

اظهار، اقرار وشهادتی که از متهم یا شخص دیگری به وسیلهٔ اکراه به دست آورده شود، اعتبار ندارد.

اقرار به جرم عبارت است از اعتراف متهم بارضایت کامل ودر حالت صحت عقل، در حضور محکمهٔ با صلاحیت.

یودېرشمه ماده

هر څوک کولای شي چې له نیول کېدو سره سم له خانه داتهام دلرې

مادهٔ سی ویکم

هر شخص می تواند برای دفع اتهام به مجرد گرفتاری ویا برای اثبات حق

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولو او یا دحق دثابتو لو لپاره مدافع وکیل وټاکي.

متهم حق لري چې له نیولوسره سم له منسوب اتهامه خان خبر کړي او دهغې مودې دننه چې قانون یې ټاکي، محکمه کې حاضر شي.

دولت په جنايي پېښو کې دبېوزلي متهم لپاره مدافع وکیل ټاکي.

دمتهم او دهغه دوکیل ترمنځ مکالمات، مراسلات او مخابرات له هر ډول تعرض څخه خوندي دي.

دمدافع وکیلانو وظایف او واکونه دقانون له لیارې تنظیمېږي.

خود، وکیل مدافع تعیین کند.

متهم حق دارد بمجرد گرفتاری، از اتهام منسوب اطلاع یابد ودر داخل میعادی که قانون تعین می کند در محکمه حاضر گردد.

دولت در قضایای جنایی برای متهم بی بضاعت وکیل مدافع تعین می نماید.

محرمیت مکالمات، مراسلات ومخابرات بین متهم ووکیل آن، از هر نوع تعرض مصون میباشد.

وظایف وصلاحیت های وکلای مدافع توسط قانون تنظیم می گردد.

دو دېرشمه ماده

پور دېوروړي د آزادۍ دسلبېدو یا محدودېدو سبب کېدای نشي.

دپور دبېرته اخیستلو لارې چارې او وسایل دقانون له لیارې تنظیمېږي .

مادهٔ سی ودوم

مدیون بودن شخص موجب سلب یا محدود شدن آزادی وی نمی شود.

طرز ووسایل تحصیل دین توسط قانون تنظیم می گردد.

دري دېرشمه ماده

دافغانستان اتباع دانتخابولو او دانتخابېدلو حق لري.

مادهٔ سی وسوم

اتباع افغانستان حق انتخاب کردن وانتخاب شدن را دارا می باشند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دې حق څخه دګټې اخیستو شرایط او لارې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

شرایط وطرز استفاده از این حق توسط قانون تنظیم می گردد.

څلوردېرشمه ماده

دبیان آزادي له تېري څخه خوندي ده.

هر افغان حق لري چې خپل فکر دوینا، لیکنې، انځور او یا نورو وسیلو له لارې، په دې اساسي قانون کې دراغلو حکمونو په رعایت، څرګند کړي.

هر افغان حق لري دقانون له حکمونو سره سم مطالب، بې له دې چې هغه مخکې له مخکې دولتي مقامونو ته وښيي، چاپ او نشر کړي.

دمطبعو، راډیو او ټلویزیون، د مطبوعاتو دخپرولو او دجمعي ارتباط په نورو وسایلو پورې مربوط حکمونه دقانون له لیارې تنظیمېږي.

مادهٔ سی وچهارم

آزادی بیان از تعرض مصون است.

هر افغان حق دارد فکر خود را به وسیلهٔ گفتار، نوشته،تصویر ویا وسایل دیگر، بارعایت احکام مندرج این قانون اساسی اظهار نماید.

هر افغان حق دارد مطابق به احکام قانون، به طبع ونشر مطالب، بدون ارائه قبلی آن به مقامات دولتی، بپردازد.

احکام مربوط به مطابع، رادیو وتلویزیون، نشر مطبوعات وسایر وسایل ارتباط جمعی توسط قانون تنظیم می گردد.

پنځه دېرشمه ماده

دافغانستان اتباع حق لري چې دخپلو مادي او یا معنوي غوښتنو دتأمین لپاره، دقانون له حکمونو سره سم ټولنې جوړې کړي.

مادهٔ سی وپنجم

اتباع افغانستان حق دارند به منظور تأمین مقاصد مادی ویا معنوی، مطابق به احکام قانون، جمعیتها تأسیس نمایند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دافغانستان اتباع حق لري دقانون له حکمونو سره سم، سياسي ګوندونه جوړ کړي، په دې شرط چې:

۱.دګوند مرامنامه او اساسنامه داسلام دسپيځلي دين داحکامو او په دې اساسي قانون کې دراغلو نصوصو او ارزښتونو مخالف نه وي؛

۲.دګوند تشکيلات او مالي منابع ښکاره وي؛

۳.نظامي او نظامي ډوله تشکيلات او هدفونه ونه لري؛

۴.له بهرنيو سياسي ګوندونو يا نورو بهرنيو منابعو سره تړلی نه وي؛

دقوم، سيمې،ژبې او فقهي مذهب پربنسټ د ګوند جوړول او فعاليت کول، جواز نه لري.

هغه جمعيت او ګوند چې دقانون له حکمونو سره سم جوړيږي دقانوني موجباتو او يا صلاحيتي محکمې له حکمه پرته نه منحل کيږي.

اتباع افغانستان حق دارند، مطابق به احکام قانون، احزاب سياسی تشکيل دهند، مشروط بر اينکه:

۱.مرامنامه واساسنامه حزب، مناقض احکام دين مقدس اسلام ونصوص وارزشهای مندرج اين قانون اساسی نباشد؛

۲.تشکيلات ومنابع مالی حزب علنی باشد؛

۳.اهداف وتشکيلات نظامی وشبه نظامی نداشته باشد؛

۴.وابسته به حزب سياسی ويا ديگر منابع خارجی نباشد؛

تأسيس وفعاليت حزب بر مبنای قوميت، سمت، زبان ومذهب فقهی جواز ندارد.

جمعيت وحزبی که مطابق به احکام قانون تشکيل می شود، بدون موجبات قانونی وحکم محکمهٔ با صلاحيت منحل نمی شود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږدېرشمه ماده

دافغانستان اتباع حق لري چې د روا او سوله ييزو غوښتنو د تأمين لپاره له قانون سره سم بې وسلې غونډې او مظاهرې وکړي.

ماده' سی وششم

اتباع افغانستان حق دارند برای تأمين مقاصد جایز وصلح آميز، بدون حمل سلاح، طبق قانون اجتماع وتظاهرات نمایند.

اوه دېرشمه ماده

داشخاصو د مخابرې او ليکونو آزادي او محرميت که په ليکلې ډول وي يا د ټيليفون او تلګراف يا نورو وسيلو له لارې، له تېري څخه خوندي دي.

دولت داشخاصو دمخابرو او ليکونو دپلټنې حق نه لري مګر د قانون له حکمونو سره سم.

ماده' سی وهفتم

آزادی ومحرميت مراسلات ومخابرات اشخاص چه به صورت مکتوب باشد وچه به وسیله' تلفون، تلگراف ووسایل دیگر، از تعرض مصون است.

دولت حق تفتيش مراسلات ومخابرات اشخاص را ندارد، مگر مطابق به احکام قانون.

اته دېرشمه ماده

دشخص استوګنځی له تيري څخه خوندي دی.

هېڅوک د دولت په ګډون نشي کولای داستوګن له اجازې يا د واکمنې محکمې له قراره پرته او بې له هغو حالاتو او لارو چې په قانون کې ښوول شوي، دځاکور ته ورننوزي يابې وپلټي.

ماده' سی وهشتم

مسکن شخص از تعرض مصون است.

هيچ شخص، به شمول دولت،نمی تواند بدون اجازه' ساکن يا قرار محکمه' با صلاحيت و به غير ازحالات و طرزی که در قانون تصريح شده است، به مسکن شخص داخل شود يا آن را تفتيش نمايد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دځرګند جرم په مورد کې مسؤل مامور کولای شي دمحکمې له مخکيني اجازې پرته د شخص کورته ور ننوزي يا هغه وپلټي. نوموړی مامور مکلف دی کورته له ننوتو يا پلټنې وروسته ، په هغه موده کې چې قانون يې ټاکي د محکمې قرار ترلاسه کړي.

نهه دېرشمه ماده

هر افغان حق لري د هېواد هر ګوټ ته سفر وکړي او استوګن شي خو له هغو سيمو پرته چې قانون منع کړې وي.
هر افغان حق لري د قانون له حکمونو سره سم له افغانستان څخه بهر سفر وکړي او بېرته راستون شي.
دولت له هېواد څخه بهر دافغانستان د اتباعو د حقوقو ساتنه کوي.

څلوېښتمه ماده

ملکيت له تېري څخه خوندي دی.
هېڅوک دملکيت د ترلاسه کولو او په هغه کې له تصرف کولو څخه نه منع کېږي. مګر دقانون داحکامو په حدودو کې.

در مورد جرم مشهود ، مامور مسؤل می تواند بدون اجازهٔ قبلی محکمه، به مسکن شخص داخل شود یا آن را تفتیش کند. مامور مذکور مکلف است بعد از داخل شدن یا اجرای تفتیش ، در خلال مدتی که قانون تعین می کند قرار محکمه را حاصل نماید.

مادهٔ سی و نهم

هر افغان حق دارد به هر نقطهٔ کشور سفر نماید ومسکن اختیار کند، مگر در مناطقی که قانون ممنوع قرار داده است.
هر افغان حق دارد مطابق به احکام قانون به خارج افغانستان سفر نماید و به آن عودت کند.
دولت از حقوق اتباع افغانستان در خارج از کشور حمایت می نماید.

مادهٔ چهلم

ملکیت از تعرض مصون است.
هیچ شخص از کسب ملکیت و تصرف در آن منع نمی شود، مگر در حدود احکام قانون.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هیڅا ملکیت د قانون د حکم او د باصلاحیته محکمې له پریکړې پرته نه مصادره کیږي.

دشخص د ملکیت استملاک یوازې دعامه ګټو د تأمین په مقصد، دمخکیني او عادلانه بدل په ورکولو، دقانون له مخې مجاز دی.

دشخص دشتمنۍ پلټنه او اعلان یوازې دقانون په حکم کېدای شي.

ملکیت هیچ شخص، بدون حکم قانون و فیصلهٔ محکمهٔ با صلاحیت مصادره نمی شود.

استملاک ملکیت شخص، تنها به مقصد تأمین منافع عامه، در بدل تعویض قبلی و عادلانه، به موجب قانون مجاز می باشد.

تفتیش و اعلان دارایی شخص، تنها به حکم قانون صورت می گیرد.

یو څلوېښتمه ماده

بهرني اشخاص په افغانستان کې دعقاري مالونو د ملکیت حق نه لري.

د عقار اجاره د پانګې اچونې په منظور د قانون له حکمونو سره سم جواز لري.

د بهرنیو ملکونو پر سیاسي نمایندګیو او پر هغو بین المللي مؤسسو چې افغانستان یې غړیتوب لري دعقاري مالونو پلورل د قانون له حکمونو سره سم جواز لري.

مادهٔ چهل و یکم

اشخاص خارجی در افغانستان حق ملکیت اموال عقاری را ندارند.

اجارهٔ عقار بمنظور سرمایه گذاری، مطابق باحکام قانون مجاز می باشد.

فروش عقار به نمایندگی های سیاسی دول خارجی و به موسسات بین المللی که افغانستان عضو آن باشد، مطابق به احکام قانون، مجاز میباشد.

دوڅلوېښتمه ماده

هر افغان مکلف دی دقانون له حکمونو سره سم دولت ته

مادهٔ چهل و دوم

هر افغان مکلف است مطابق به احکام قانون به دولت مالیه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

مالیه او محصول ورکړي.
هیڅ راز مالیه او محصول ، دقانون له حکمه پرته نه وضع کېږي.
د مالیې او محصول اندازه او د ورکړې ډول یې د ټولنیز عدالت په رعایت د قانون په وسیله ټاکل کېږي.
دا حکم د بهرنیو کسانو او مؤسسو په برخه کې هم تطبیقېږي.
هر ډول ورکړه شوې مالیه، محصول او عایدات، دولتي واحد حساب ته تحویلېږي.

محصول تأدیه کند.
هیچ نوع مالیه و محصول، بدون حکم قانون، وضع نمی شود.
اندازهٔ مالیه و محصول و طرز تأدیهٔ آن، با رعایت عدالت اجتماعی، توسط قانون تعیین می گردد.
این حکم در مورد اشخاص و مؤسسات خارجی نیز تطبیق می شود.
هر نوع مالیه، محصول و عواید تادیه شده، به حساب واحد دولتی تحویل داده می شود.

درې څلوېښتمه ماده

زده کړه د افغانستان دټولو اتباعو حق دی چې د لیسانس تر درجې پورې وړیا د دولت له خوا تأمینېږي.
دولت مکلف دی چې په ټول افغانستان کې د متوازن معارف دعامولو او د منځنیو اجباري زده کړو د تأمین لپاره اغېزمن پروګرام طرح او تطبیق کړي او د مورنیو ژبو د تدریس لپاره په هغو

مادهٔ چهل و سوم

تعلیم حق تمام اتباع افغانستان است که تا درجهٔ لیسانس در مؤسسات تعلیمی دولتی به صورت رایگان از طرف دولت تأمین میگردد.
دولت مکلف است به منظور تعمیم متوازن معارف درتمام افغانستان، تأمین تعلیمات متوسطهٔ اجباری، پروگرام مؤثر طرح و تطبیق نماید و زمینهٔ تدریس زبانهای مادری را در

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیمو کې چې پرې خبرې کېږي لاره هواره کړي.

څلور څلوېښتمه ماده

دولت مکلف دی دښځو د زده کړو د پراختیا او توازن د ایجاد په منظور، دکوچیانو دزده کړو د ښه والي او په هوادکې د بې سوادۍ د له منځه وړلو لپاره اغېزمن پروګرامونه طرح او تطبیق کړي.

پنځه څلوېښتمه ماده

دولت د اسلام د سپېڅلي دین د حکمونو او ملي فرهنګ پربنسټ او له علمي اصولو سره سم، واحد تعلیمي نصاب طرح او تطبیقوي او د ښوونځیو د دیني مضمونونو نصاب په افغانستان کې د شتو اسلامي مذهبو نو پر بنسټ تدوینوي.

شپږ څلوېښتمه ماده

د لوړو، عمومي او اختصاصي زده کړو د مؤسسو جوړول او اداره کول، د دولت وظیفه ده.

مناطقی که به آنها تکلم می کنند فراهم کند.

مادهٔ چهل و چهارم

دولت مکلف است به منظور ایجاد توازن و انکشاف تعلیم برای زنان، بهبود تعلیم کوچیان و امحای بی سوادی در کشور، پروگرامهای مؤثر طرح و تطبیق نماید.

مادهٔ چهل و پنجم

دولت نصاب واحد تعلیمی را، بر مبنای احکام دین مقدس اسلام و فرهنگ ملی و مطابق با اصول علمی، طرح و تطبیق می کند و نصاب مضامین دینی مکاتب را، بر مبنای مذاهب اسلامی موجود در افغانستان، تدوین می نماید.

مادهٔ چهل و ششم

تأسیس و ادارهٔ مؤسسات تعلیمات عالی، عمومی و اختصاصی وظیفهٔ دولت است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان اتباع كولای شي د دولت په اجازه د لوړو، عمومي، اختصاصي او دسواد د زده کړو موسسې جوړې کړي.

دولت کولای شي بهرنيو کسانو ته هم د قانون له حکمونو سره سم د لوړو، عمومي او اختصاصي زده کړو د مؤسسو د جوړولو اجازه ورکړي.

د لوړو زده کړو په دولتي مؤسسو کې دشامليدو شرطونه او له هغو سره نور مربوطې چارې، د قانون له لیارې تنظيمېږي.

اتباع افغانستان می توانند بـه اجـازهٔ دولت به تأسيس مؤسسات تعليمات عالی، عمومی، اختصاصی و سواد آموزی اقدام نمایند.

دولت می تواند تأسیس مؤسسات تعلیمات عالی، عمومی و اختصاصی را به اشخاص خارجی نیز مطابق به احکام قانون اجازه دهد.

شرایط شمول در مؤسسات تعلیمات عالی دولتی و سایر امور مربوط به آن، توسط قانون تنظیم می گردد.

اوه څلوېښتمه ماده

دولت د علم، فرهنګ ، ادب او هنر د پرمختګ لپاره اغېزمن پروګرامونه طرح کوي.

دولت د مؤلف، مخترع او كاشف حقوق تضمينوي او په ټولو برخو کې علمي څېړنې هڅوي او ملاتړ يې کوي او د هغو له نتيجو څخه د اغېزمنې ګټې اخيستل د قانون له حکمونو سره سم عاموي.

مادهٔ چهل و هفتم

دولت برای پیشرفت علم، فرهنگ، ادب و هنر پروگرامهای مؤثر طرح می نماید.

دولت حقوق مؤلف، مخترع و کاشف را تضمین می نماید و تحقیقات علمی را درتمام عرصه ها تشویق وحمایت می کند واستفاده مؤثرازنتایج آن را، مطابق به احکام قانون، تعمیم می بخشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اته څلوېښتمه ماده

کار، د هر افغان حق دی.

د کار د ساعتونو ټاکل، او با معاشه رخصتي،د کار او کارګر حقوق او له هغو سره نورې مربوطې چارې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

د قانون د حکمونو په حدودو کې د کار او کسب انتخاب آزاد دی.

مادهٔ چهل و هشتم

کار حق هر افغان است.

تعیین ساعات کار، رخصتی با مزد، حقوق کار و کارگر وسایر امور مربوط به آن توسط قانون تنظیم می گردد.

انتخاب شغل و حرفه، در حدود احکام قانون، آزاد می باشد.

نهه څلوېښتمه ماده

د جبري کار تحمیل منع دی.

د جګړې، آفتونو او نورو داسې حالاتو کې چې عامه ژوند او هوساینه تهدید کړي فعاله برخه اخیستنه د هر افغان ملي وجیبه ده.

پرماشومانو د کار تحمیل جواز نه لري.

مادهٔ چهل و نهم

تحمیل کار اجباری ممنوع است.

سهم گیری فعال در حالت جنگ، آفات وسایر حالاتی که حیات و آسایش عامه را تهدید کند، از وجایب ملی هر افغان می باشد.

تحمیل کار بر اطفال جواز ندارد.

پنځوسمه ماده

دولت مکلف دی چې د یوې سالمې اداري او د هېواد په اداري سیستم کې د سمون د رامنځ ته کېدو لپاره،لازم تدبیرونه ونیسي.

اداره خپل اجرآآت په بشپړه بې طرفي،

مادهٔ پنجاهم

دولت مکلف است به منظور ایجاد ادارهٔ سالم و تحقق اصلاحات در سیستم اداری کشور تدابیر لازم اتخاذ نماید.

اداره اجرآآت خود را با بیطرفي کامل

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د قانون له حکمونو سره سم عملي کوي.

د افغانستان اتباع حق لري د قانون د حکمونو په حدودو کې له دولتي ادارو څخه اطلاعات تر لاسه کړي. دا حق د نورو حقوقو او عامه امنيت ته له زيان رسولو پرته، حدود نه لري.

د افغانستان اتباع د اهليت له مخې او له هر ډول توپير څخه پرته د قانون له حکمونو سره سم د دولت خدمت ته منل کيږي.

يو پنځوسمه ماده

هر څوک چې له اداري څخه بې موجبه زيانمن شي د تاوان اخيستلو مستحق دی او کولای شي د تاوان د ترلاسه کولو لپاره په محکمه کې د عوا اقامه کړي.

له هغو حالاتو پرته چې قانون ښودلي، دولت نشي کولای د با صلاحيته محکمې له حکمه پرته د خپلو حقوقو د ترلاسه کولو لپاره اقدام وکړي.

و مطابق به احکام قانون عملی می سازد.

اتباع افغانستان حق دسترسی به اطلاعات از ادارات دولتی را در حدود احکام قانون دارا می باشند. این حق جز صدمه به حقوق دیگران و امنیت عامه حدودی ندارد.

اتباع افغانستان بر اساس اهلیت و بدون هیچگونه تبعیض و به موجب احکام قانون به خدمت دولت پذیرفته می شوند.

مادهٔ پنجاه و یکم

هر شخص که از اداره بدون موجب متضرر شود مستحق جبران خساره می باشد و می تواند برای حصول آن در محکمه دعوا اقامه کند.

به استثنای حالاتی که در قانون تصریح گردیده است، دولت نمی تواند بدون حکم محکمهٔ با صلاحیت به تحصیل حقوق خود اقدام کند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوپنځوسمه ماده

دولت د افغانستان د ټولو اتباعو لپاره د ناروغیو د مخنیوي او د وړیا علاج وسیلې او روغتیایي اسانتیاوې د قانون له حکمونو سره سم تأمینوي.

دولت له قانون سره سم د خصوصي طبي خدمتونو او روغتیایي مرکزونو جوړول او پراختیا هڅوي او ملاتړ یې کوي.

دولت د سالمې بدني روزنې د پیاوړتیا او د ملي او سیمه ییزو ورزشونو د پراختیا لپاره لازم تدبیرونه نیسي.

دري پنځوسمه ماده

دولت د شهیدانو او مفقودینو له پاتې کسانو، دمعلولینو او معیوبینو د بیا ځواکمنۍ او په ټولنه کې د هغوی د فعالې ونډې اخیستنې په خاطر د مالي مرستو او روغتیایي خدمتونو د تنظیم لپاره د قانون له حکمونو سره سم لازم تدبیرونه نیسي.

دولت د متقاعدینو حقوق تضمینوي او له زړو کسانو، بې سر پرسته ښځو، معیوبینو او معلولینو او بې وسه یتیمانو سره د

مادهٔ پنجاه و دوم

دولت وسایل وقایه و علاج امراض و تسهیلات صحی رایگان را برای همه اتباع مطابق به احکام قانون تأمین می نماید.

دولت تأسیس و توسعهٔ خدمات طبی و مراکز صحی خصوصی را مطابق به احکام قانون تشویق و حمایت می کند.

دولت به منظور تقویت تربیت بدنی سالم و انکشاف ورزشهای ملی و محلی تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

مادهٔ پنجاه و سوم

دولت به منظور تنظیم خدمات طبی و مساعدت مالی برای بازماندگان شهداء و مفقودین و برای باز توانی معلولین و معیوبین و سهم گیری فعال آنان در جامعه، مطابق به احکام قانون، تدابیر لازم اتخاذ می نماید.

دولت حقوق متقاعدین را تضمین نموده، برای کهن سالان، زنان بی سرپرست، معیوبین و معلولین و ایتام

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانون له حکمونو سره سم لازمي مرستې کوي.

بی بضاعت مطابق به احکام قانون کمک لازم به عمل می آورد.

څلور پنځوسمه ماده

کورنی د ټولنې اساسي رکن دی او د دولت تر پاملرنې لاندې ده.

دولت د کورنی او په ځانګړې توګه د مور او ماشوم د جسمي او روحي روغتیا د تامین، د ماشومانو د روزنې او د اسلام د سپیڅلي دین له احکامو سره د مغایرو رسومو دله منځه وړو لپاره لازم تدبیرونه نیسي.

مادهٔ پنجاه و چهارم

خانواده رکن اساسی جامعه را تشکیل می دهد ومورد حمایت دولت قرار دارد.

دولت به منظور تأمین سلامت جسمی و روحی خانواده، بالاخص طفل و مادر، تربیت اطفال و برای از بین بردن رسوم مغایر با احکام دین مقدس اسلام تدابیر لازم اتخاذ می کند.

پنځه پنځوسمه ماده

له هیواد څخه دفاع د افغانستان د ټولو اتباعو وجیبه ده.

د عسکري مکلفیت د دورې د تیرولو شرطونه د قانون له لیارې تنظیمیږي.

مادهٔ پنجاه و پنجم

دفاع از وطن وجیبهٔ تمام اتباع افغانستان است.

شرایط اجرای دورهٔ مکلفیت عسکری توسط قانون تنظیم می گردد.

شپږپنځوسمه ماده

داساسي قانون دحکمونو پیروي، دقوانینو اطاعت او دعامه نظم او امنیت رعایت دافغانستان د ټولوخلکو وجیبه ده.

مادهٔ پنجاه و ششم

پیروی از احکام قانون اساسی، اطاعت از قوانین و رعایت نظم و امن عامه وجیبهٔ تمام مردم افغانستان است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قانون له حکمونو څخه بې خبري عذر نه ګڼل کېږي.

بی خبری از احکام قانون عذر دانسته نمی شود.

اوه پنځوسمه ماده

دولت په افغانستان کې د خارجي اتباعو حقوق او آزادۍ له قانون سره سم تضمینوي. دا کسان د بین المللي حقوقو د قواعدو په حدودو کې د افغانستان د دولت د قوانینو په رعایت مکلف دي.

مادهٔ پنجاه و هفتم

دولت حقوق و آزادی های اتباع خارجی را در افغانستان، طبق قانون تضمین می کند. این اشخاص در حدود قواعد حقوق بین المللی به رعایت قوانین دولت افغانستان مکلف می باشند.

اته پنځوسمه ماده

دولت په افغانستان کې د بشر د حقوقو د رعایت د څارنې، ښه والي او ملاتړ لپاره، د افغانستان د بشر د حقوقو خپلواک کمېسیون جوړوي.

هر څوک کولای شي د خپلو بشري حقوقو د نقض په صورت کې دې کمېسیون ته شکایت وکړي.

کمېسیون کولای شي د افرادو د بشري حقوقو د نقض موارد مربوطو قانوني ځانګو ته راجع کړي او د هغوی له حقوقو څخه په دفاع کې مرسته وکړي.

د دې کمېسیون جوړښت او د کار ډول بې د قانون له لیارې تنظیمېږي.

مادهٔ پنجاه و هشتم

دولت به منظور نظارت بر رعایت حقوق بشر در افغانستان و بهبود و حمایت از آن، کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان را تأسیس می نماید.

هر شخص می تواند در صورت نقض حقوق بشری خود، به این کمیسیون شکایت نماید.

کمیسیون می تواند موارد نقض حقوق بشری افراد را به مراجع قانونی راجع سازد و در دفاع از حقوق آنها مساعدت نماید.

تشکیل و طرز فعالیت این کمیسیون توسط قانون تنظیم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه پنځوسمه ماده

هېڅوک نشي کولای په دې اساسي قانون کې له راغلو آزاديو او حقوقو څخه په ناوړه استفادې د هېواد د خپلواکۍ، ځمکنۍ بشپړتيا، ملي واکمنۍ او ملي وحدت پر ضد عمل وکړي.

دريم فصل

جمهور رئيس

شپېتمه ماده

جمهور رئيس د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت په سر کې دى چې خپل واکونه په اجرائيه، مقننه او قضائيه برخو کې ددې اساسي قانون له حکمونو سره سم عملي کوي.

جمهور رئيس دوه، لومړى او دويم مرستيالان لري.

د جمهوري رياست کانديد د خپلو مرستيالانو نومونه د خان له کانديدولو سره يو ځاى ملت ته اعلاموي.

د جمهور رئيس لومړى مرستيال د جمهور رئيس د غياب، استعفاء او يا مړينې په

مادهٔ پنجاه و نهم

هيچ شخص نمی تواند با سوء استفاده از حقوق و آزاديهای مندرج اين قانون اساسی، بر ضد استقلال، تماميت ارضی، حاکميت ووحدت ملی عمل کند.

فصل سوم

رئيس جمهور

مادهٔ شصتم

رئيس جمهور در رأس دولت جمهوری اسلامی افغانستان قرار داشته، صلاحيت های خود را در عرصه های اجرائيه، تقنينيه و قضائيه، مطابق به احکام اين قانون اساسی، اعمال می کند.

رئيس جمهور دارای دو معاون، اول و دوم، می باشد.

کانديد رياست جمهوری نام هر دو معاون را همزمان با کانديد شدن خود به ملت اعلام ميدارد.

معاون اول رئيس جمهور درحالت غياب، استعفأ و يا وفات رئيس جمهور،

(c) ketabton.com: The Digital Library

حالاتو کې ددې اساسي قانون له مندرجو حکمونو سره سم کار کوي.

د جمهور رئیس د لومړي مرستیال په غیاب کې، دوه يم مرستيال د اساسي قانون له مندرجو احکامو سره سم عمل کوي.

یو شپیتمه ماده

جمهور رئیس د رای ورکوونکیو د آزادو، عمومي، پټو او مستقیمو رایو له لارې په سلو کې تر پنځوسو زیاتو رایو په ترلاسه کولو انتخابیږي.

د جمهور رئیس وظیفه تر انتخاباتو وروسته د پنځم کال د غبرګولي په لومړۍ نېټه پای ته رسیږي.

دجمهور رئیس دکار ترپای ته رسېدو دمخه د نوي جمهور رئیس د ټاکلو لپاره انتخابات، له دېرشو تر شپېتو ورځو پورې، موده کې کېږي.

که چېرې په لومړي پړاو کې له کاندیدانو څخه یو هم ونه کړای شي چې په سلو کې تر پنځوسو زیاتې رایې ترلاسه کړي،

مطابق به احکام مندرج ایـن قـانون اساسی، عمل می کند.

در غیاب معاون اول رئیس جمهور، معاون دوم مطابق به احکام مندرج این قانون اساسی عمل می کند.

مادهٔ شصت و یکم

رئیس جمهور با کسب اکثریت بیش از پنجاه فی صد آرای رأی دهندگان از طریق رأی گیری آزاد، عمومی، سری و مستقیم انتخاب میگردد.

وظیفه رئیس جمهور در اول جوزای سال پنجم بعد از انتخابات پایان می یابد.

انتخابات به منظور تعیین رئیس جمهور جدید در خلال مدت سی الی شصت روز قبل از پایان کار رئیس جمهور برگزار میگردد.

هر گاه در دور اول هیچ یک از کاندیدان نتواند اکثریت بیش از پنجاه فیصد آرا را بدست آورد، انتخابات

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتخابات د دوهم ځل لپاره د انتخاباتو د نتایجو د نېټې تر اعلان وروسته د دوو اوونیو په اوږدو کې تر سره کېږي. دا ځل یوازې هغه دوه تنه کاندیدان په انتخاباتو کې برخه اخلي چې په لومړي پړاو کې یې تر ټولو زیاتې رایې ترلاسه کړې وي.

د انتخاباتو په دویم پړاو کې هغه څوک چې د رایو اکثریت ترلاسه کړي، جمهور رئیس ګڼل کېږي.

که چېرې د جمهوري ریاست یو کاندید د رای ګیرۍ د لومړي یا دویم پړاو په جریان او یا تر انتخاباتو وروسته او یا د انتخاباتو د نتایجو له اعلان څخه پخوا مړ شي، نوي انتخابات د قانون له حکمونو سره سم کېږي.

برای دور دوم در ظرف دو هفته از تاریخ اعلام نتایج انتخابات بر گزار می گردد و در این دور تنها دو نفر از کاندیدانی که بیشترین آرا را در دور اول بدست آورده اند، شرکت می نمایند.

در دور دوم انتخابات ، کاندیدی که اکثریت آرا را کسب کند،رئیس جمهور شناخته می شود.

هر گاه یکی از کاندیدان ریاست جمهوری در جریان دور اول یا دوم رأی گیری و یا بعد از انتخابات و قبل از اعلام نتایج انتخابات وفات نماید، انتخابات مجدد مطابق به احکام قانون بر گزار می گردد.

دوه شپېتمه ماده

څوک چې د جمهوري ریاست ته کاندیدېږي، باید د لاندنیو شرطونو لرونکی وي:

١. د افغانستان تبعه،مسلمان، له افغان

مادهٔ شصت و دوم

شخصی که به ریاست جمهوری کاندید می شود، واجد شرایط ذیل می باشد:

١. تبعهٔ افغانستان ، مسلمان و متولد

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور او پلار څخه زیږېدلی وي او د بـــل هېواد تابعیت ونلري؛

۲. د کاندیدېدو په ورځ یې عمـــر تـــر څلوېښتو کلونو لږ نه وي؛

۳. د محکمې له خوا د بشـــري ضـــد جرمونو، او جنایت په ارتکاب او یا لـــه مدني حقوقو څخه په محرومۍ محکـــوم شوی نه وي؛

هېڅ شخص نشي کولای لـــه دوو دورو زیات د جمهور رئیس په حیـــث وټاکـــل شي.

په دې ماده کې راغلی حکم د جمهـــور رئیس د مرستیالانو په برخـــه کـــې هـــم تطبیقېږي.

از والدین افغان بوده و تابعیت کشور دیگری را نداشته باشد؛

۲. در روز کاندید شدن ســـن وی از چهل سال کمتر نباشد؛

۳. از طـــرف محـــکمه به ارتـــکاب جـــرایم ضـــد بـــشری ،جـــنایت و یا حـــرمان از حـــقوق مدنی مـــــحکوم نشده باشد.

هیچ شـــخص نمی تواند بـــیش از دو دوره به حیث رئیس جمهور انتخـــاب گردد.

حکـــم مندرج ایـــن مـــاده در مـــورد مـــعاونین رئیس جـــمهور نیز تـــطبیق می گردد.

دري شپېتمه ماده

جمهور رئیس د کار تر پیـــل دمخـــه، د خانګړي کړنلارې سره سم، چې د قانون له لارې تنظیمېږي دا لاندې لوړه یادوي:

بسم الله الرحمن الرحیم

«د لـــوی خدای ﷻ په نـــامه لوړه کوم چې د اسلام د سپېڅلي دین پـــیروي او

ماده شصت و سوم

رئیس جمهور قبل از تصدی وظیفه، مطابق به طرزالعمل خاص که توسط قانون تنظیم می گردد، حلف آتی را بجا می آورد:

بسم الله الرحمن الرحیم

«به نام خداوند بزرگ ﷻ ســـوگند یاد مـــی کنم که دین مـــقدس اســـلام را

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتنه وکړم. د اساسي قانون او نورو قوانینو رعایت او د تطبیق څارنه وکړم. د افغانستان د خپلواکۍ، ملي واکمنۍ، ځمکنۍ بشپړتیا ساتنه او دافغانستان د خلکو حقوق او ګټې خوندي کړم او د لوی خدای (ج) له در بار څخه د مرستې په غوښتلو او د ملت په ملاتړ د افغانستان د خلکو د پرمختګ او هوسایۍ په لاره کې خپلې هڅې جاري وساتم.»

څلور شپېتمه ماده

جمهور رئیس لاندې واکونه او وظیفې لري:

۱. د اساسي قانون د اجرا څارل؛

۲. د ملي شورې په تصویب د هېواد د سیاست د اساسي کرښو ټاکل؛

۳. د افغانستان دوسله والوځواکونو سترمشرتوب ؛

۴. د ملي شورې په تایید دجګړې او متارکې اعلانول؛

۵. د ځمکنۍ بشپړتیا او د خپلواکۍ

اطاعت و از آن حمایت کنم. قانون اساسی وسایر قوانین را رعایت و از تطبیق آن مواظبت نمایم. از استقلال، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی افغانستان حراست وحقوق و منافع مردم افغانستان را حفاظت کنم و با استعانت از بارگاه پروردگار متعال و پشتیبانی ملت، مساعی خود را در راه سعادت و ترقی مردم افغانستان بکار برم.»

مادهٔ شصت و چهارم

رئیس جمهور دارای صلاحیتها و وظایف ذیل می باشد:

۱. مراقبت از اجرای قانون اساسی؛

۲. تعین خطوط اساسی سیاست کشور به تصویب شورای ملی؛

۳. قیادت اعلای قوای مسلح افغانستان؛

۴. اعلان حرب و متارکه بـه تایید شورای ملی؛

۵. اتخاذ تصمیم لازم در حالت

(c) ketabton.com: The Digital Library

دساتیرو د دفاع په حالت کې دلازم تصمیم نیول؛

۶. د ملي شورى په تایید له افغانستان څخه بهر ته د وسله والو ځواکونو د ټولګیو لېږل؛

۷. ددې اساسي قانون په (نهه شپېتمه) ماده کې له راغلي حالت پرته، د لويې جرګې راغوښتل؛

۸. د ملي شوري په تأیید د اضطراري حالت اعلان او دهغه پای ته رسول؛

۹. د ملي شورې او لويې جرګې دغونډو پرانستل؛

۱۰. د جمهوري رياست د مرستيالانو د استعفي منل؛

۱۱. د ولسي جرګې په تايید د وزیرانو، لوی څارنوال، د مرکزی بانک، د ملي امنیت او سرې میاشتې د رئیسانو ټاکل او د هغوی عزلول او د استعفی منل؛

۱۲. د ولسي جرګې په تایید د سترې محکمې د رئیس او غړیو ټاکل؛

۱۳. د قانون له حکمونو سره سم د

دفاع از تمامیت ارضی و حفظ استقلال؛

۶. فرستادن قطعات قوای مسلح به خارج افغانستان به تایید شورای ملي؛

۷. دایر نمودن لویه جرگه به استثنای حالت مندرج مادهٔ شصت و نهم این قانون اساسی؛

۸. اعلان حالت اضطرار به تأیید شورای ملي و خاتمه دادن به آن؛

۹. افتتاح اجلاس شورای ملی و لویه جرگه؛

۱۰. قبول استعفای معاونین ریاست جمهوری؛

۱۱. تعیین وزرا، لوی څارنوال، رئیس بانک مرکزی، رئیس امنیت ملی و رئیس سره میاشت به تائید ولسی جرگه و عزل و قبول استعفای آنها؛

۱۲. تعیین رئیس و اعضای ستره محکمه به تأیید ولسی جرگه؛

۱۳. تعیین، تقاعد، قبول استعفاء و

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاضيانو، د وسله والو خواكونو، پوليسو، د ملي امنيت د منصبدارانو او د لوړ رتبه ماموړينو ټاکل، تقاعد ورکول، د استعفی منل او عزلول؛

۱۴. په بهرنيو هيوادونو او نړيوالو مؤسسو کې د افغانستان د سياسي نمايندگيو د مشرانو ټاکل؛

۱۵. په افغانستان کې د بهرنيو سياسي نمايندگانو د باور ليکونو منل؛

۱۶. د قوانينو او تقنيني فرمانونو توشيح کول.

۱۷. د قانون له حکمونو سره سم د دولتونو ترمنځ د معاهدو د عقد لپاره د باور ليکونو ورکول؛

۱۸. د قانون له حکمونو سره سم د جزاگانو تخفيف او بخښل؛

۱۹. د قانون له حکمونو سره سم د مډالونو، نښانونو او افتخاري لقبونو ورکول؛

۲۰. د هيواد د اداري د سمون په منظور، د قانون له مخې، د کميسيونونو جوړول؛

عزل قضات، صاحب منصبان قوای مسلح، پوليس و امنيت ملی و مامورين عالی رتبه مطابق به احکام قانون؛

۱۴. تعيين سران نمايندگی های سياسی افغانستان نزد دول خارجی و مؤسسات بين المللی؛

۱۵. قبول اعتماد نامه های نمايندگان سياسی خارجی در افغانستان؛

۱۶. توشيح قوانين و فرامين تقنينی؛

۱۷. اعطای اعتبار نامه به غرض عقد معاهدات بين الدول مطابق به احکام قانون؛

۱۸. تخفيف و عفو مجازات مطابق به احکام قانون؛

۱۹. اعطای مدالها، نشانها و القاب افتخاری مطابق به احکام قانون؛

۲۰. تأسيس کميسيونها به منظور بهبود اداره کشور مطابق به احکام قانون؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱. په دې اساسي قانون کې نور راغلي واکونه او وظايف.

پنځه شپېتمه ماده

جمهور رئيس کولای شي په مهمو ملـــي، سياسي، ټولنيزو او يا اقتصادي چارو کې د افغانستان دخلکو ټولپوښتنې ته مراجعـــه وکړي.
ټولپوښتنه بايـــد ددې اساســـي قـــانون د حکمونو مخالفه او دهغه دتعديل مستلزم نه وي.

شپږ شپېتمه ماده

جمهور رئيس په دې اساسي قانون کې د راغلو واکونو د عملي کولو په برخه کې د افغانستان د خلکو لوړ مصلحتونه په پام کې نيسي.
جمهور رئيس نشي کولای چې د قانون له حکمه پرته دولتي ملکيتونـــه او شـــتمنې وپلوري او يا يې وبخښي.
جمهور رئيس نشي کولای د خپل کار په دوران کې له خپل مقام څخه په ژبنيــو، سيمه ييزو، قومي، مـــذهبي او گـــوندي

۲۱. ساير صلاحيتها و وظايف مندرج اين قانون اساسی.

مادهٔ شصت و پنجم

رئيس جمهور می تواند در موضوعات مهم ملی سياســـی، اجتمـــاعی و يـــا اقتصادی بـــه آرای عمـــومی مـــردم افغانســـتان مراجعه نمايد.
مراجعه به آرای عمومی نبايد منـــاقض احکام اين قانون اساسی و يا مســـتلزم تعديل آن باشد.

مادهٔ شصت و ششم

رئيـــس جـــمهور در اعـــمال صلاحيتهای منـــدرج ايـــن قـــانون اســـاسی، مـــصالح عـــليای مـــردم افغانســـتان را رعايت می کند.
رئيس جمهور نمي تواند بدون حکـــم قانون ملکيت های دولتی را بفروشد يا اهدا کند.
رئيـــس جـــمهور نـــمی تـــواند در زمـــان تصدی وظيفه از مـــقام خـــود به ملحوظات لســـانی، مـــمتی، قومی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملحوظاتو ګټه واخلي.

اووه شپيتمه ماده

د جمهور رئيس د استعفى، عزل، مړينې او يا په صعب العلاجه ناروغۍ د اخته کېدلو په صورت کې چې د وظيفې د اجرا مخه نيسي د جمهور رئيس لومړى مرستيال د جمهور رئيس واکونه او وظايف په غاړه اخلي.

جمهور رئيس خپله استعفى په خپله ملي شورۍ ته اعلاموي.

د صعب العلاجه ناروغۍ تثبيت د هغه طبي هيئت له خوا کېږي چې ستره محکمه يې ټاکي.

په داسې حالاتو کې د نوي جمهور رئيس د ټاکلو لپاره په درې مياشتو کې دننه ددې اساسي قانون د يو شپېتمې مادې له حکم سره سم انتخابات کېږي.

د جمهور رئيس لومړى مرستيال د لنډمهاله جمهور رئيس په توګه ، د وظيفې د ترسره کولو په موده کې

مذهبي و حزبي استفاده نمايد.

مادهٔ شصت و هفتم

در صورت استعفا، عزل يا وفات رئيس جمهور و يا مريضى صعب‌العلاج که مانع اجراء وظيفه شود، معاون اول رئيس جمهور صلاحيتها ووظايف رئيس جمهور را به عهده مى گيرد.

رئيس جمهور استعفاى خود را شخصاً به شوراى ملى اعلام مى نمايد.

تثبيت مريضى صعب العلاج توسط هيئت طبى با صلاحيت که از طرف ستره محکمه تعين مى گردد صورت مي گيرد.

درين حالات در خلال مدت سه ماه انتخابات به منظور تعين رئيس جمهور جديد طبق مادهٔ شصت و يکم اين قانون اساسى بر گزار مى‌گردد.

معاون اول رئيس جمهور در زمان تصدى به حيث رئيس جمهور موقت امور ذيل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاندینې چارې نشي ترسره کولای:

۱. د اساسي قانون تعدیل؛

۲. د وزیرانو عزل؛

۳. ټولپوښتنه.

د جمهور رئیس مرستیالان د دې اساسي قانون له حکمونو سره سم کولای شي خان جمهوري ریاست ته کاندید کړي.

د جمهور رئیس په غیاب کې د لومړي مرستیال وظایف د جمهور رئیس په واسطه ټاکل کېږي.

اته شپېتمه ماده

که چېرې د جمهور رئیس یو مرستیال استعفی وکړي او یا مړ شي د هغه پر ځای بل شخص د جمهور رئیس له خوا او د ولسي جرګې په تأیید ټاکل کېږي.

د جمهور رئیس او د هغه د لومړي مرستیال د یو ځایي مړینې په صورت کې په ترتیب سره دویم مرستیال ، د مشرانو جرګې رئیس د ولسي جرګې رئیس او د بهرنیو چارو وزیر یو په بل پسې د دې اساسي قانون د(اووه شپېتمې) مادې له

را انجام داده نمی تواند:

۱. تعدیل قانون اساسی؛

۲. عزل وزرا؛

۳. مراجعه به آراء عامه.

معاونین رئیس جمهور می توانند مطابق به احکام این قانون اساسی خود را به ریاست جمهوری کاندید نمایند.

در صورت غیاب رئیس جمهور، وظایف معاون اول توسط رئیس جمهور تعین می گردد.

مادهٔ شصت و هشتم

هر گاه یکی از معاونین رئیس جمهور استعفاء و یا وفات نماید عوض وی شخص دیگری توسط رئیس جمهور به تأیید ولسی جرگه تعین می گردد.

در صورت وفات همزمان رئیس جمهور و معاون اول وی، بالترتیب معاون دوم،رئیس مشرانو جرگه، رئیس ولسی جرگه ووزیر خارجه یکی بعد دیگری مطابق به حکم مندرج مادهٔ شصت و هفتم این قانون اساسی

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکم سره سم د جمهور رئيس وظيفې په غاړه اخلي.

نهه شپېتمه ماده

جمهور رئيس د ملت او ولسي جرګې په وړاندې ددې مادې د احکامو مطابق مسؤل دی.

پر جمهور رئيس د بشري ضد جرمونو،ملي خيانت يا جنايت د ارتکاب تورلګول د ولسي جرګې د ټولو غړيو د دريمې برخې له خوا غوښتل کېدای شي.

که چېرې دا غوښتنه د ولسي جرګې د ټولو غړيو له درېو څخه د دوو برخو رايو له خوا تأييد شي، ولسي جرګه د يوې مياشتې دننه لويه جرګه دايروي.

که لويه جرګه منسوب شوی اتهام د ټولو غړيو له درېو څخه د دوو برخو د رايو په اکثريت تصويب کړي، جمهور رئيس له وظيفې څخه ګوښه او موضوع خانګړې محکمې ته سپارل کېږي. خانګړې محکمه د ولسي جرګې له درېو غړيو، د سترې محکمې له درېو غړيو چې لويه

وظايف رئيس جمهور را به عهده مى گيرد.

مادهٔ شصت و نهم

رئيس جمهور در برابر ملت و ولسى جرگه مطابق به احكام اين ماده مسؤل ميباشد.

اتهام عليه رئيس جمهور به ارتكاب جرايم ضد بشرى، خيانت ملى يا جنايت از طرف يک ثلث كل اعضاى ولسى جرگه تقاضا شده مى تواند.

در صورتيكه اين تقاضا از طرف دو ثلث كل آراى ولسى جرگه تأييد گردد، ولسى جرگه در خلال مدت يک ماه لويه جرگه را داير مينمايد.

هر گاه لويه جرگه اتهام منسوب را به اكثريت دو ثلث آراى كل اعضا تصويب نمايد، رئيس جمهور از وظيفه منفصل و موضوع به محكمهٔ خاص محول مى گردد. محكمهٔ خاص متشكل است از رئيس مشرانو جرگه، سه نفر از اعضاى ولسى جرگه و سه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرګه یې ټاکي او د مشرانو جرګې له رئیس څخه جوړیږي. دعوي د هغه شخص له خوا چې د لوې جرګې له خوا ټاکل کیږي، اقامه کیږي.
په دې حالت کې د دې اساسي قانون په (اووه شپیتمه) ماده کې راغلي حکمونه تطبیقیږي.

اویا یمه ماده

د جمهور رئیس تنخوا او لګښتونه د قانون له لیارې تنظیمیږي.
جمهور رئیس د خدمت د دورې ترختمیدو وروسته د عزل له حالته پرته د ټول ژوند په پاتې موده کې د جمهورې ریاست د دورې له مالي حقوقو څخه د قانون له حکمونو سره سم، ګټه اخلي.

څلورم فصل

حکومت

یو اویایمه ماده

حکومت له وزیرانو څخه جوړ دی چې د جمهور رئیس تر ریاست لاندې کار کوي.

نفر از اعضای ستره محکمه به تعیین لویه جرگه. اقامه دعوی توسط شخصیکه از طرف لویه جرگه تعین میگردد صورت می گیرد.
در این حالت احکام مندرج مادهٔ شصت و هفتم این قانون اساسی تطبیق می گردد.

مادهٔ هفتادم

معاش و مصارف رئیس جمهور توسط قانون تنظیم می گردد.
رئیس جمهور بعد از ختم دورهٔ خدمت، باستثنای حالت عزل، برای بقیهٔ مدت حیات از حقوق مالی دورهٔ ریاست جمهوری مطابق به احکام قانون مستفید می شود.

فصل چهارم

حکومت

مادهٔ هفتادو یکم

حکومت متشکل است از وزرا که تحت ریاست رئیس جمهور اجرای وظیفه می نمایند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وزیرانو شمیر او وظایف د قانون له لیارې تنظیمیږي.

دوه اویایمه ماده

څوک چې د وزیر په توګه ټاکل کیږي باید لاندیني شرطونه ولري:

۱. یوازې د افغانستان دتابعیت لرونکی وي.

که چیرې د کوم وزارت کاندید د بل هیواد تابعیت هم ولري ولسي جرګه د هغه د تأیید یا رد صلاحیت لري؛

۲. لوړ تحصیلات، کاري تجربه او ښه شهرت ولري؛

۳. عمریې تر پنځه دېرش کلونو لږ نه وي؛

۴. د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو او جنایت په ارتکاب او یا له مدني حقوقو څخه په محرومۍ محکوم شوی نه وي.

دري اویایمه ماده

کېدای شي وزیران د ملي شورې له

تعداد وزرا ووظایف شان توسط قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ هفتادو دوم

شخصی که به حیث وزیر تعیین می شود واجد شرایط ذیل میباشد:

۱. تنها حامل تابعیت افغانستان باشد.

هر گاه کاندید وزارت تابعیت کشور دیگری را نیز داشته باشد، ولسی جرگه صلاحیت تأیید و یا رد آنرا دارد.

۲. دارای تحصیلات عالی، تجربه کاری و شهرت نیک باشد؛

۳. سن وی از سی و پنج سال کمتر نباشد؛

۴. از طرف محکمه به ارتکاب جرایم ضد بشری، جنایت و یا حرمان از حقوق مدنی محکوم نشده باشد.

مادهٔ هفتادو سوم

وزرا می توانند از اعضای شورای ملی

(c) ketabton.com: The Digital Library

غړی او یا له هغو د باندې وټاکل شي.

کله چې د ملي شورې غړی د وزیر په توګه وټاکل شي، په شورې کې خپل غړیتوب له لاسه ورکوي او د هغه پر ځای بل شخص د قانون له حکم سره سم ټاکل کیږي.

شلوراویایمه ماده

وزیران د وظیفې له پیله مخکې د جمهور رئیس په وړاندې، لاندینی لوړه کوي:

بسم الله الرحمن الرحیم

«د لوی خدای ﷻ په نامه لوړه کوم چې د اسلام د سپیڅلي دین د حکمونو حمایت، د اساسي قانون او د افغانستان د نورو قوانینو رعایت، د اتباعو د حقوقو حفاظت، د افغانستان د خپلواکۍ، ځمکنۍ بشپړتیا او د خلکو د ملي وحدت ساتنه وکړم او په خپلو ټولو اعمالو کې خدای ﷻ حاضر وګڼم او خپلې راسپارل شوې وظیفې په رښتینولۍ سرته ورسوم.»

پنځه اویایمه ماده

حکومت لاندینې وظیفې لري:

یا خارج از آن تعیین شوند.

هر گاه عضو شورای ملی به حیث وزیر تعیین شود، عضویت خود را در شوری از دست می دهد و در عوض وی شخص دیگری مطابق به حکم قانون تعیین میگردد.

مادهٔ هفتادو چهارم

وزرا قبل از تصدی وظیفه حلف آتی را به حضور رئیس جمهور، بجا می آورند:

بسم الله الرحمن الرحیم

«بنام خداوند بزرگ ﷻ سوگند یاد می کنم که دین مقدس اسلام را حمایت، قانون اساسی و سایر قوانین افغانستان را رعایت، حقوق اتباع را حفاظت و از استقلال، تمامیت ارضی و وحدت ملی مردم افغانستان حراست کنم و در همه اعمال خود خداوند ﷻ را حاضر دانسته، وظایف محوله را صادقانه انجام دهم.»

مادهٔ هفتادو پنجم

حکومت دارای وظایف ذیل می باشد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱. ددې اساسي قانون او نورو قوانينو داحکامو او د محکمو د قطعي پريکړو عملي کول؛

۲. د خپلواکۍ ساتل، له زمکنۍ بشپړتيا څخه دفاع او په نړيواله ټولنه کې د افغانستان د حيثيت او ګټو ساتل؛

۳. د عامه نظم او امن ټينګول او د هر راز اداري فساد له منځه وړل؛

۴. د بودجې ترتيبول، د دولت د مالي وضعې تنظيمول او د عامه شتمنۍ ساتل؛

۵. د ټولنيزو، فرهنګي، اقتصادي او تکنالوژيکي د پرمختيايي پروګرامونو طرح او تطبيق؛

۶. ملي شورې ته د مالي کال په پای کې د سرته رسېدلو چارو او د نوي مالي کال د مهمو پروګرامونو په باب ګزارش ورکول؛

۷. د هغو نورو وظيفو تر سره کول چې ددې اساسي قانون او نورو قوانينو له مخې د حکومت له وظيفو څخه ګڼل شويدي.

۱. تعميل احکام اين قانون اساسی و ساير قوانين و فيصله های قطعی محاکم؛

۲. حفظ استقلال،دفاع از تماميت ارضی و صيانت منافع و حيثيت افغانستان در جامعهٔ بين المللی؛

۳. تأمين نظم و امن عامه و از بين بردن هر نوع فساد اداری؛

۴. ترتيب بودجه، تنظيم وضع مالی دولت و حفاظت دارايی عامه؛

۵. طرح و تطبيق پروګرامهای انکشافی اجتماعی، فرهنګی،اقتصادی و تکنالوژيکی؛

۶. ارائه ګزارش به شورای ملی در ختم سال مالی در بارهٔ امور انجام شده و پروګرام های عمدهٔ سال مالی جديد؛

۷. انجام ساير وظايفی که به موجب اين قانون اساسی و قوانين ديګر از وظايف حکومت دانسته شده است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ اویایمه ماده

حکومت د هېواد د سیاست د اساسي کرښو د تطبیق او د خپلو وظیفو د تنظیمولو لپاره مقررات وضع او تصویبوي. دا مقررات باید د هیڅ قانون له نص یا روح سره مناقض نه وي.

ماده‌ٔ هفتاد و ششم

حکومت برای تطبیق خطوط اساسی سیاست کشور و تنظیم وظایف خود مقررات وضع و تصویب می کند. این مقررات باید مناقض نص یا روح هیچ قانون نباشد.

اوه اویایمه ماده

وزیران خپل وظایف د اداري واحدونو د آمرینو په توګه په هغو حدودو کې چې دا اساسي قانون او نور قوانین یې ټاکي، سرته رسوي.
وزیران له خپلو ټاکلو وظایفو څخه د جمهور رئیس او ولسي جرګې په وړاندې مسؤلیت لري.

ماده‌ٔ هفتادو هفتم

وزرا وظایف خود را به حیث آمرین واحد های اداری در داخل حدودی که این قانون اساسي وسایر قوانین تعیین می کند، اجرا می نمایند.
وزرا از وظایف مشخصه‌ٔ خود نزد رئیس جمهور وولسی جرگه مسؤلیت دارند.

اته اویایمه ماده

که چېرې وزیر په بشري ضد جرمونو، ملي خیانت او یا په نورو جرمونو متهم شي، موضوع ددې اساسي قانون د(یو سلو څلوردیرشمې) مادې په رعایت خانګړې محکمې ته سپارل کیږي.

ماده‌ٔ هفتادو هشتم

هر گاه وزیر به ارتکاب جرایم ضد بشری، خیانت ملی و یا سایر جرایم متهم گردد، قضیه با رعایت ماده یکصدو سی و چهارم این قانون اساسی به محکمه‌ٔ خاص محول می‌گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه اويايمه ماده

حکومت کولای شي د ولسي جرګې د تعطيل په حالت کې له بودجې او مالي چارو پرته، د بېړنۍ اړتيا پر اساس تقنيني فرمانونه ترتيب کړي.

تقنيني فرمانونه د جمهور رئيس تر توشيح وروسته د قانون حکم پيدا کوي. تقنيني فرمانونه بايد د ملي شورې د لومړۍ غونډې ترجوړېدو وروسته د دېرشو ورځو په اوږدو کې هغې ته وړاندې شي.

او که د ملي شورې له خوا رد شي، اعتبار نلري.

ماده هفتادو نهم

حکومت می تواند در حالت تعطيل ولسی جرگه در صورت ضرورت عاجل ، به استثنای امور مربوط به بودجه و امور مالی، فرامين تقنينی را ترتيب کند.

فرامين تقنينی بعد از توشيح رئيس جمهور حکم قانون را حايز می شود. فرامين تقنينی بايد در خلال ۳۰روز از تاريخ انعقاد نخستين جلسه شورای ملی به آن تقديم شود.

و در صورتيکه از طرف شورای ملی رد شود، از اعتبارساقط می گردد.

اتيايمه ماده

وزيران نشي کولای د خپل کار په دوران کې له خپل مقام څخه په ژبنيو، سيمه ييزو، قومي، مذهبي او ګوندي ملحوظاتو ګټه واخلي.

ماده هشتادم

وزرا نمی توانند در زمان تصدی وظيفه از مقام خود به ملحوظات لسانی، سمتی، قومی، مذهبی و حزبی استفاده نمايند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنخم فصل

ملي شورى

يو اتيايمه ماده

دافغانستان د اسلامي جمهوري دولت ملي شوري، دستر تقنيني ارگان په توگه د افغانستان د خلكو د ارادې ښكارندويه ده او د ټول ملت نمايندگي كوي.

دشورى هر غړى د رايې دڅرگندونې په وخت كې، د افغانستان د خلكو عمومي مصلحتونه او ستري گټې د خپل قضاوت محور ټاكي.

دو اتيايمه ماده

ملي شوري له دوو مجلسونو: ولسي جرگې او مشرانو جرگې څخه جوړه ده.

هېڅوک نشي كولاى په يوه وخت كې د دواړو مجلسونو غړى وي.

دري اتيايمه ماده

د ولسي جرگې غړي دخلكو دآزادو، عمومي، پټو او مستقيمو انتخاباتو له لارې انتخابيږي.

دولسي جرگې د كار دوره د پنځم كال

فصل پنجم

شوراى ملى

مادهٔ هشتادويكم

شوراى ملي دولت جمهوری اسلامی افغانستان بحيث عالی ترين ارگان تقنينی مظهر ارادهٔ مردم آن است و از قاطبهٔ ملت نمايندگی می كند.

هر عضو شورى در موقع اظهار رأى ، مصالح عمومی و منافع عليای مردم افغانستان را مدار قضاوت قرار می دهد.

مادهٔ هشتاد و دوم

شوراى ملي متشكل از دو مجلس: ولسی جرگه و مشرانو جرگه می باشد.

هيچ شخص نمی تواند در يک وقت عضو هر دو مجلس باشد.

مادهٔ هشتاد و سوم

اعضای ولسی جرگه توسط مردم از طريق انتخابات آزاد،عمومی، سری و مستقيم انتخاب ميگردند.

دورهٔ كار ولسی جرگه به تاريخ اول

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چنګاښ په لومړۍ نېټه دانتخاباتو د نتيجو داعلان څخه وروسته پای ته رسېږي او نوې شورى په کار پيل کوي.

دولسي جرګې د دورې تر ختمېدو دمخه له ديرشو څخه تر شپېتو ورځو پورې موده کې دولسي جرګې دغړيو انتخابات کېږي.

دولسي جرګې دغړيوشمېر دهرې حوزې د نفوسو د شمېر په تناسب زيات نه زيات تر (۲۵۰) کسانو پورې دی.

انتخاباتي حوزې، او ورسره نور مربوط مسايل د انتخاباتو په قانون کې ټاکل کېږي.

د انتخاباتو په قانون کې بايد داسې تدبيرونه ونيول شي چې انتخاباتي نظام دافغانستان د ټولو خلکو لپاره عمومي او عادلانه استازيتوب تأمين کړي او دنفوسو په تناسب دې له هر ولايت څخه په اوسط ډول لږ ترلږه دوه ښځينه وکيلې په اولسي جرګه کې غړيتوب ترلاسه کړي.

سرطان سال پنجم، بعداز اعلان نتايج انتخابات به پايان مي رسد و شوراى جديد به کار آغاز مي نمايد.

انتخابات اعضاى ولسى جرگه در خلال مدت سى الى شصت روز قبل از پايان دورهٔ ولسى جرگه بر گزار مى گردد.

تعداد اعضاى ولسى جرگه به تناسب نفوس هر حوزه حداکثر دوصدو پنجاه نفر مى باشد.

حوزه هاى انتخاباتى و ساير مسايل مربوط به آن در قانون انتخابات تعيين مى گردد.

در قانون انتخابات بايد تدابيرى اتخاذ گردد که نظام انتخاباتى، نمايندگى عمومى و عادلانه را براى تمام مردم کشور تأمين نمايد و به تناسب نفوس از هر ولايت طور اوسط حد اقل دو وکيل زن در ولسى جرگه عضويت يابد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور اتيايمه ماده

د مشرانو جرګې غړي په لاندې ډول انتخاب او ټاکل کېږي:

۱. دهرې ولايتي جرګې له غړيو څخه يوتن دمربوطې جرګې په انتخاب، د څلورو کلونو لپاره؛

۲. دهر ولايت د ولسواليو د جرګو له غړيو څخه يوتن، د مربوطو جرګو په انتخاب، ددريو کلونو لپاره؛

۳. پاتې دريمه برخه غړي د معلولينو او معيوبينو د دوو تنو او کوچيانو د دوو تنو استازيو په ګډون د هېواد له خبيرو او تجربه لرونکو کسانو څخه د پنځو کلونولپاره د جمهور رئيس له خوا ټاکل کېږي.

جمهور رئيس له دې اشخاصو څخه په سلو کې پنځوس شخې ټاکي.

هغه شخص چې د مشرانو جرګې د غړي په توګه انتخابېږي په مربوطه جرګه کې خپل غړيتوب له لاسه ورکوي او دده

مادهٔ هشتاد و چهارم

اعضای مشرانو جرگه به ترتيب ذيل انتخاب و تعين مى شوند:

۱. از جمله اعضای شورای هر ولايت، يک نفر به انتخاب شورای مربوط براى مدت چهار سال؛

۲. از جمله اعضای شوراهای ولسواليهای هرولايت ، يک نفر به انتخاب شورا هاى مربوط براى مدت سه سال؛

۳. يک ثلث باقی مانده از جملهٔ شخصيت هاى خبير وبا تجربه به شمول دو نفر از نمايندگان معلولين و معيوبين و دو نفر نمايندگان کوچى ها به تعين رئيس جمهور براى مدت پنج سال.

رئيس جمهور تعداد پنجاه فيصد از اين اشخاص را از بين زنان تعين مى نمايد.

شخصى که به حيث عضو مشرانو جرگه انتخاب مى شود، عضويت خود را درشوراى مربوطه از دست داده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرخای د قانون له حکمونو سره سم بل شخص ټاکل کېږي.

پنځه اتیایمه ماده

هغه څوک چې د ملي شورى غړیتوب ته کاندید یا ټاکل کېږي، د ټاکونکو پر شرطونو سربېره ، دا لاندې صفتونه هم باید ولري:

۱. د افغانستان تبعه وي یا لږ تر لږه د کاندیدېدو یا تعیین تر نېټې لس کاله پخوا یې د افغانستان د دولت تابعیت ترلاسه کړی وي؛

۲. د محکمې له خوا د بشري ضد جرمونو، او جنایت په ارتکاب او یا له مدني حقوقو څخه په محرومۍ محکوم شوی نه وي؛

۳. دولسي جرګې غړیو دکاندیدېدو په ورځ د عمر پنځه ویشت کاله او دمشرانو جرګې غړیو دکاندیدېدو یا ټاکنې په ورځ دعمر پنځه دیرش کاله بشپړ کړي وي.

به عوض او شخص دیگری مطابق به احکام قانون تعین می گردد.

مادهٔ هشتادو پنجم

شخصی که به عضویت شورای ملی کاندید یا تعین می شود، علاوه بر تکمیل شرایط انتخاب کنندگان واجد اوصاف ذیل میباشد:

۱. تبعه افغانستان بوده یا حد اقل ده سال قبل از تاریخ کاندید یا تعیین شدن تابعیت دولت افغانستان را کسب کرده باشد؛

۲. از طرف محکمه به ارتکاب جرایم ضد بشری، جنایت و یا حرمان از حقوق مدنی محکوم نشده باشد؛

۳. اعضای ولسی جرگه سن بیست و پنج سالگی را در روز کاندید شدن و اعضای مشرانو جرگه سن سی وپنج سالگی را در روز کاندید یا تعین شدن تکمیل کرده باشند؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ اتيايمه ماده

د ملي شورى د غړيو انتخاباتي وثيقې ، د انتخاباتو د څارنې د خپلواک کميسيون له خوا د قانون له حکمونو سره سم څېړل کېږي.

مادهٔ هشتادو ششم

وثايق انتخاباتي اعضاى شوراى ملي توسط کميسيون مستقل انتخابات مطابق به احکام قانون تدقيق مي گردد.

اوه اتيايمه ماده

د ملي شورې له دواړو جرگو څخه هره يوه د کار د دورې په پيل کې له خپلو غړيو څخه يو تن د رئيس په توگه د يوې تقنيني دورې لپاره، دوه تنه د لومړي نايب او دويم نايب او دوه تنه د منشي او د منشي د نايب په توگه ، د يو کال لپاره انتخابوي.
دا اشخاص دولسي جرگې او مشرانو جرگې اداري هيئت جوړوي.
د اداري هيئت وظيفې د هرې جرگې د داخلي وظايفو په اصولو کې ټاکلې کېږي.

مادهٔ هشتادو هفتم

هر يک از دو مجلس شوراى ملي، در آغاز دورهٔ کار، يک نفر از اعضاى خود را به حيث رئيس براى يک دورهٔ تقنينيه و دو نفر را به حيث نايب اول و نايب دوم و دو نفر را به حيث منشي و نايب منشي براى مدت يکسال انتخاب مي کند.
اين اشخاص هيئت ادارى ولسى جرگه و مشرانو جرگه را تشکيل مي دهند.
وظايف هيئت ادارى در اصول وظايف داخلي هر مجلس تعين مي شود.

اته اتيايمه ماده

د ملي شورې له دواړو جرگو څخه هره يوه د بحث وړ موضوعاتو د کتنې لپاره د داخلي وظايفو د اصولو له مخې

مادهٔ هشتادو هشتم

هر يک از دو مجلس شوراى ملي براى مطالعهٔ موضوعات مورد بحث، بر طبق اصول وظايف داخلي، کميسيون ها

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمېسيونونه جوړوي.

نهه اتيايمه ماده

ولسي جرگه واک لري دغړيو د دريمې برخې په پيشنهاد، د حکومت د اعمالو د څېړنې او کتنې لپاره، يو ځانگړی کمېسيون و ټاکي.
ددې کمېسيون جوړښت او کړنلاره د ولسي جرگې د داخلي وظايفو په اصولو کې تنظيمېږي.

نوي يمه ماده

ملي شورې دالاندې واکونه لري:

۱. د قوانينو او تقنيني فرمانونو تصويب، تعديل يا لغو کول؛

۲. د ټولنيزو، فرهنگي، اقتصادي او تکنالوژيکي پرمختيايي پروگرامونو تصويب؛

۳. د دولتي بودجې تصويب او د پور اخيستو يا ورکولو اجازه؛

۴. د اداري واحدونو منځته راوړل، تعديل او يا لغو کول؛

تشکيل می دهد.

مادهٔ هشتادو نهم

ولسی جرگه صلاحيت دارد به پيشنهاد يک ثلث اعضا، جهت بررسی و مطالعهٔ اعمال حکومت، کميسيون خاص تعيين نمايد.
ترکيب و طرزالعمل اين کميسيون در اصول و ظايف داخلی ولسی جرگه تنظيم می گردد.

مادهٔ نودم

شورای ملی دارای صلاحيتهای ذيل می باشد:

۱. تصويب، تعديل يالغو قوانين و يافرامين تقنيني؛

۲. تصويب پروگرامهای انکشافی اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و تکنالوژيکی؛

۳. تصويب بودجهٔ دولتی و اجازه اخذ يا اعطای قرضه؛

۴. ايجاد واحد های اداری، تعديل ويا الغای آن؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

٥. د دولتونو ترمنځ د تړونونو او بین المللي میثاقونو تصدیق او یا له هغو څخه د افغانستان بېلول؛

٦. په دې اساسي قانون کې نور مندرج واکونه.

نوي یمه ماده

ولسي جرګه لاندې ځانګړي واکونه لري:

١. له هر یوه وزیر څخه د استیضاح په برخه کې ددې اساسي قانون د دوه نوي - یمې مادې له حکم سره سم تصمیم نیول؛

٢. د پرمختیایي پروګرامونو او دولتي بودجې په باب تصمیم نیول؛

٣. ددې اساسي قانون له حکمونو سره سم د مقررېو تایید یا ردول؛

دوه نوي یمه ماده

ولسي جرګه د ټولو غړیو د شلو فیصدو په پیشنهاد کولای شي، له هر یوه وزیر څخه استیضاح وکړي.

که وړاندې شوې توضیح د قناعت وړ نه وي، ولسي جرګه د نه باور د رای

٥. تصدیق معاهدات و میثاقهای بین المللی یا فسخ الحاق افغانستان به آن؛

٦. سایر صلاحیتهای مندرج این قانون اساسی.

مادهٔ نودو یکم

ولسی جرگه دارای صلاحیت های اختصاصی ذیل می باشد:

١. اتخاذ تصمیم در مورد استیضاح از هریک از وزرا مطابق به حکم مادهٔ نودودوم این قانون اساسی؛

٢. اتخاذ تصمیم راجع به پروگرامهای انکشافی و بودجهٔ دولتی؛

٣. تأیید یا رد مقرریها مطابق به احکام این قانون اساسی؛

مادهٔ نودودوم

ولسی جرگه به پیشنهاد بیست فیصد کل اعضا، می تواند از هریک از وزرا استیضاح به عمل آورد.

هرگاه توضیح ارائه شده قناعت بخش نباشد، ولسی جرگه موضوع رأی عدم

(c) ketabton.com: The Digital Library

موضوع څېړي.
په وزير باندې د نه باور رايه بايد صريحه، مستقيمه او پر ښکرو دلايلو ولاړه وي، دغه رايه د ولسي جرګې د ټولو غړيو د رايـو په اکثريت صادرېږي.

درې نوي يمه ماده

د ملي شورې د دواړو جرګو هــر يــو کميسيون کولای شي له هــر يـوه وزير څخه په ټاکلو موضوعاتو کـې پـوښتنې وکړي.
هغه څوک چـې پوښتنه تـرې شـوې کولای شي شفاهي يــا ليکلـي ځـواب ورکړي.

څلور نوي يمه ماده

قانون هغه مصوبه ده چې د ملي شورې د دواړو جرګو له خوا تصويب او د جمهور رئيس له خوا توشيح شوې وي. مګـــر دا چې په دې اساسي قانون کـې بــل ډول څرګنده شوې وي.
کـــه جمهور رئيس د ملي شـوري لــه مصــوبې سره مــوافقه ونه لري کولای

اعتماد را بررسی می کند.
رأی عدم اعتماد از وزير بايد صــريح، مستقيم و بر اساس دلايل موجه باشد. اين رأی به اکثريت آراء کل اعضــای ولسی جرگه صادر ميگردد.

مادهٔ نودو سوم

هريک از کميسيونهای هر در مجلس شورای ملي می تواند از هريک از وزرا در مـوضـوعـات مـعين ســؤال نمايد.
شخصی که از او سوال به عمل آمده، می تواند جواب شفاهي يــا تحريـری بدهد.

مادهٔ نودو چهارم

قانون عبارت است از مصوبهٔ هــر دو مجلس شورای ملي که به توشيح رئيس جمهور رسيده باشد، مگر اينکه در اين قانون اساسی طور ديگر تصريح گرديده باشد.
در صورتيکه رئيس جمهور با مصــوبهٔ شورای ملي موافقه نداشته باشد مــی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي چې د وړاندې کېدو تر نېټې وروسته يې په پنځلسو ورځو کښې د دلايلو له ښوولو سره ملي شورى ته مسترده کړي. ددې وخت په تېرېدو او يا دا چې ولسي جرگه يو ځل بيا هغه د ټولو غړيو له دريو برخو څخه په دوو برخو رايو تصويب کړي، مصوبه توشيح شوې گڼله کېږي او نافذېږي.

تواند آنرا در ظرف پانزده روز از تاريخ تقديم با ذکر دلايل به ولسی جرگه مسترد نمايد. با سپری شدن اين مدت و يا در صورتی که ولسی جرگه آنرا مجدداً با دو ثلث آرای کل اعضا تصويب نمايد، مصوبه توشيح شده محسوب و نافذ می گردد.

پنځه نوي يمه ماده

د قانون د طرحې پيشنهاد د حکومت يا د شورې دغړيو او د قضايي چارو د تنظيم په برخه کې د سترې محکمې له خوا دحکومت له لارې وړاندې کېداى شي.
د بودجې او مالي چارو په برخه کې دقانون د طرحې پيشنهاد يوازې دحکومت له خوا کېږي.

مادهٔ نودو پنجم

پيشنهاد طرح قانون از طرف حکومت يا اعضای شوری و در ساحهٔ تنظيم امور قضايي از طرف ستره محکمه توسط حکومت صورت گرفته ميتواند.
پيشنهاد طرح قانون در مورد بودجه و امور مالی صرف از طرف حکومت صورت می گيرد.

شپږ نوي يمه ماده

که دقانون د طرحې پيشنهاد پر دولت د نوې تکليف يا دعايداتو دلړولو لرونکې وي، په دې شرط د کار په فهرست کې نيول کېږي چې د پيشنهاد په متن کې د

مادهٔ نودو ششم

هرگاه پيشنهاد طرح قانون حاوی تکليف جديد يا تنقيص در عايدات دولت باشد، به شرطی در فهرست کار داخل ميشود که در متن پيشنهاد،

(c) ketabton.com: The Digital Library

جبرانولو مدرک هم پیشبیني شوی وي.

اوه نوي يمه ماده

دحکومت له خوا د قانون د طرحې پیشنهاد لومړی ولسي جرګې ته وړاندې کېږي.

ولسي جرګه د بودجې او مالي چارو په شمول دقانون دطرحې پیشنهاد او دپور اخیستو او یا ورکولو پیشنهاد له بحث وروسته دیو کل په توګه تصویب یا ردوي.

ولسي جرګه نشي کولای وړاندې شوې طرح تر یوې میاشتې زیات وځنډوي.

ولسي جرګه د پیشنهاد شوي قانون طرح تر تصویب وروسته مشرانو جرګې ته سپاري.

مشرانو جرګه د پنځلسو ورځو په اوږدو کې دهغه په باره کې تصمیم نیسي.

ملي شورې د دولت دهغو قوانینو، معاهدو او پرمختیایي پروګرامونو په باره کې تصمیم نیولو ته لومړیتوب ورکوي چې د

مدرک جبران نیز پیش بیني شده باشد.

مادهٔ نودو هفتم

پیشنهاد طرح قانون از طرف حکومت نخست به ولسی جرگه تقدیم می گردد.

ولسی جرگه پیشنهاد طرح قانون را، به شمول بودجه و امور مالی و پیشنهاد اخذ ویا اعطای قرضه را، بعد از بحث به صورت یک کل تصویب یا رد میکند.

ولسی جرگه نمی تواند طرح پیشنهاد شده را بیش از یک ماه به تأخیر اندازد.

ولسی جرگه طرح قانون پیشنهاد شده را بعداز تصویب به مشرانو جرگه می سپارد.

مشرانو جرگه در ظرف پانزده روز در مورد آن تصمیم اتخاذ می کند.

شورای ملی به اتخاذ تصمیم در مورد طرح قوانین، معاهدات و پروگرامهای انکشافی دولت که به اساس پیشنهاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکومت د وړانديز په بنسټ د عاجل غور غوښتنه کوي.

که چېرې د قانون د طرحې پيشنهاد لـه دواړو جرگو څخه ديوې دلسو غړيو لـه خوا وشي، پيشنهاد د نومورې جرگې د يو پر پنځمي برخې غړيو ترتاييـد وروسـته دهماغې جرگې دکار په فهرست کې نيول کېږي.

حکومت ايجاب رسيدگی عاجل را نمايد اولويت ميدهد.

هرگاه پيشنهاد طرح قانون از طرف ده نفر از اعضای يکـی از دو مجلـس صورت گيرد، بعداز تأييد يک پـنجم اعضای مجلسی که پيشنهاد به آن ارائه شده است در فهرست کار آن مجلس داخل می گردد.

اته نوي يمه ماده

د دولت بودجه او دحکومت پرمختيـايي پروگرام د مشرانو جرگې له لیارې ددې جرگې له مشورتي نظريې ســره يوځـای ولسي جرگې ته سپارل کېږي.

د ولسي جرگې تصميم د جمهور رئـيس ترتوشيح وروسته ، مشرانو جرگې ته تـر وړاندې کېدو پرته، نافذ گڼل کېږي.

که چېرې د ځينو عواملو له مخې د مالي کال تر پيل مخکې بودجه تصويب نشي، د نوې بودجې تر تصويب پورې ، د تېـر کال بودجه تطبيقېږي.

حکومت دمالي کال د څلورمې ربعې پــه

مادهٔ نودو هشتم

بودجه دولت و پروگـرام انکشـافی حکومت از طريق مشرانو جرگه توأم با نظريه مشورتی آن به ولسی جرگه تقديم ميشود.

تصميم ولسی جرگه بدون ارائـه بـه مشرانو جرگه بعداز توشـيح رئـيس جمهور نافذ شمرده می شود.

هرگاه نظر به عوامل تصويب بودجـه قبل از آغاز سال مالی صورت نگـيرد، تا تصويب بودجهٔ جديد، بودجهٔ سال گذشته تطبيق می گردد.

حکومت در خلال ربع چـهارم ســال

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوړدو کې د راتلونکي کال بودجه د روان کال د بودجې له اجمالي حساب سره ملي شورې ته وړاندې کوي.

د تېر مالي کال د بودجې قطعي حساب د راتلونکي کال د شپږو میاشتو په موده کې د قانون له حکمونو سره سم ملي شورى ته وړاندې کېږي.

ولسي جرگه نشي کولای د بودجې تصویب له یوې میاشتې څخه زیات او د هغه پور د اخیستو او ورکولو اجازه چې په بودجه کې شامل نه وي ، تر پنځلس ورځو زیات وځنډوي.

که چېرې ولسي جرگه په دغه موده کې د پور د اخیستو او ورکولو د پیشنهاد په اړه تصمیم ونه نیسي، پیشنهاد تصویب شوی گڼل کېږي.

نهه نوي یمه ماده

که چېرې د ملي شورې په اجلاس کې کلنۍ بودجه یا پرمختیایي پروګرام یا له عامه امنیت ، د هېواد له ځمکنۍ بشپړتیا او خپلواکۍ سره مربوطه موضوع تر

مالي، بودجهٔ سال آینده را با حساب اجمالی بودجهٔ سال جاری به شورای ملی تقدیم می نماید.

حساب قطعی بودجهٔ سال مالی قبل، در خلال مدت شش ماه سال آینده مطابق به احکام قانون به شورای ملی تقدیم می گردد.

ولسی جرگه نمی تواند تصویب بودجه را بیش از یکماه و اجازهٔ اخذ و یا اعطای قرضه را که شامل بودجه نباشد، بیش از پانزده روز به تأخیر اندازد.

هرگاه ولسی جرگه درین مدت راجع به پیشنهاد اخذ ویا اعطای قرضه تصمیم اتخاذ نکند، پیشنهادتصویب شده محسوب می گردد.

مادهٔ نودو نهم

در صورتی که در اجلاس شورای ملی، بودجهٔ سالانه یا پروگرام انکشافی یا موضوع مربوط به امنیت عامه ، تمامیت ارضی و

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبرو لاندې وي، دشورى د اجلاس موده د هغې تر تصويب مخكې پاى ته نشي رسېدلاى.

استقلال کشور مطرح باشد مدت اجلاس شورى قبل از تصويب آن خاتمه يافته نميتواند.

سلمه ماده

که چېرې د يوې جرگې مصوبه دبلې جرگې له خوا رد شي، د اختلاف د له منځه وړولپاره د دواړو جرگو د غړيو له خوا په برابر شمېر گډهيئت ټاكل كېږي.

د هيئت پرېکړه د جمهور رئيس تر توشيح وروسته نافذه گڼل كېږي. كه گډه هيئت ونه كړاى شي د نظر اختلاف له منځه يوسي، تصويب رد شوى گڼل كېږي.

په دې حالت کې ولسي جرگه كولاى شي په خپله ورپسې غونډه كې هغه د خپلو ټولو غړيوله دريو څخه د دوو برخو د رايو په اكثريت تصويب كړي.

دا تصويب بې له دې چې مشرانو جرگې ته وړاندې شي، د جمهور رئيس تر توشيح وروسته نافذ گڼل كېږي.

مادهٔ صدم

هر گاه مصوبهٔ يک مجلس از طرف مجلس ديگر رد شود، براى حل اختلاف هيئت مختلط به تعداد مساوى از اعضاى هر دو مجلس تشكيل مى گردد.

فيصلهٔ هيئت بعد از توشيح رئيس جمهور، نافذ شمرده مى شود.

در صورتيكه هيئت مختلط نتواند اختلاف نظر را رفع كند، مصوبه رد شده به حساب مى رود. درين حالت ولسى جرگه مى تواند در جلسهٔ بعدى آنرا با دو ثلث آراى كل اعضا تصويب كند.

اين تصويب بدون ارائه به مشرانو جرگه بعد از توشيح رئيس جمهور نافذ شمرده مى شود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو سلو يوومه ماده

د ملي شورې هيڅ غړى د هغې رايې يا نظرېې له امله چې د وظيفې د اجرا په وخت کې يې څرګندوي، ترعدلي تعقيب لاندې نه نيول کېږي.

ماده ٔ يکصدو يکم

هيچ عضوشوراى ملى به علت رأى يا نظريه يى که در هنگام اجراى وظيفه ابراز مى دارد، مورد تعقيب عدلى قرار نمى گيرد.

يو سلو دوېمه ماده

که د ملي شورې غړى په يوه جرم متهم شي، مسؤل مامور له موضوع څخه هغې جرګې ته چې متهم يې غړى دى، خبر ورکوي او متهم تر عدلي تعقيب لاندې راتلاى شي.

د مشهود جرم په مورد کې، مسؤل مامور کولاى شي متهم د هغې جرګې له اجازې پرته چې دى يې غړى دى تر عدلي تعقيب لاندې راولي او وې نيسي.

په دواړو حالاتو کې که عدلي تعقيب د قانون له مخې د توقيف ايجاب وکړي، مسؤل مامور مکلف دى چې له موضوع څخه يې له ځنډه نوموړې جرګې ته خبر ورکړي او تصويب يې ترلاسه کړي.

که اتهام د شورې د رخصتي په وخت

ماده ٔ يکصدو دوم

هر گاه عضو شوراى ملى به جرمى متهم شود، مامور مسؤل از موضوع به مجلسى که متهم عضو آن است، اطلاع مى دهد و متهم تحت تعقيب عدلى قرار گرفته مى تواند.

در مورد جرم مشهود، مامور مسؤل مى تواند متهم را بدون اجازه ٔ مجلسى که او عضو آن مى باشد تحت تعقيب عدلى قرا دهد و گرفتار نمايد.

در هر دو حالت، هر گاه تعقيب عدلى قانوناً توقيف را ايجاب کند، مامور مسؤل مکلف است موضوع را بلا فاصله به اطلاع مجلس مربوط برساند و تصويب آنرا حاصل نمايد.

اگر اتهام در هنگام تعطيل شورى

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې رامنځ ته شي، د نيولو او توقيف اجازه د مربوطې جرگې له اداري هيئت څخه ترلاسه کېږي او موضوع د نوموړې جرگې لومړنۍ غونډې ته د تصميم نيولو لپاره وړاندې کېږي.

يوسلو دريمه ماده

وزيران کولای شي د ملي شورى له دوو جرگو څخه د هرې يوې په غونډو کې گډون وکړي.

د ملي شوري هره جرگه کولای شي خپلې غونډې ته دوزيرانو د حاضرېدو غوښتنه وکړي.

يو سلو څلورمه ماده

د ملي شورى دواړې جرگې په عين وخت کې،بېل بېل مجلسونه کوي.

د دواړو جرگو گډې غونډې په لاندې حالاتو کې جوړېدلای شي:

۱. کله چې تقنينيه دوره يا کلنۍ غونډه د جمهور رئيس له خوا پرانيستل کېږي؛

صورت بگيرد، اجازهٔ گرفتاری يا توقيف از هيئت اداری مجلس مربوط حاصل می گردد و موضوع به نخستين جلسهٔ مجلس مذکور جهت اخذ تصميم ارائه می شود.

مادهٔ يکصدو سوم

وزرا مى توانند در جلسات هر يک از دو مجلس شورای ملی اشتراک ورزند.

هر مجلس شورای ملی مى تواند حضور وزرا را در جلسه خود مطالبه کند.

مادهٔ يکصدو چهارم

هر دو مجلس شورای ملی در وقت واحد به صورت جداگانه جلسه مى کنند.

جلسات هر دو مجلس در موارد ذيل می توانند به طور مشترک داير شود:

۱. در موقعي که دورهٔ تقنينيه يا اجلاس سالانه از طرف رئيس جمهور افتتاح می گردد؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲. په هغه صورت کې چې جمهور رئیس یې ضروري تشخیص کړي.
دولسي جرګې رئیس د ملي شورى د ګډو غونډو مشري کوي.

یو سلو پنځمه ماده

د ملي شورى غونډې علني دي، مګر دا چې د مجلس رئیس یا لږ تر لږه د ملي شورى لس تنه غړي یې د سري توب پیشنهاد وکړي او جرګه دا پیشنهاد ومني.
هېڅوک نشي کولای چې په زور د ملي شورى ودانۍ ته ننوزي.

یو سلو شپږمه ماده

د ملي شورى د هر مجلس نصاب د رایو اخیستو په وخت کې د هرې جرګې د غړیو د اکثریت په حضور بشپړېږي او تصمیمونه یې د حاضرو غړیو د رایو په اکثریت نیول کېږي، مګر په هغو مواردو کې چې دې اساسي قانون بل ډول تصریح کړې وي.

۲. در صورتیکه رئیس جمهور ضرورى تشخیص دهد.
رئیس ولسى جرگه، از جلسات مشترک شوراى ملى ریاست مى نماید.

مادهٔ یکصدو پنجم

جلسات شوراى ملى علنى مى باشد مگر اینکه رئیس مجلس یا حداقل ده تفر از اعضاى شوراى ملى، سرى بودن آنرا در خواست نمایند و مجلس این درخواست را بپذیرد.
هیچ شخصى نمى تواند عنفاً به مقر شوراى ملى داخل شود.

مادهٔ یکصدو ششم

نصاب هر یک از دو مجلس شوراى ملى، هنگام راى گیرى با حضور اکثریت اعضا تکمیل مى گردد و تصامیم آن با اکثریت آراى اعضاى حاضر اتخاذ مى شود، مگر در مواردى که این قانون اساسى طور دیگرى تصریح نموده باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو سلو اوومه ماده

ملي شورى په كال كښي دوې عادي غونډې دايروي.

د ملي شورې د دواړو جرګو د غونډو د كار موده په كال كې نهه مياشتې ده. د اړتيا په وخت كې شورې كولاى شي دا موده اوږده كړي.

د رخصتيو په ورځو كې د ملي شورې فوق العاده غونډې د جمهور رئيس په امر دايرېداى شي.

مادهٔ يكصدو هفتم

شوراى ملی در هر سال دو اجلاس عادی داير می كند.

مدت كار هر دو اجلاس شورى، در هر سال نه ماه می باشد. در صورت ايجاب، شورى می تواند اين مدت را تمديد كند.

جلسات فوق العادهٔ شورى در ايام تعطيل به امر رئيس جمهور داير شده می تواند.

يو سلو اتمه ماده

د ملي شورې د غړي د مړينې، استعفې، عزل او يا د داسې معلوليدو او معيوبيدو په صورت كې چې په دايمي توګه د وظيفې د اجراء خنډ شي، د پاتې تقنينيه دورې لپاره د نوي استازي تعيين د قانون له حكمونو سره سم تر سره كېږي.

د ملي شورې د غړيو د حاضرېدو يا نه راتلو سره مربوطې چارې د داخلي وظايفو په اصولو كې تنظيمېږي.

مادهٔ يكصدو هشتم

در حالات وفات، استعفا و عزل عضو شوراى ملی ويا معلوليت يا معيوبيتی كه به طور دايم مانع اجراى وظيفه گردد، تعيين نمايندهٔ جديد براى مدت باقی ماندهٔ دورهٔ تقنينيه، مطابق به احكام قانون صورت ميگيرد.

امور مربوط به حضور و غياب اعضاى شوراى ملی در اصول وظايف داخلی تنظيم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو سلو نهمه ماده

د تقنينيه دورې په وروستني يو کال کې د انتخاباتو د قانون د بدلېدو پيشنهاد د ملي شورې د کار په فهرست کې نشي نيول کېدلای.

شپږم فصل
لويه جرگه

يو سلو لسمه ماده

لويه جرگه د افغانستان د خلکو د ارادې تر ټولو ستر مظهر دی.

لويه جرگه:

۱. د ملي شورې له غړيو؛

۲. د ولايتونو او ولسواليو د جرگو له رئيسانو جوړېږي.

وزيران، د سترې محکمې رئيس او غړي او لوی څارنوال کولای شي د لويې جرگې په غونډو کې بې له دې چې د رايې ورکولو حق ولري، گډون وکړي.

يو سلو يوولسمه ماده

لويه جرگه په لاندينيو حالاتو کې دايرېږي:

مادهٔ يکصدو نهم

پيشنهاد تعديل قانون انتخابات، در يک سال اخير دورهٔ تقنينيه، در فهرست کار شورای ملی داخل شده نمی تواند.

فصل ششم
لويه جرگه

مادهٔ يکصدو دهم

لويه جرگه عالی ترين مظهر ارادهٔ مردم افغانستان می باشد.

لويه جرگه متشکل است از:

۱. اعضای شورای ملی؛

۲. روسای شورا های ولايات و ولسواليها.

وزرا، رئيس و اعضای ستره محکمه و لوی څارنوال می توانند در جلسات لويه جرگه بدون حق رأی اشتراک ورزند.

مادهٔ يکصدو يازدهم

لويه جرگه در حالات ذيل داير می گردد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱. د هيواد د خپلواکۍ، ملي حاکميت، ځمکنۍ بشپړتيا او سترو مصلحتونو پورې د مربوطو چارو په باب تصميم نيول؛

۲. ددې اساسي قانون د حکمونو تعديل؛

۳. ددې اساسي قانون د(نهه شپيتمې) مادې له مخې د جمهور رئيس محاکمه کول.

يوسلو دولسمه ماده

لويه جرگه په لومړۍ غونډه کې، د غړيو له منځه يو تن د رئيس، يو تن د مرستيال او دوه تنه د منشي او نايب منشي په توگه ټاکي.

يو سلو ديارلسمه ماده

د لويې جرگې نصاب د رايې اخيستو په وخت کې د غړيو په اکثريت سره بشپړېږي.

د لويې جرگې تصميمونه، له هغو مواردو پرته چې په دې اساسي قانون کې صريحاً ذکر شوي، د ټولو غړيو د رايو په اکثريت، نيول کېږي.

۱. اتخاذ تصميم در مورد مسايل مربوط به استقلال، حاکميت ملی، تماميت ارضی و مصالح علیای کشور؛

۲. تعديل احکام اين قانون اساسی؛

۳. محاکمه رئيس جمهور مطابق به حکم مندرج ماده شصت و نهم اين قانون اساسی.

مادهٔ يکصدو دوازدهم

لويه جرگه در اولين جلسه، از ميان اعضا يک نفر را به حيث رئيس و يک نفر را بحيث معاون و دو نفر را بحيث منشی و نايب منشی انتخاب می کند.

مادهٔ يکصدو سيزدهم

نصاب لويه جرگه هنگام رای دهی، با حضور اکثريت اعضا تکميل می گردد.

تصاميم لويه جرگه، جز در مواردی که در اين قانون اساسی صريحاً ذکر گرديده، با اکثريت آرای کل اعضا اتخاذ می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو سلو څوارلسمه ماده

د لويې جرگې بحثونه علني دي، مگر دا چې د غړيو څلورمه برخه يې د سريتوب غوښتنه وکړي او لويه جرگه دا غوښتنه ومني.

يو سلو پنځلسمه ماده

د لويې جرگې د جريان په وخت کښې د دې اساسي قانون د(يوسلويووم) او (يوسلو دويم) مادې مندرج احکام د هغې د غړيو په باب تطبيقيږي.

اووم فصل

قضاء

يو سلو شپاړسمه ماده

قضائيه قوه د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت خپلواک رکن دی.

قضائيه قوه له يوې سترې محکمې، د استيناف له محکمو او ابتدائيه محکمو څخه جوړه ده چې تشکيلات او واکونه يې د قانون له لارې تنظيميږي.

ستره محکمه د ستر قضايي ارگان په توگه د افغانستان د اسلامي جمهوريت

مادهٔ يکصدو چهاردهم

مباحثات لويه جرگه علني می باشد مگر اينکه يک ربع اعضا سری بودن آنرا در خواست نمايند و لويه جرگه اين درخواست را بپذيرد.

مادهٔ يکصدو پانزدهم

در هنگام داير بودن لويه جرگه، احکام مندرج مواد يکصدو يکم و يکصدو دوم اين قانون اساسی، در مورد اعضای آن تطبيق می گردد.

فصل هفتم

قضاء

مادهٔ يکصدو شانزدهم

قوهٔ قضائيه رکن مستقل دولت جمهوری اسلامی افغانستان می باشد.

قوهٔ قضائيه مرکب است از يک ستره محکمه، محاکم استيناف و محاکم ابتدائيه که تشکيلات و صلاحيت آنها توسط قانون تنظيم می گردد.

ستره محکمه به حيث عاليترين ارگان قضائی دررأس قوهٔ قضائيهٔ جمهوری

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قضائيه قوې په سرکې ځای لري.

يو سلو اوه لسمه ماده

ستره محکمه نه تنه غړي لري چې د جمهور رئيس له خوا د ولسي جرگې په تاييد او ددې اساسي قانون د(پنځوسمې) مادې د وروستۍ فقرې او د(يو سلو اتلسمې) مادې د حکمونو په رعايت په پيل کې په دې ترتيب ټاکل کېږي:

درې تنه د څلورو کلونو لپاره، درې تنه د اووکلونو لپاره او درې تنه د لسو کلونو لپاره.

وروستنۍ ټاکنې د لسو کلونو لپاره دي.

د غړيو ټاکل د دوهم ځل لپاره جواز نه لري.

جمهور رئيس د سترې محکمې يو غړى د سترې محکمې د رئيس په توگه ټاکي.

د سترې محکمې غړي ددې اساسي قانون په(يوسلواوه ويشتمې) مادې کې له راغلي حالت پرته، د خدمت ددورې ترپايه

اسلامي افغانستان قرار دارد.

مادهٔ يکصدو هفدهم

ستره محکمه مرکب است از نه عضو که از طرف رئيس جمهور با تأييد ولسي جرگه و با رعايت احکام مندرج فقرهٔ آخر مادهٔ پنجاهم و مادهٔ يکصدو هجدهم اين قانون اساسی در آغاز به ترتيب ذيل تعيين ميگردند:

سه نفر برای مدت چهار سال، سه نفر برای مدت هفت سال و سه نفر برای مدت ده سال.

تعيينات بعدی برای مدت ده سال می باشد.

تعيين اعضا برای بار دوم جواز ندارد.

رئيس جمهور يکی از اعضا را به حيث رئيس ستره محکمه تعيين می کند.

اعضای ستره محکمه به استثنای حالت مندرج مادهٔ يکصدو بيست و هفتم اين قانون اساسی، تا ختم دورهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپلو وظيفو څخه نه عزلېږي.

يو سلو اتلسمه ماده

د سترې محكمې غړى بايد لاندېني شرايط ولري:

۱. د ټاكلو په وخت كې د رئيس او غړو عمرتر څلوېښتو كلو لږ نه وي؛

۲. د افغانستان تبعه وي؛

۳. په حقوقي يا فقهي علومو كې لوړې زده كړې او د افغانستان په قضايي نظام كې تخصص او كافي تجربه ولري؛

۴. د ښه سيرت او نېك شهرت لرونكي وي؛

۵. د محكمې له خوا د بشري ضد جرمونو او جنايت په ارتكاب او يا له مدني حقوقو څخه په محرومي محكوم شوى نه وي؛

۶. د وظيفې د تصدي په وخت كې په هېڅ سياسي ګوند كې غړيتوب ونه لري.

يو سلو نولسمه ماده

د سترې محكمې غړي د وظيفې تر پيل

خدمت ازوظايف شان عزل نمي شوند.

مادهٔ يكصدو هجدهم

عضو ستره محكمه واجد شرايط ذيل مي باشد:

۱. سن رئيس و اعضا در حين تعيين از چهل سال كمتر نباشد؛

۲. تبعهٔ افغانستان باشد؛

۳. در علوم حقوقي و يا فقهي تحصيلات عالي و در نظام قضائي افغانستان تخصص و تجربهٔ كافي داشته باشد؛

۴. داراى حسن سيرت و شهرت نيك باشد؛

۵. از طرف محكمه به ارتكاب جرايم ضد بشرى، جنايت و يا حرمان از حقوق مدني محكوم نشده باشد؛

۶. در حال تصدى وظيفه در هيچ حزب سياسي عضويت نداشته باشد.

مادهٔ يكصدو نزدهم

اعضاى ستره محكمه قبل از اشغال

(c) ketabton.com: The Digital Library

محکمې، د جمهور رئیس په وړانـدې دا لوړه کوي:

بسم الله الرحمن الرحيم

«د لوی خدایﷻ په نامه لوړه کوم چې د اسلام د سپېڅلي دین له احکامو، پـه دې اساسي قانون او نورو قوانینو کې له راغلو نصوصو سره سم حق او عدالت تأمین او د قضاء وظیفه په بشپړ امانت، صداقت او بې طرفۍ اجراء کړم.»

یو سلو شلمه ماده

د قضائیه قوې په صلاحیت کې په ټولـو هغو دعوو غور شامل دی، چې د دولـت په شمول د حقیقي یا حکمي اشخاصو له خوا د مدعي یا مدعي علیه پـه حیـث د قانون له حکمونو سره سم د محکمې پـه وړاندې اقامه شي.

یو سلو یو ویشتمه ماده

له اساسي قانون سره د قوانینـو، تقنینـي فرمانونو، بین الدول معاهدو او بین المللي میثاقونو دمطابقت څېړل دحکومـت یـا مـحـاکـمو په غوښتنه او دهغو تفسیر

وظیفه، حلف آتي را در حضور رئیس جمهور بجا می آورند:

بسم الله الرحمن الرحيم

« بنام خداوند بزرگﷻ سوگند یـاد می کنم که حق و عدالت را بر طبـق احکام دین مقدس اسلام، نصوص ایـن قانون اساسی و سایر قوانین افغانسـتان تأمین نموده، وظیفهٔ قضاء را با کمـال امانت صداقت وبی طرفی اجرا نمایم.»

مادهٔ یکصدو بیستم

صلاحیت قوه قضائیه شامل رسـیدگی به تمام دعاوی است کـه از طـرف اشخاص حقیقي یا حکمي، بـه شمول دولت به حیث مدعی یا مدعی علیه در پیشگاه محکمه مطابق به احکام قانون اقامه شود.

مادهٔ یکصدو بیست و یکم

بررسی مطابقت قوانین، فرامین تقنینی، معاهدات بین الدول و میثاق های بین-المللي با قانون اساسي و تفسیر آنها بر اساس تقاضای حکومت و یا مـحاکم،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقانون له حکمونو سره سم دستري محکمي صلاحيت دی.

مطابق به احکام قانون از صلاحيت ستره محکمه می باشد.

يو سلو د وه ويشتمه ماده

هېڅ قانون نشي کولای په هېڅ حال کې، کومه قضيه يا ساحه په څه ډول چې پــه دې فصل کې تحديد شوې د قضائيه قوې له صلاحيت څخه وباسي او بل مقام ته يې وسپاري.

دا حکم د هغو خاصو محکمو چې ددې اساسي قانون په(نهه شپېتمې، اته اويايمې او يو سلو اوه ويشتمې) مادو کې راغلې او په مربوطو قضيو کې د نظامي محکمو د تشکيل مانع نه ګرځي.

ددې ډول محکمو تشکيل او صلاحيت د قانون له لياري تنظيمېږي.

ماده ٔ يکصدو بيست و دوم

هيچ قانون نمی تواند در هيچ حالــت، قضيه يا ساحه يي را از دايره ٔ صلاحيت قوه ٔ قضائيه به نحوی که در اين فصل تحديد شده، خارج بسازد و به مقــام ديگر تفويض کند.

اين حکم مانع تشکيل محاکم خــاص منـــدرج مـــواد شصـــت و نهـــم، هفتادوهشتم و يکصدو بيست و هفتم اين قانون اساسی و محاکم عسکری در قضايای مربوط به آن نمی گردد.

تشکيل و صلاحيت اين نوع محــاکم توسط قانون تنظيم می گردد.

يو سلو درويشتمه ماده

ددې اساسي قانون د حکمونو په رعايت د محکمو په تشکيل، صلاحيت او اجراآتو پورې مربوط قواعد او په قاضيانو پــورې مربوطې چــارې د قــانون لــه لــيارې تنظيمېږي.

ماده ٔ يکصدو بيست و سوم

با رعــايت احــکــام ايــن قــانون اساسی، قواعــد مربوط به تشــکيل، صلاحيت و اجراآت محاکم و امــور مــربوط به قضات توسط قانون تنظيم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو سلو څلیریشتمه ماده

د قضائیه قوې د مامورینو او نورو اداري کار کوونکیو په برخه کې، د دولت د مامورینو اونورو اداري کار کوونکیو د مربوطو قوانینو حکمونه نافذ دي خو تقرر، انفکاک، ترفیع، تقاعد، مجازات او مکافات یې د سترې محکمې له خوا لـه قانون سره سم تر سره کېږي.

مادهٔ یکصدو بیست و چهارم

در مورد مامورین و سایر کارکنان اداری قوهٔ قضائیه، احکام قوانین مربوط به مامورین و سایر کار کنان اداری دولت نافذ می باشد ولی تقرر، انفکاک، ترفیع، تقاعد، مجازات و مکافات شان توسط ستره محکمه مطابق به احکام قانون صورت می گیرد.

یو سلو پنځه ویشتمه ماده

د قضائیه قوې بودجه د حکومت په مشوره د سترې محکمې له خوا تر تیبېږي او د دولت د بودجې د یوې برخې په توګه د حکومت لـه خوا ملي شوری ته وړاندې کېږي.

د قضائیه قوې د بودجې تطبیق د سترې محکمې صلاحیت دی.

مادهٔ یکصدو بیست و پنجم

بودجهٔ قوهٔ قضائیه به مشورهٔ حکومت از طرف ستره محکمه ترتیب گردیده، به حیث جزء بودجهٔ دولت،توسط حکومت به شورای ملی تقدیم می شود.

تطبیق بودجهٔ قوهٔ قضائیه از صلاحیت ستره محکمه می باشد.

یو سلو شپږویشتمه ماده

د سترې محکمې غړي، د خدمت د دورې تر پای ته رسېدو وروسته، د پاتې ژوند په موده کې د خدمت د دورې لـه

مادهٔ یکصدو بیست و ششم

اعضای ستره محکمه بعد از ختم دورهٔ خدمت بـرای بقیهٔ مـدت حیات از حقوق مـالی دورهٔ خـدمت مستفید

(c) ketabton.com: The Digital Library

مالي حقوقو څخه برخمن کېږي، پــه دې شرط چې په دولتــي او سياســي چــارو بوخت نشي.

يو سلو اووه ويشتمه ماده

که چېرې د ولسي جرگې تـــر دريـــيمې برخې زيات غړي، د سترې محکمـــې د رئيس يا غړيو محاکمه د وظيفوي جرم يا د جنايت د ارتکاب د اتهام پــر اســـاس وغواړي او ولسي جرگه دا غوښتنه د ټولو غړيو له دريو برخو څخه د دوو برخو په اکثريت تصويب کړي، متهم له وظـــيفې څخه عزل او موضوع خاصې محکمې ته سپارل کېږي.

د محکمـــې تشـــکيل او د محـــاکمې طــرزالـــعمل د قـــانون پـــه وســـيله تنظيمېږي.

يو سلو اته ويشتمه ماده

د افغانستان په محکمو کې محاکمه پــه علني ډول دايرېږي او هر څوک حق لري د قانون له حکمونو سره سم په هغې کې گډون وکړي.

مـــی شـــوند مـــشروط بر اينکه به مـــشاغل دولـــتی و سياســـی اشتغال نورزند.

مادهٔ يکصدو بيست و هفتم

هر گاه بيش از يک ثلث اعضای ولسی جرگه، محاکمهٔ رئيس يا عضو ســتره محکمه را بر اساس اتهام به جرم ناشی از اجـــرای وظـــيفه يا ارتکاب جنايت تقاضا نمايد وولســـی جرگه اين تقاضا را با اکثريت دو ثلـــث کـــل اعضـــا تصـــويب کـــند، متهم از وظيفه عزل و موضـــوع به محکمهٔ خاص محول می گردد.

تشکيل محـــکمه و طـــرز العمـــل محـــاکمه، توسط قانون تنظـــيم مـــی گردد.

مادهٔ يکصدو بيست و هشتم

در محاکم افغانستان، محاکمه بصورت علنی داير می گردد و هر شخص حق دارد با رعايت احکـــام قـــانون در آن حضور يابد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محکمه کولای شي، په داسې حالاتو کې چې په قانون کې څرگند شوي یا د محاکمې سري توب ضروري وگڼل شي، سري غونډې دايرې کړي خو د حکم اعلان بايد علني وي.

يو سلونهه ويشتمه ماده

محکمه مکلفه ده د خپل صادر کړي حکم اسباب په فيصله کې ذکر کړي.
د محکمو د ټولو قطعي فيصلو عملي کول واجب دي خو د شخص د مرگ د حکم په حالت کې د جمهور رئيس منظوري شرط ده.

يو سلو دېرشمه ماده

محکمې تر غور لاندې قضاياوو کې ددې اساسي قانون او نورو قوانينو حکمونه تطبيقوي.
که دغور لاندې قضاياوو له جملې څخه د کومې قضيې لپاره په اساسي قانون او نورو قوانينو کې حکم موجود نه وي، محکمه د حنفي فقهې د احکامو له مخې او په هغو حدودو کې دننه چې دې اساسي قانون

محکمه مى تواند در حالاتى که در قانون تصريح گرديده، يا سرى بودن محاکمه ضرورى تشخيص گردد، جلسات سرى داير کند ولى اعلام حکم بايد به هر حال علنى باشد.

مادهٔ يکصدو بيست و نهم

محکمه مکلف است اسباب حکمى را که صادر مى نمايد، در فيصله ذکر کند.
تمام فيصله هاى قطعى محاکم واجب-التعميل است مگر در حالت حکم به مرگ شخص که مشروط به منظورى رئيس جمهور مى باشد.

مادهٔ يکصدو سى ام

محاکم در قضاياى مورد رسيدگى ، احکام اين قانون اساسى وساير قوانين را تطبيق مى کنند.
هر گاه براى قضيه يى از قضاياى مورد رسيدگى، در قانون اساسى و ساير قوانين،حکمى موجود نباشد، محاکم به پيروى از احکام فقه حنفى و در داخل حدودى که اين قانون اساسى وضع

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټاکلي، قضیه په داسې ډول حل او فصل کوي چې عدالت په ډېره ښه توګه تامین کړي.

نموده، قضیه را به نحوی حل و فصل می نمایند که عدالت را به بهترین وجه تأمین نماید.

یو سلو یو دېرشمه ماده

محکمې د اهل تشیع لپاره په شخصیه احوالو پورې مربوطو قضایاوو کې د تشیع د مذهب حکمونه د قانون له احکامو سره سم تطبیقوي.

په نورو دعوو کې هم که په دې اساسي قانون یا نورو قوانینو کې حکم موجود نه وي، محکمې قضیه ددې مذهب له حکمونو سره سم حل او فصل کوي.

ماده یکصدو سی و یکم

محاکم برای اهل تشیع، در قضایای مربوط به احوال شخصیه، احکام مذهب تشیع را مطابق به احکام قانون تطبیق می نمایند.

در سایر دعاوی نیز اگر در این قانون اساسی و قوانین دیگر حکمی موجود نباشد، محاکم قضیه را مطابق به احکام این مذهب حل و فصل می نمایند.

یو سلو دوه دېرشمه ماده

قاضیان د سترې محکمې په پیشنهاد او د جمهور رئیس په منظورۍ ټاکل کېږي.

د قاضیانو مقرري، تبدیلي،ترفیع، مواخذه او د تقاعد پیشنهاد د قانون له حکمونو سره سم د سترې محکمې صلاحیت دی.

ستره محکمه د اجرایي او قضایي چارو د ښه تنظیم او د لازمو اصلاحاتو د

ماده یکصد و سی و دوم

قضات به پیشنهاد ستره محکمه و منظوری رئیس جمهور تعیین می گردند.

تقرر، تبدل، ترفیع، مواخذه و پیشنهاد تقاعد قضات مطابق به احکام قانون از صلاحیت ستره محکمه می باشد.

ستره محکمه بمنظور تنظیم بهتر امور اجرایي و قضایي و تأمین اصلاحات

(c) ketabton.com: The Digital Library

تأمين لپاره، د قضائيه قوې، عمومي اداري آمريت تأسيسوي.

لازم،آمريت عمومي اداری قوهٔ قضائيه را تأسيس می نمايد.

يو سلو دري دېرشمه ماده

که قاضي د جنايت په ارتکاب متهم شـي ستره محکمه د قانون له حکمونو سره سم د قاضي پر حالت غور کوي. که سـتره محکمه د ده د دفاع تر اورېدو وروسـته اتهام وارد وبولي جمهور رئيس ته يـې د عزل پيشنهاد کوي د جمهور رئيس لـه منظورۍ وروسته متهم قاضي له وظـيفې څخه عزل او د قانون له حکمونو سره سم جزا ورکول کېږي.

مادهٔ يکصدو سی و سوم

هر گاه قاضی به ارتکاب جنايت متهم شود،ستره محکمه مطابق بـه احکـام قانون به حالت قاضی رسيدگی نموده، پس از استماع دفاع او، در صورتيکه ستره محکمـه اتهـام را وارد بدانـد پيشنهاد عزلش را به رئـيس جمهـور تقديم و با منظوری آن از طرف رئـيس جمهور، قاضی متهم از وظيفه معزول و مطابق به احکام قانون مجازات می شود.

يو سلو څلور دېرشمه ماده

د جرمونو کشف د پوليس په وسيله او د جرمونو تحقيق او په محکمه کې پر متهم باندې د دعوا اقامه د څارنوالۍ له خوا، د قانون له احکامو سره سم کېږي.

څارنوالي د اجرائيه قوې برخه ده او پـه خپلو اجراآتو کې استقلال لري.

د څارنوالۍ تشکيل، صلاحيت او د اجراآتو څرنگوالی د قانون له لیارې تنظيمېږي.

مادهٔ يکصدو سی و چهارم

کشف جرايم، توسط پوليس و تحقيـق جرايم و اقامهٔ دعوا عليـه مـتهم در محکمه، از طرف څارنوالی مطابق بـه احکام قانون صورت می گيرد.

څارنوالی جـزء قـوه اجرائيـه و در اجراآت خود مستقل می باشد.

تشکيل، صلاحيت و طـرز فعاليـت څارنوالی توسط قانون تنظيم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وسله والو خواکونو ، پولیسو او د ملي امنیت کار کوونکیو د وظیفوي جرمونو کشف او تحقیق د خاص قانون له لیارې تنظیمیږي.

یو سلو پنځه دېرشمه ماده

که د دعوي لوری په هغه ژبه چې محاکمه پرې کیږي ونه پوهیږي، د قضیې پر موادو او اسنادو د اطلاع او په محکمه کې په خپله مورنۍ ژبه د خبرو کولو حق د ترجمان په وسیله ورته تامینیږي.

اتم فصل

اداره

یو سلو شپږ دېرشمه ماده

د افغانستان د اسلامي جمهوریت اداره د مرکزي اداري او محلي ادارو د واحدونو پر اساس له قانون سره سم تنظیمیږي.

مرکزي اداره پر څینو اداري واحدونو وېشل کیږي چې د هرې یوې په سر کې یو وزیر وي.

د محلي اداري واحد ولایت دی.

کشف و تحقیق جرایم وظیفوی منسوبین قوای مسلح ، پولیس و مؤظفین امنیت ملی، توسط قانون خاص تنظیم می گردد.

مادهٔ یکصدو سی و پنجم

اگر طرف دعوا زبانی را که محاکمه توسط آن صورت می گیرد، نداند، حق اطلاع به مواد و اسناد قضیه و صحبت در محکمه به زبان مادری توسط ترجمان برایش تأمین می گردد.

فصل هشتم

اداره

ماده یکصدو سی و ششم

ادارهٔ جمهوری اسلامی افغانستان بر اساس واحد های ادارهٔ مرکزی و ادارات محلی، طبق قانون، تنظیم می گردد.

ادارهٔ مرکزی به یک عده واحد های اداری منقسم می گردد که در رأس هر کدام یک نفر وزیر قرار دارد.

واحد ادارهٔ محلی، ولایت است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولايتونو او مربوطه ادارو شمېر، ساحه، برخې او تشكيلات د نفوسو د شمېر، ټولنيزې او اقتصادي وضعې او جغرافيايي موقعيت پر اساس د قانون له لياري تنظيمېږي.

تعداد، ساحه، اجزا و تشكيلات ولايات و ادارات مربوط، بر اساس تعداد نفوس، وضع اجتماعى و اقتصادى و موقعيت جغرافيايي توسط قانون تنظيم مى گردد.

يو سلو اوه دېرشمه ماده

حكومت د مركزيت د اصل په ساتلو سره د اقتصادي، ټولنيزو او فرهنگي چارو د ګړندي كولو او ښه والي او د ملي ژوند په پر مختګ كې د خلكو د لازياتې ونډې اخيستو په منظور، لازم صلاحيتونه د قانون له حكمونو سره سم محلي اداري ته سپاري.

ماده‌ٔ يكصدو سى و هفتم

حكومت با حفظ اصل مركزيت به منظور تسريع و بهبود امور اقتصادى، اجتماعى و فرهنگى و سهم گيرى هرچه بيشتر مردم در انكشاف حيات ملي،صلاحيت هاى لازم را مطابق به احكام قانون ، به اداره‌ٔ محلي تفويض مى نمايد.

يو سلو اته دېرشمه ماده

په هر ولايت كې يوه ولايتي جرگه جوړېږي.

د ولايتي جرگې غړي له قانون سره سم د نفوسو په تناسب، د آزادو، عمومي، پټو او مستقيمو ټاكنو له مخې د ولايت د اوسېدونكو له خوا د

ماده‌ٔ يكصدو سى و هشتم

در هر ولايت يک شوراى ولايتى تشكيل ميشود.

اعضاى شوراى ولايتى، طبق قانون، به تناسب نفوس، از طريق انتخابات آزاد، عمومى، سرى و مستقيم از طرف ساكنين ولايت براى

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلورو کلونو لپاره ټاکل کېږي.

ولايتي جرگه له خپلو غړيو څخه يو تن د رئيس په توگه ټاکي.

يو سلونهه دېرشمه ماده

ولايتي جرگه د دولت د پرمختيايي هدفونو په تأمين او د ولايت د چارو په ښه کولو کې لکه څنگه چې په قوانينو کې څرگنده شوي، برخه اخلي او په ولايت پورې د مربوطو چارو په باب مشوره ورکوي.

ولايتي جرگه خپلې وظيفې د محلي اداري په مرسته سرته رسوي.

يو سلو څلوېښتمه ماده

د محلي اداري د چارو د سمون او په هغې کې د خلکو د فعالې ونډې اخيستو د تأمين په مقصد، په ولسواليو او کليو کې د قانون له حکمونو سره سم جرگې جوړېږي.

ددې جرگو غړي د آزادو، عمومي، پټو او مستقيمو ټاکنو له مخې د سيمې د اوسېدونکو له خوا د

مدت چهار سال انتخاب می گردند.

شورای ولایتی یک نفر از اعضای خود را به حیث رئیس انتخاب می نماید.

مادهٔ یکصدو سی و نهم

شورای ولایتی در تأمین اهداف انکشافی دولت و بهبود امور ولایت به نحوی که در قوانین تصریح می گردد، سهم گرفته و در مسایل مربوط به ولایت مشوره می دهد.

شورای ولایتی وظایف خود را با همکاری ادارهٔ محلی اجرا می نماید.

مادهٔ یکصدو چهلم

برای تنظیم امور و تأمین اشتراک فعال مردم در ادارهٔ محلی ، در ولسوالی ها و قریه ها، مطابق به احکام قانون، شوراها تشکیل می گردند.

اعضای این شورا ها از طریق انتخابات آزاد، عمومی، سری و مستقیم از طرف ساکنین محل برای مدت سه سال

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریو کلونو لپاره ټاکل کیږي.
په محلي جرګو کې د کوچیانو ګډون د قانون له حکمونو سره سم تنظیمیږي.

یو سلو یو څلوېښتمه ماده

د ښاري چارو د اداري لپاره ښاروالي تشکیلیږي.
ښاروال او د ښاري مجلسونو غړي د آزادو، عمومي، پټو او مستقیمو انتخاباتو له لارې انتخابیږي.
په ښاروالیو پورې مربوطې چارې د قانون له لیارې تنظیمیږي.

یو سلو دوه څلوېښتمه ماده

دولت ددې اساسي قانون د حکمونو د تعمیل او د مندرجو ارزښتونو د تأمین لپاره لازمې اداري جوړوي.

نهم فصل

اضطراري حالت

یو سلو دري څلوېښتمه ماده

که د جګړې، د جګړې د خطر، وخیم اغتشاش او طبیعي آفاتو او یا ورته حالت له امله د خپلواکۍ او ملي ژوند

انتخاب می شوند.
سهم گیری کوچیان در شورا های محلی مطابق به احکام قانون تنظیم می گردد.

مادهٔ یکصدو چهل و یکم

برای ادارهٔ امور شهری، شاروالی تشکیل می شود.
شاروال و اعضای مجالس شاروالی، از طریق انتخابات آزاد، عمومی، سری و مستقیم انتخاب می شوند.
امور مربوط به شاروالیها توسط قانون تنظیم می گردند.

مادهٔ یکصدو چهل و دوم

دولت به مقصد تعمیل احکام و تأمین ارزشهای مندرج این قانون اساسی، ادارات لازم را تشکیل می نماید.

فصل نهم

حالت اضطرار

مادهٔ یکصدو چهل و سوم

هر گاه به علت جنگ، خطر جنگ، اغتشاش وخیم، آفات طبیعی و یا حالت مماثل، حفظ استقلال و حیات ملی از

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتنه په هغه طريقه چې په اساسي قـانون کې تاکل شـوې، ناشـونې وګرځـي د جمهور رئيس له خوا د ملي شـورى پـه تأييد د هيواد په ټولو او يا ځينې برخو کې اضطراري حالت اعلانيږي.

که اضطراري حالت تر دوو مياشتو زيات دوام ومومي، د اوږدولو لپاره يې د ملـي شورى موافقه شرط ده.

يو سلو څلورڅلويښتمه ماده

په اضطراري حالت کې جمهـور رئـيس کولای شي د ملي شـورى او د سـترې محکمې له رئيسانو سره په مشوره، د ملي شورې ځيني صلاحيتونه حکومت ته انتقال کړي.

يو سلو پنځه څلويښتمه ماده

په اضطراري حالت کې جمهـور رئـيس کولای شي چې د ملي شورى او د سترې محکمې د رئيسانو تر تأييـد وروسـته د اساسي قانون لاندينې حکمونه وځنډوي او يا قيود پرې ولګوي:

۱. د اوه ويشتمې مادې دوهمه فقره؛

مجرايي که در قانون اساسی تعین شده، نا ممکن گردد، حالـت اضـطرار از طرف رئیس جمهور با تأیید شـورای ملی در تمام یا بعضی از ساحات کشور اعلان می شود.

هـر گـاه حـالت اضـطرار بیش از دو ماه دوام نماید، برای تمدیـد آن، مـوافقت شورای ملی شرط است.

مادهٔ یکصدو چهل و چهارم

در حالت اضطرار رئیس جمهور مـی توانـد به مـشورهٔ رؤسای شـورای ملـی و سـتره محکمـه، بعضـی از صلاحیت های شـورای ملـی را بـه حکومت انتقال دهد.

مادهٔ یکصدو چهل و پنجم

در حالت اضطرار، رئیس جمهور مـی تواند بعد از تأیید رؤسای شورای ملی و ستره محکمه، تنفیذ احکام ذیـل را معطل بسازد و یا برآن ها قیودی وضع نماید:

۱. فقرهٔ دوم مادهٔ بیست و هفتم؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲. شپږ دېرشمه ماده؛

۳. د اوه دېرشمې مادې دویمه فقره؛

۴. د اته دېرشمې مادې دویمه فقره.

یو سلو شپږ څلوېښتمه ماده

د اضطرار په حالت کې اساسي قانون نه تعدیلېږي.

یو سلو اوه څلوېښتمه ماده

که چېرې د جمهوري ریاست دوره او یا د ملي شورې تقنیني دوره د اضطرار په حالت کې پای ته ورسېږي، د نویو انتخاباتو تر سره کېدل ځنډېږي او د جمهور رئیس او ملي شورې د غړیو د خدمت موده تر څلورو میاشتو پورې، تمدیدېږي.

که اضطراري حالت تر څلورو میاشتو زیات اوږد شي، لویه جرگه د جمهور رئیس له خوا راغوښتله کېږي.

د اضطراري حالت تر پای ته رسېدو وروسته، د دوو میاشتو دننه انتخابات کېږي.

۲. مادهٔ سی و ششم؛

۳. فقرهٔ دوم مادهٔ سی و هفتم؛

۴. فقرهٔ دوم مادهٔ سی و هشتم.

مادهٔ یکصدو چهل و ششم

در حالت اضطرار، قانون اساسی تعدیل نمی شود.

مادهٔ یکصدو چهل و هفتم

هر گاه دورهٔ ریاست جمهوری و یا دورهٔ تقنینیهٔ شورای ملی در حالت اضطرار ختم شود، اجرای انتخابات جدید ملتوی گذاشته شده، مدت خدمت رئیس جمهور و اعضای شورای ملی تا چهار ماه تمدید می شود.

هر گاه حالت اضطرار بیش از چهار ماه دوام نماید لویه جرگه از طرف رئیس جمهور دعوت می شود.

بعد از ختم حالت اضطرار، در خلال مدت دو ماه، انتخابات بر گزار می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو سلو اته څلویښتمه ماده

د اضطراري حالت په پای ته رسېدو سره هغه اقدامات چې ددې اساسي قانون د(یوسلو څلورڅلویښتمې او یو سلو پنځه څلویښتمې) مادې له مخې شوي، بې له ځنډه له اعتباره لوېږي.

مادهٔ یکصدو چهل و هشتم

در ختم حالت اضطرار، اقداماتی که بر اساس مواد یکصدو چهل و چهارم ویکصدو چهل و پنجم این قانون اساسی به عمل آمده، بلا فاصله از اعتبار ساقط میگردند.

لسم فصل

تعدیل

یو سلو نهه څلویښتمه ماده

د اسلام د سپېڅلي دین له حکمونو څخه د پیروی اصل او اسلامي جمهوري نظام نه تعدیلېږي.

د اتباعو د اساسي حقوقو تعدل یوازې د هغوی د حقوقو د ښېګنې په منظور جواز لري.

د دې اساسي قانون د نورو موادو تعدیل د زمان د غوښتنو او تجربو له مخې ، ددې اساسي قانون د اوه شپېتمې او یو سلو شپږ څلویښتمې مادې داحکامو په رعایت سره، د جمهور رئیس یا د ملي

فصل دهم

تعدیل

مادهٔ یکصدو چهل و نهم

اصل پیروی از احکام دین مقدس اسلام و نظام جمهوری اسلامی تعدیل نمی شوند.

تعدیل حقوق اساسی اتباع صرف بمنظور بهبود حقوق آنان مجاز می باشد.

تعدیل دیگر محتویات این قانون اساسی، نظر به تجارب و مقتضیات عصر، با رعایت احکام مندرج مواد شصت و هفتم و یکصدو چهل و ششم این قانون اساسی، با پیشنهاد رئیس جمهور یا اکثریت اعضای

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوري د اکثريت په پيشنهاد کېږي.

يو سلو پنځوسمه ماده

د تعديل د پيشنهاد لپاره د جمهور رئيس په فرمان د حکومت، ملي شورئ او ستري محکمې د غړيو له منځه، يو هيئت جوړېږي او د تعديل طرح تياروي.

د تعديل د تصويب لپاره، د جمهور رئيس په فرمان او د لويې جرگې د فصل له حکمونو سره سم لويه جرگه دايرېږي.

که لويه جرگه د ټولو غړيو له درېو برخو څخه د دوو برخو په اکثريت د تعديل طرح تصويب کړي، د جمهور رئيس تر توشيح وروسته نافذېږي.

يو ولسم فصل

متفرقه حکمونه

يوسلو يوپنځوسمه ماده

جمهور رئيس، د جمهور رئيس مرستيالان، وزيران او د ستري محکمې رئيس او غړي، لوی څارنوال، د مرکزي بانک او ملي امنيت رئيسان، واليان او

شورای ملی صورت می گیرد.

مادهٔ یکصدو پنجاهم

به منظور اجرای پیشنهاد تعدیل، هیئتی از بین اعضای حکومت ، شورای ملی و ستره محکمه به فرمان رئیس جمهور تشکیل گردیده، طرح تعدیل را تهیه می کند.

برای تصویب تعدیل، لویه جرگه بر اساس فرمان رئیس جمهور و مطابق به احکام فصل لویه جرگه دایر می گردد.

هر گاه لویه جرگه با اکثریت دو ثلث کل اعضا طرح تعدیل را تصویب کند، بعد از توشیح رئیس جمهور نافذ می گردد.

فصل یازدهم

احکام متفرقه

مادهٔ یکصدو پنجاه و یکم

رئیس جمهور، معاونین رئیس جمهور، وزرا، رئیس و اعضای ستره محکمه، لوی څارنوال، رؤسای بانک مرکزی و امنیت ملی، والیان و

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاروالان د خپلې وظيفې په وخت کښې نشي کولای له دولت سره هيڅ ډول انتفاعي معامله تر سره کړي.

شاروالها در مدت تصدی وظيفه نمی توانند هيچ معاملهٔ انتفاعی را با دولت انجام دهند.

يو سلو دو پنځوسمه ماده

جمهور رئيس، د جمهور رئيس مرستيالان،وزيران، د ملي شورى او سترې محکمې رئيسان او غړي، لوی څارنوال او قاضيان نشي کولای د وظيفې د تصدی په موده کې نور مشاغل ولري.

مادهٔ يکصدو پنجاه و دوم

رئيس جمهور، معاونين رئيس جمهور، وزرا، رؤسا و اعضای شورای ملی و ستره محکمه، لوی څارنوال و قضات نمی توانند در مدت تصدی وظيفه به مشاغل ديگری اشتغال ورزند.

يو سلو دري پنځوسمه ماده

قاضيان، څارنوالان، د وسله والو ځواکونو او پوليسو منصبداران او د ملي امنيت کار کوونکي نشي کولی د وظيفې د تصدی په موده کې په سياسي ګوندونو کې غړيتوب ولري.

مادهٔ يکصدو پنجاه و سوم

قضات، څارنوالان، صاحب منصبان قوای مسلح و پوليس و منسوبين امنيت ملی، در مدت تصدی وظيفه نمی توانند در احزاب سياسی عضويت داشته باشند.

يو سلو څلورپنځوسمه ماده

د جمهور رئيس، د جمهور رئيس د مرستيالانو، وزيرانو او سترې محکمې د غړو او لوی څارنوال شتمني، د خدمت تر دورې وړاندې او وروسته، د هغه اورګان په وسيله چې قانون يې ټاکي

مادهٔ يکصدو پنجاه و چهارم

دارايی رئيس جمهور، معاونين رئيس جمهور، وزرا، اعضای ستره محکمه و لوی څارنوال قبل و بعد از دورهٔ خدمت، توسط ارگانی که در قانون تعيين می گردد،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ثبت، خپرل کېږي او خپرېږي.

ثبت، رسیدگی و نشر می شود.

یو سلو پنځه پنځوسمه ماده

د جمهور رئیس مرستیالانو، وزیرانو، د ملي شورى رئیسانو او غړیو، دسترې محکمې غړیو او لوی خارنوال ته د قانون له حکمونو سره سم، مناسب معاش ټاکل کېږي.

ماده یکصدو پنجاه و پنجم

برای معاونین رئیس جمهور، وزرا، رؤسا و اعضای شورای ملی و ستره محکمه، قضات و لوی څارنوال مطابق به احکام قانون معاش مناسب تعین می گردد.

یو سلو شپږ پنځوسمه ماده

د هر ډول انتخاباتو د څارنې او اداري او په هېواد کې د خلکو عمومي رايو ته د مراجعې لپاره د انتخاباتو مستقل کمېسیون د قانون له حکمونو سره سم جوړېږي.

ماده یکصدو پنجاه و ششم

کمیسیون مستقل انتخابات برای اداره و نظارت بر هر نوع انتخابات و مراجعه به آرای عمومی مردم در کشور مطابق به احکام قانون تشکیل می گردد.

یو سلو اوه پنځوسمه ماده

د اساسي قانون پر تطبیق د څارنې خپلواک کمېسیون د قانون له حکم سره سم تشکیلېږي.

ددې کمېسیون غړي د جمهور رئیس له خوا دولسي جرګې په تأیید تعینېږي.

ماده یکصدو پنجاه و هفتم

کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق قانون اساسی مطابق به احکام قانون تشکیل می گردد.

اعضای این کمیسیون از طرف رئیس جمهور به تاید ولسی جرگه تعین می گردند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولسم فصل

انتقالي حکمونه

یوسلو اته پنځوسمه ماده

د ملت دبابا لقب او هغه امتيازونه چې د ۱۳۸۱ هجري شمسي کال د اضطراري لويې جرګې له خوا د افغانستان پخواني پاچا اعليحضرت محمد ظاهر شــاه تــه ورکړل شوي دي، ددې اساسي قانون د حکمونو له رعايت سره سم د ژوند تــر پايه د دوی لپاره محفوظ دي.

یو سلو نه پنځوسمه ماده

ددغه اساسي قانون له نافذېدو څخه د ملي شورى د افتتاح تر نېټې پــورې مــوده د انتقال دوره ګڼل کېږي.

د افغانستان انتقالي اســــلامي دولــت د انتقال په دوره کې لاندېنۍ وظيفې ســرته رسوي:

۱. د شپږ ومیاشـــتو دننـــه د جمهـــوري رياست، ملي شورې او محلي جرګـــو د انتخابـــاتو پــــه اړه د تقنينـــي فرمـــانونو صادرول؛

فصل دوازدهم

احکام انتقالی

مادهٔ یکصدو پنجاه و هشتم

لقب بابای ملت و امتيازاتی که توسط لويه جرگهٔ اضطراری سال يکهزاروسه صدو هشتادو يک هجری شمسی بــه اعليحضرت محمد ظاهر شاه، پادشـــاه سابق افغـــانستان، اعطاء شده است با رعايت احکام اين قانون اساسی مادام-الحيات برای ايشان محفوظ می باشد.

مادهٔ یکصدو پنجاه و نهم

مدت بعد از نفاذ اين قانون اساسی تـــا تاريخ افتتاح شورای ملی، دورهٔ انتقال شمرده می شود.

دولت انتقالی اسلامی افغانســـتان، در دورهٔ انتقال، وظايف ذيـــل را انجـــام ميدهد:

۱. اصدار فرامين تقنينی مربـــوط بـــه انتخابات رياست جمهوری، شـــورای مـــلی و شورا های محلی، در مـــدت شش ماه؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲. له يوه كال څخه په كمه موده كې د محكمو د صلاحيتونو او تشكيلاتو او د اساسي تشكيلاتو پر قانون باندې د كار د پيل په اړه د فرمانونو صادرول؛

۳. د انتخاباتو د څلواك كميسيون جوړول؛

۴. د اجرايي او قضايي چارو د غوره تنظيم په منظور د لازمو اصلاحاتو سرته رسول؛

۵. ددې اساسي قانون د حكمونو د تطبيق په برخه كې د زمينې د برابرولو لپاره لازم تدبيرونه نيول.

۲. اصدار فرامين در مورد تشكيلات و صلاحيت محاكم و آغاز كار روى قانون تشكيلات اساسى در خلال مدت كمتر از يكسال؛

۳. تشكيل كميسيون مستقل انتخابات؛

۴. انجام اصلاحات لازم به منظور تنظيم بهتر امور اجرايي و قضايي؛

۵. اتخاذ تدابير لازم جهت آماده ساختن زمينه براى تطبيق احكام اين قانون اساسى.

يو سلو شپېتمه ماده

لومړنى منتخب جمهور رئيس د انتخاباتو د نتايجو تر اعلان ديرش ورځې وروسته ددغه اساسي قانون له حكمونو سره سم په كار پيل كوي.

هر اړخيزې هڅې كېږي چې د جمهور رئيس او ملي شورا انتخابات په يوه وخت كې تر سره شي.

د ملي شورى واكونه د هغې د تأسيس

ماده' يكصدو شصتم

اولين رئيس جمهور منتخب، سى روز بعد از اعلام نتايج انتخابات، مطابق به احكام اين قانون اساسى به كار آغاز مى كند.

كوشش همه جانبه صورت مى گيرد تا اولين انتخابات رئيس جمهور و شوراى ملي با هم در يک وقت صورت بگيرد.

صلاحيت هاى شوراى ملى مندرج در

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر مودې پورې په دې اساسي قانون کې حکومت ته سپارل کېږي او موقته ستره محکمه د جمهور رئيس په فرمان جوړېږي.

يو سلو يو شپېتمه ماده

ملي شورى له تاسيس سره سم خپل واکونه او وظايف ددې اساسي قانون دحکمونو مطابق عملي کوي.

د ملي شورې له لومړنۍ غونډې وروسته د دېرشو ورځو په موده کې حکومت او ستره محکمه ددې اساسي قانون له حکمونو سره سم تشکيلېږي.

د افغانستان د انتقالي اسلامي دولت رئيس تر هغه وخته پورې وظيفه سرته رسوي چې منتخب جمهور رئيس په کار پيل نه وي کړې.

ددې اساسي قانون د يو سلونه پنځوسمې مادې د څلورمې فقرې د حکم په رعايت، د دولت اجرايي او قضايي ارګانونه د

این قانون اساسی تا زمان تأسیس این شوری به حکومت تفویض میشود و ستره محکمهٔ مؤقت به فرمان رئیس جمهور تشکیل می گردد.

مادهٔ یکصدو شصت و یکم

شورای ملی، وظایف و صلاحیت های خود را به مجرد تأسیس، مطابق به احکام این قانون اساسی، اعمال می کند.

بعد از دایر شدن اولین جلسهٔ شورای ملی، در خلال مدت سی روز، حکومت و ستره محکمه مطابق به احکام این قانون اساسی تشکیل می گردند.

رئیس دولت انتقالی اسلامی افغانستان تا زمانیکه رئیس جمهور منتخب به کار آغاز کند اجرای وظیفه می نماید.

ارگانهای اجرایی و قضایی دولت با رعایت حکم فقرهٔ چهارم مادهٔ یکصدو پنجاه و نهم این قانون اساسی، الی

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکومت او سترې محکمې تر تشکيل پورې خپلو وظايفو ته ادامه ورکوي.

هغه تقنيني فرمانونه چې د موقتې دورې له پيل څخه وروسته نافذ شوي دي د ملـي شورې لومړنۍ غونډې ته راجع کېږي.

دا فرامين تر هغه وخته پورې چې د ملي شورې له خوا لغوه شوي نه وي نافذ ګڼل کېږي.

تشکيل حکومت و ستره محکمه بـه وظايف خود ادامه مى دهند.

فرامين تقنينى که از آغاز دورهٔ موقت به بعد نافذ گرديده است بـه اولـين جلسهٔ شوراى ملى ارجاع مى گردند.

اين فرامين تا زمانيکه از طرف شوراى ملى لغو نگرديده باشند نافذ مى باشند.

يو سلو دوشپېتمه ماده

دا اساسي قانون د لويې جرګې له تصويب څخه وروسته نافذ او د افغانستان د انتقالي اسلامي دولت د رئيس له خوا توشيح او اعلامېږي.

په نافذېدو سره يې ددې اساسي قانون له حکمونو مغاير قوانين او تقنيني فرمانونه لغوه کېږي.

مادهٔ يکصدو شصت و دوم

اين قانون اساسى از تاريخ تصويب لويه جرگه نافذ و از طرف رئيس دولت انتقالى اسلامى افغانستان توشيح و اعلام مى گردد.

با نفاذ اين قانون اساسى، قوانين و فرامين تقنينى مغاير احکام آن ملغى مياشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست الفبائی

قانون اساسی افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
	الف	
۱	آثارباستانی	۹
۲	آرای	۶۱-۶۵-۶۹-۹۴-۱۰۰-۱۰۶-۱۱۳-۱۵۶
۳	آزاد	۲-۶۴-۱۳۸
۴	آزادی	۲۴-۳۲-۳۴-۳۷-۵۷
۵	آسایش	۴۹
۶	آغاز	۸۳-۸۷-۹۸-۱۱۷-۱۵۰-۱۶۰-۱۶۱
۷	آفات	۴۹-۱۴۳
۸	آمرین	۷۷
۹	آموزی	۴۶
۱۰	اتباع	۱۴-۲۲-۲۸-۳۳-۳۵-۳۶-۳۹-۴۳-۴۶-۵۰-۵۲-۵۵-۵۷-۷۴-۱۴۹
۱۱	اتخاذ	۱۴-۱۵-۱۷-۵۰-۵۲-۵۳-۵۴-۶۴-۱۳۷-۱۴۲-۱۵۹
۱۲	اتهام	۲۷-۲۸-۳۱-۶۹-۱۰۲-۱۲۷-۱۳۳
۱۳	اثبات	۳۱
۱۴	اجازه	۳۸-۴۶-۹۸-۱۰۲
۱۵	اجباری	۴۳
۱۶	اجتماعی	۹-۴۲-۶۵-۹۰-۱۳۷
۱۷	اجلاس	۶۴-۹۹-۱۰۴-۱۰۷
۱۸	اجمالی	۹۸
۱۹	احاطه	۱۹
۲۰	احترام	۸
۲۱	احزاب	۳۵-۱۵۳
۲۲	احکام	۲-۳-۵-۱۰-۱۲-۱۴-۲۷-۳۴-۳۵-۳۷-۳۸-۳۹-۴۰-۴۲-۴۵-۴۶-۴۷-۴۸-۵۰-۵۲-۵۳-۵۶-۶۰-۶۱-۶۴-۶۵-۶۷-۶۹-۷۰-۷۵-۸۴-۸۶-۹۱-

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		-۱۱۱-۱۰۸-۹۸ -۱۱۹-۱۱۷-۱۱۵ -۱۲۶-۱۲۳-۱۲۱ ۱۳۱-۱۳۰-۱۲۸
۲۳	اختصاصی	۹۱-۴۲
۲۴	اداره	-۱۳۶-۵۰-۴۶-۹ -۱۴۰-۱۳۹-۱۳۷ ۱۵۶-۱۴۱
۲۵	ادامه	۱۶۱
۲۶	ادب	۴۶
۲۷	ادیان	۲
۲۸	ارتقای	۱۷-۱۳
۲۲	ارتکاب	-۷۲-۶۹-۶۲-۲۷ -۱۱۸-۸۵-۷۸ ۱۳۳-۱۲۷
۲۳	ارزش	۱۴۲
۲۴	ارضی	-۶۳-۵۹-۵۰-۸-۵ -۹۹-۷۵-۷۴-۶۴ ۱۱۱
۲۵	ازبک	۴
۲۶	ازبکی	۱۶
۲۷	اساس	-۱۲۷-۱۲۱-۹۷-۶

شماره	موضوع	مواد قانون
۲۸	اساسنامه	۳۵
۲۹	اساسی	-۶۰-۵۹-۳۴-۵ -۶۷-۶۵-۶۴-۶۳ -۷۶-۷۴-۶۹-۶۸ -۱۰۶-۹۱-۹۰-۷۸ -۱۱۵-۱۱۳-۱۱۱ -۱۲۱-۱۱۹-۱۱۷ -۱۴۲-۱۳۰-۱۲۳ -۱۴۸-۱۴۶-۱۴۳ -۱۵۸-۱۵۷-۱۴۹ -۱۶۱-۱۶۰-۱۵۹ ۱۶۲
۳۰	اسباب	۱۲۹
۳۱	استثنای	-۷۹-۷۰-۶۴-۵۱ ۱۱۷
۳۲	استعانت	۶۳
۳۳	استعمال	۷
۳۴	استعفاء	۱۰۸-۹۰
۳۵	استفاده	۹۰-۹
۳۶	استقلال	-۶۳-۵۹-۵۰-۸-۵ -۹۹-۷۵-۷۴-۶۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۱۱۱
۳۷	استماع	۱۳۳
۳۸	استملاک	۴۰
۳۹	استوار	۱۸
۴۰	استیضاح	۹۲-۹۱
۴۱	الحاق	۹۰
۴۲	اسکان	۱۴
۴۳	اسلام	-۶۳-۵۴-۳۵-۳-۲ ۱۴۹-۱۱۹-۷۴
۴۴	اسلامی	-۱۱۶-۸۱-۶۰-۱ -۱۵۹-۱۴۹-۱۳۶ ۱۶۲-۱۶۱
۴۵	اشتغال	۱۵۲-۱۲۶-۱۱۹
۴۶	اصدار	۱۵۹
۴۷	اصلی	۲۵
۴۸	اصول	-۸۹-۸۸-۸۷-۴۵ ۱۰۸
۴۹	اضطراری	-۱۴۴-۱۴۳-۶۴ ۱۴۷-۱۴۶
۵۰	اطفال	-۵۴-۴۹
۵۱	اطلاع	۱۳۵-۱۰۲-۳۱

شماره	موضوع	مواد قانون
۵۲	اطلاق	۴
۵۳	اظهار	۸۱-۳۴-۳۰
۵۴	اعتبار	۱۴۸-۷۹-۶۴-۳۰
۵۵	اعتراف	۳۰
۵۶	اعطای	۹۸-۹۷-۹۰-۶۴
۵۷	اعلان	-۸۳-۶۴-۶۱-۴۰ ۱۶۰-۱۴۳-۱۲۸
۵۸	اعلامیه جهانی	۷
۵۹	اعلام	۱۲۸-۶۷-۶۱
۶۰	اعمال	۸۹-۷۴-۴
۶۱	اغتشاش	۱۴۳
۶۲	افتخاری	۶۴
۶۳	افراد	۴
۶۴	افرادی	۴
۶۵	افغان	۴۹-۴۲-۳۹-۳۴-۴
۶۶	افغانستان	-۱۲-۷-۴-۳-۲-۱ -۲۱-۲۰-۱۹-۱۶ -۳۵-۳۳-۲۸-۲۲ -۴۳-۴۱-۳۹-۳۶ -۵۵-۵۰-۴۶-۴۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		-٦٠-٥٨-٥٧-٥٦ -٦٥-٦٤-٦٣-٦٢ -٧٥-٧٤-٧٢-٦٦ -١١٠-٩٠-٨٥-٨١ -١١٩-١١٨-١١٦ -١٥٨-١٣٦-١٢٨ ١٦٢-١٦١-١٥٩
٦٧	الله اکبر	٢٠-١٩
٦٨	اخلاق	٩٠
٦٩	الغای	٩٠
٧٠	القاب	٦٤
٧١	اقتصاد	١٠
٧٢	اقتصادی	-٦٥-١٤-١٢-١١ -١٣٦-٩٠-٧٥ ١٣٧
٧٣	اقدام	٥١-٤٦-٢٩
٧٤	اقرار	٣٠
٧٥	اقوام	٦-٤
٧٦	اکثریت	-٦٩-٦٢-٦١-١٦ -١٠٦-١٠٠-٩٢ -١٤٩-١٢٧-١١٣
٧٧	اکراه	٣٠
٧٨	امتیاز	٢٢
٧٩	امحای بیسوادی	٤٤
٨٠	امر	١٠٧-٢٩
٨١	امراض	٥٢
٨٢	امکانات	١٤
٨٣	املاک	٩
٨٤	امنیت	-٩٩-٦٤-٥٠-٥ ١٥٣-١٥١-١٣٤
٨٥	اموال	٤١
٨٦	امور	-١٤١-١٠٨-٤ ١٥٩
٨٧	انتفاعی	١٥١
٨٨	انسان	٢٤
٨٩	انسانی	٢٩-٦
٩٠	انعقاد	٧٩
٩١	انکشاف	٥٢-١٧-١٣-٦
٩٢	اهدا	٦٦
٩٣	اهداف	١٣٩-٣٥

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۹۴	اهل	۱۳۱
۹۵	اهلیت	۵۰
۹۶	اوصاف	۸۵
۹۷	اولویت	۹۷
۹۸	ایتام	۵۳
۹۹	ایجابات	۱۱
۱۰۰	ایجاد	۶-۴۴-۵۰
۱۰۱	ایماق	۴
۱۰۲	آینده	۹۸
	ب	
۱۰۳	بارگاه	۶۳
۱۰۴	بازار	۱۰
۱۰۵	بالترتیب	۶۸
۱۰۶	بانک	۱۲-۶۴-۱۵۱
۱۰۷	بپذیرد	۱۰۵-۱۱۴
۱۰۸	بحیث	۱۶-۶۲-۶۷-۷۲- ۷۳-۷۷-۸۱-۸۴- ۱۱۲-۱۱۶-۱۱۷- ۱۲۰-۱۲۵-۱۳۸
۱۰۹	بدنی	۵۲

شماره	موضوع	مواد قانون
۱۱۰	برابری	۶
۱۱۱	برائت	۲۵
۱۱۲	براهوی	۴
۱۱۳	برگزار	۶۱-۶۷-۸۳-۱۴۷
۱۱۴	بسم الله الرحمن الرحیم	۶۳-۷۴-۱۱۹
۱۱۵	بضاعت	۵۳
۱۱۶	بفروشد	۶۶
۱۱۷	بلافاصله	۱۰۲-۱۴۸
۱۱۸	بالمثل	۲۸
۱۱۹	بلوچ	۴
۱۲۰	بلوچی	۱۶
۱۲۱	بنام خداوند بزرگ	۶۳-۷۴-۱۱۹
۱۲۲	بنیه	۱۴
۱۲۳	بهبود	۱۴
۱۲۴	بهترین	۱۳۰
۱۲۵	بودجه	۷۵-۹۰-۹۱-۹۵- ۹۷-۹۸-۹۹-۱۲۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
١٢٦	بیان	٣٤
١٢٧	بیرق	١٩
١٢٨	بیسوادی	٤٤
١٢٩	بیشترین	٦١
١٣٠	بیطرفی	٥٠
١٣١	بین الدول	٢٨-٦٤-١٢١
١٣٢	بی بضاعت	٣١-٥٣
	پ	
١٣٣	پامیری	١٦
١٣٤	پایان	٦١-٨٣
١٣٥	پایتخت	٢١
١٣٦	پذیرفته	٥٠
١٣٧	پروردگار	٦٣
١٣٨	پروگرام	١٢-١٤-١٦-٤٣- ٤٤-٤٧-٧٥-٩٠- ٩١-٩٧-٩٨-٩٩
١٣٩	پشتو	١٦-٢٠
١٤٠	پشتون	٤
١٤١	پشه ئی	٤-١٦
١٤٢	پناهندگی	٤
١٤٣	پول	١٢
١٤٤	پولیس	٦٤-١٣٤-١٥٣
١٤٥	پولی	١٢
١٤٦	پیروان	٢
١٤٧	پیروی	٢-١٣٠-١٤٩
١٤٨	پشتیبانی	٦٣
١٤٩	پیشرفت	٤٧
١٥٠	پیشگاه	١٢٠
١٥١	پیشه وران	١٣
١٥٢	پیغمبر اکرم (ص)	١٨
١٥٣	پیمان	٢٨
١٥٤	پیوسته	٢٨
	ت	
١٥٥	تائید	٦٤-٦٨-٦٩-٧٢- ٩١-٩٧-١١٧- ١٤٣-١٤٥-١٥٧
١٥٦	تابعیت	٤-٢٨-٦٢-٧٢- ٨٥
١٥٧	تاجک	٤

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۱۵۸	تأدیه	۴۲
۱۵۹	تأسیس	-۵۸-۵۲-۴۶-۳۵ -۱۶۰-۱۳۲-۶۴ ۱۶۱
۱۶۰	تامین	-۵۲-۴۳-۶-۵ -۱۱۹-۸۳-۵۴ -۱۳۵-۱۳۰ ۱۴۲-۱۴۰-۱۳۹
۱۶۱	تبعیضی	۵۰-۲۲
۱۶۲	تجارت	۱۱
۱۶۳	تجدید	۱۱۸-۷۴-۷۲
۱۶۴	تجربه	۱۱۸-۷۴-۷۲
۱۶۵	تجزیه	۱
۱۶۶	تحتانی	۱۹
۱۶۷	تحمیل	۴۹
۱۶۸	تحویل	۴۲
۱۶۹	تخصص	۱۱۸
۱۷۰	تدابیر	-۵۰-۱۷-۱۵-۱۴ -۶۴-۵۴-۵۳-۵۲ ۱۵۹-۱۴۲-۱۳۷
۱۷۱	تدابیری	۸۳
۱۷۲	تدریس	۴۳
۱۷۳	تدقیق	۸۶
۱۷۴	تدوین	۴۵
۱۷۵	ترجمان	۱۳۵
۱۷۶	ترفیع	۱۳۲-۱۲۴
۱۷۷	ترقی	۶۳
۱۷۸	ترکمن	۴
۱۷۹	ترکمنی	۱۶
۱۸۰	تساوی	۸
۱۸۱	تسریع	۱۳۷
۱۸۲	تسهیلات	۵۲
۱۸۳	تشبثات	۱۰
۱۸۴	تشکیل	-۵۸-۵۴-۳۵-۱۲ -۱۰۰-۸۸-۸۷ -۱۲۳-۱۲۵ -۱۳۴-۱۲۷ -۱۴۰-۱۳۸ -۱۴۲-۱۴۱ -۱۵۷-۱۵۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۱۶۱-۱۶۰-۱۵۹
۱۸۵	تشویق	۵۲-۴۷-۱۰
۱۸۶	تصدی	-۷۴-۶۷-۶۶-۶۳ -۱۵۱-۱۱۸-۸۰ ۱۵۳-۱۵۲
۱۸۷	تصریح	-۹۴-۵۱-۳۸ ۱۳۹-۱۲۸-۱۱۶
۱۸۸	تصمیم	۴۷-۴۳
۱۸۹	تصویر	۳۴
۱۹۰	تضمین	۵۷-۵۳-۴۷-۱۰
۱۹۱	تظاهرات	۳۶
۱۹۲	تعدیل	-۹۰-۶۷-۶۵ -۱۱۱-۱۰۲-۹۲ -۱۴۹-۱۴۶ ۱۵۰
۱۹۳	تعذیب	۲۹
۱۹۴	تعرض	-۳۷-۳۱-۲۴ ۴۰-۳۸
۱۹۵	تعطیل	-۱۰۲-۷۹-۱۸ ۱۰۷
۱۹۶	تعقیب	-۲۹-۲۷-۲۶ ۱۰۲-۱۰۱

شماره	موضوع	مواد قانون
۱۹۷	تعلق	۴
۱۹۸	تعلیمات	۴۳-۱۷
۱۹۹	تعلیم	۴۴-۴۳
۲۰۰	تعمیل	۱۴۲-۱۲۹-۷۵
۲۰۱	تعویضی	۴۰
۲۰۲	تعین	-۴۸-۴۲-۳۸-۳۱ -۶۸-۶۷-۶۴-۶۱ -۸۳-۷۳-۷۲-۶۹ -۸۷-۸۵-۸۴ -۱۱۷-۱۰۸-۸۹ -۱۳۲-۱۱۸ -۱۵۴-۱۴۳ ۱۵۷-۱۵۵
۲۰۳	تعیینات	۱۱۷
۲۰۴	تفتیش	۴۰-۳۸-۳۷
۲۰۵	تفسیر	۱۲۱
۲۰۶	تفویض	۱۶۰-۱۳۷-۱۲۲
۲۰۷	تقاضا	۱۲۷-۶۹
۲۰۸	تقاعد	۱۳۲-۱۲۴-۶۴
۲۰۹	تقدیم	-۹۸-۹۷-۹۴-۷۹ ۱۳۳-۱۲۵
۲۱۰	تقرر	۱۳۲-۱۲۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۲۱۱	تقویت	۵۲-۱۶
۲۱۲	تقویم	۱۸
۲۱۳	تکلم	۴۳-۱۶
۲۱۴	تکمیل	۱۱۶-۱۱۳-۸۵
۲۱۵	تکنالوژی	۹۰-۷۵
۲۱۶	تلفون	۳۷
۲۱۷	تلگراف	۳۷
۲۱۸	تلویزیون	۳۴
۲۱۹	تمامیت	-۶۳-۵۹-۵۰-۸-۵ -۹۹-۷۵-۷۴-۶۴ -۱۱۱
۲۲۰	تمدید	۱۴۷-۱۴۳-۱۰۷
۲۲۱	تناسب	۱۳۸-۸۳
۲۲۲	تنظیم	-۱۲-۱۱-۸-۴ -۲۴-۱۹-۱۸-۱۶ -۳۳-۳۲-۳۱ -۴۸-۴۶-۳۴ -۶۳-۵۸-۵۳ -۷۶-۷۱-۷۰ -۱۲۲-۱۰۸-۸۹ -۱۲۷-۱۲۳ -۱۳۶-۱۳۴ ۱۴۱-۱۴۰

شماره	موضوع	مواد قانون
۲۲۳	تنفیذ	۱۴۵
۲۲۴	تهیه	۱۴
۲۲۵	توازن	۴۴
۲۲۶	توأم	۹۸
۲۲۷	توشیح	۱۶۲-۱۰۰-۶۴
۲۲۸	توضیع	۱۴
۲۲۹	توزیع	۹۲
۲۳۰	توقیف	-۲۹-۲۷-۲۶ ۱۰۲
۲۳۱	تولید	۱۳-۷
	ث	
۲۳۲	ثلث	-۹۴-۸۹-۸۴-۶۹ ۱۵۰-۱۲۷-۱۰۰
	ج	
۲۳۳	جامعه	۵۴-۶
۲۳۴	جبران	۹۶-۵۱
۲۳۵	جداگانه	۱۰۴
۲۳۶	حاکمیت	۱۱۱-۶۳-۵-۴
۲۳۷	جرگه	-۶۹-۶۸-۶۴-۱۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۷۲-۷۷-۷۹-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۷-۸۹-۹۱-۹۲-۹۴-۹۷-۹۸-۱۱۰-۱۱۱-۱۱۲-۱۱۳-۱۱۴-۱۱۷-۱۲۷-۱۴۷-۱۵۰-۱۵۷-۱۶۲
۲۳۸	جرم	۲۶-۲۷-۳۰-۳۸-۱۰۲-۱۲۷
۲۳۹	جزا	۲۶-۲۹-۱۳۶
۲۴۰	جسمی	۵۴
۲۴۱	جلسه	۷۹-۱۰۳-۱۰۴
۲۴۲	جلوگیری	۷
۲۴۳	جمعه	۱۸
۲۴۴	جمعیتها	۳۵
۲۴۵	جمعی	۳۴
۲۴۶	جمهور	۶۰-۶۱-۶۲-۶۳-۶۴-۶۵-۶۶-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۷۱-۷۴-۷۷-۷۹-۸۴-

شماره	موضوع	مواد قانون
۲۴۷	جمهوری	۱-۲-۶۰-۶۱-۶۲-۶۷-۷۰-۸۱-۱۱۶-۱۴۷-۱۵۹
۲۴۸	جنائی	۳۱
۲۴۹	جنگلات	۱۵
	چ	
۲۵۰	چاپ	۱۲
	ح	
۲۵۱	حاضر	۳۱-۷۴-۱۰۶
۲۵۲	حالاتی	۴۹-۵۱-۱۲۸
۲۵۳	حالت	۳۰-۷۹-۱۴۳
۲۵۴	حاوی	۹۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۲۵۵	حاکمیت	۱۱-۶۳-۵-۴
۲۵۶	حایز	۷۹
۲۵۷	حداقل	۸۳
۲۵۸	حدود	-۴۰-۲۴-۱۴-۲ -۵۷-۵۰-۴۸ ۱۳۰
۲۵۹	حرب	۶۴
۲۶۰	حرفه	۴۸
۲۶۱	حرمان	-۸۵-۷۲-۶۲ ۱۱۸
۲۶۲	حزبی	۸۰-۶۶-۳۵
۲۶۳	حسن	۱۱۸-۸
۲۶۴	حصول	۵۱-۴۲
۲۶۵	حفاظت	۷۴-۶۳-۹
۲۶۶	حفظ	-۱۶-۱۵-۸-۶ ۱۴۳-۱۳۷-۷۵
۲۶۷	حقایق	۲۹
۲۶۸	حقوق	-۵۳-۵۱-۵۰-۲۲ -۷۰-۶۳-۶۲-۵۷ -۸۵-۷۴-۷۲
		۱۴۹-۱۲۶
۲۶۹	حقوق بشر	۷
۲۷۰	حقیقی	۱۲۰
۲۷۱	حکم	-۴۰-۳۵-۲۷-۲۵ -۶۶-۶۲-۵۱-۴۲ -۷۹-۷۳-۶۸-۶۷ -۱۲۲-۱۱۱-۹۱ -۱۳۰-۱۲۹-۱۲۸ ۱۶۱-۱۵۷-۱۳۱
۲۷۲	حکمی	-۱۲۹-۱۲۰ ۱۳۱-۱۳۰
۲۷۳	حلف	۱۱۹-۷۴-۶۳
۲۷۴	حمایت	-۲۴-۱۳-۱۰-۶ -۵۴-۵۲-۴۷-۳۹ ۷۴-۶۳-۵۸
۲۷۵	حمل	۳۶
۲۷۶	حنفی	۱۳۰
۲۷۷	حوزه	۸۳
	خ	
۲۷۸	خاتمه	۹۹-۶۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۲۷۹	خارجی	۶۴-۲۸-۱۱-۸
۲۸۰	خاص	-۷۹-۷۸-۶۹-۶۳ ۱۳۴-۱۲۷-۱۲۲
۲۸۱	خانواده	۵۴
۲۸۲	خبیر	۸۴
۲۸۳	خساره	۵۱
۲۸۴	خصوص	۱۱۹-۳۵
۲۸۵	خصوصی	۵۲-۱۰
۲۸۶	خطوط	۷۶-۶۴
۲۸۷	خلال	-۶۹-۶۷-۶۱-۳۸ -۱۴۷-۹۸-۸۳ ۱۶۱-۱۵۹
۲۸۸	خورشید	۱۹
۲۸۹	خوشه	۱۹
	ځ	
۲۹۰	څارنوالی	-۱۵۱-۱۱۰-۶۴ -۱۵۳-۱۵۲ ۱۵۵-۱۵۴

شماره	موضوع	مواد قانون
	د	
۲۹۱	داخل	-۷۷-۳۸-۳۱-۲۸ -۱۰۵-۹۷-۹۲ ۱۳۰-۱۰۹
۲۹۲	داخلی	-۸۹-۸۸-۸۷-۱۱ ۱۰۸
۲۹۳	دارائی	۱۵۴-۷۵-۴۰
۲۹۴	درجه	۴۴-۴۳
۲۹۵	دری	۱۶
۲۹۶	دسترسی	۵۰
۲۹۷	دفاع	-۶۴-۵۸-۵۵-۵ ۱۳۳-۷۵
۲۹۸	دفاعی	۵
۲۹۹	دفع	۳۱
۳۰۰	دلایل	۹۴-۹۲
۳۰۱	دهقان	۱۴
۳۰۲	دول	۶۴
۳۰۳	دولت	-۸-۷-۶-۵-۲-۱ -۱۳-۱۲-۱۰-۹ -۲۴-۱۷-۱۶-۱۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۲۸-۳۱-۳۷-۳۹-۴۲-۴۳-۴۴-۴۹-۴۷-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۷-۵۸-۶۰-۶۵-۷۵-۸۱-۸۵-۹۶-۹۸-۱۱۶-۱۲۴-۱۲۵-۱۳۹-۱۴۲-۱۵۱-۱۵۹-۱۶۱-۱۶۲
۳۰۴	دولتی	۴۲-۴۶-۵۰-۶۶-۹۰-۹۱
۳۰۵	دین	۱-۲-۵۴-۶۳-۷۴-۱۱۹-۱۴۹
۳۰۶	دینی	۲-۱۷-۴۵
	ذ	
۳۰۷	ذمه	۲۵
	ر	
۳۰۸	رؤسای	۱۱۰
۳۰۹	رایج	۱۶
۳۱۰	رایگان	۴۳-۵۲
۳۱۱	رای دهندگان	۹۱
۳۱۲	ربع	۹۸-۱۱۴
۳۱۳	رخصتی	۱۸-۴۸
۳۱۴	رسانه	۱۶
۳۱۵	رسمی	۱۶
۳۱۶	رسوم	۵۴
۳۱۷	رسیدگی	۹۷-۱۲۰-۱۳۰-۱۳۳-۱۵۴
۳۱۸	رشد	۱۳
۳۱۹	رضایت	۳۰
۳۲۰	رکن	۵۴-۱۱۶
۳۲۱	روح	۷۶
۳۲۲	روحی	۵۴
۳۲۳	زبان	۱۶-۲۰-۳۵-۴۳-۱۳۵
۳۲۴	زراعت	۱۴
۳۲۵	زمینه	۴۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۳۲۶	زنان	۴۴
۳۲۷	زندگی	۲۳-۱۴-۱۳
۳۲۸	زیرزمینی	۹
۳۲۹	زیست	۱۵
	س	
۳۳۰	ساعات	۴۸
۳۳۱	ساقط	۱۴۸-۷۹
۳۳۲	ساکن	۳۸
۳۳۳	ساکنین	۱۴۰-۱۳۸
۳۳۴	سالانه	۱۰۴-۹۸
۳۳۵	سالم	۵۳-۵۰
۳۳۶	سایر	-۱۶-۹-۵-۴-۲ -۴۶-۳۴-۱۸ -۶۴-۶۳-۴۹-۴۸ -۷۸-۷۷-۷۵-۷۴ -۱۲۴-۹۰-۸۳ ۱۳۱-۱۳۰
۳۳۷	سبز	۱۹
۳۳۸	سپرده	۲۸
۳۳۹	سران	۶۴

شماره	موضوع	مواد قانون
۳۴۰	سرایت	۲۶
۳۴۱	سرپرست	۵۳
۳۴۲	سرخ	۱۹
۳۴۳	سرمایه	۴۱-۱۰
۳۴۴	سره میاشت	۶۴
۳۴۵	سرود	۲۰
۳۴۶	سری	-۱۰۵-۸۳-۶۱ -۱۲۸-۱۱۴ ۱۴۱-۱۴۰-۱۳۸
۳۴۷	سطح	۱۳
۳۴۸	سطوح	۱۶
۳۴۹	سعادت	۶۳
۳۵۰	سفر	۳۹
۳۵۱	سفید	۱۹
	سلاح	۳۶
۳۵۲	سلامت	۵۴
۳۵۳	سلب	۳۲-۲۸
۳۵۴	سمتی	۸۰-۶۶
۳۵۵	سوء استفاده	۵۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۳۵۶	سواد	۴۶
۳۵۷	سوال	۹۳
۳۵۸	سوگند	۶۳
۳۵۹	سیا	۱۹
۳۶۰	سیاست	۸-۶۴-۷۶
۳۶۱	سیرت	۱۱۸
۳۶۲	سیستم	۵۰
	ش	
۳۶۳	شبه	۳۵
۳۶۴	شخصی	۲۶-۶۲-۷۲-۸۴-۸۵-۹۳-۱۰۵
۳۶۵	شرایط	۱۴-۳۳-۴۶-۵۵-۶۲-۷۲-۷۵-۱۱۸
۳۶۶	شرط	۳۵-۹۶-۱۲۶-۱۲۹-۱۴۳
۳۶۷	شغل	۴۸-۸۴-۹۷-۱۲۰
۳۶۸	شفاهی	۹۳
۳۶۹	شکایت	۵۸
۳۷۰	شمرده	۲۷-۹۸-۱۰۰-۱۵۹
۳۷۱	شمول	۴۶-۸۴-۹۷-۱۲۰
۳۷۲	شناخته	۲۵-۶۱
۳۷۳	شهادتی	۳۰
۳۷۴	شهر	۲۱
	ص	
۳۷۵	صاحب	۶۴
۳۷۶	منصبان	۶۴
۳۷۷	صادر	۵۲-۱۲۹
۳۷۸	صادقانه	۷۴
۳۷۹	صحبت	۱۳۵
۳۸۰	صحت	۳۰
۳۸۱	صحی	۵۲
۳۸۲	صدمه	۵۰
۳۸۳	صریح	۹۲-۱۱۳
۳۸۴	صریحاً	۱۱۳
۳۸۵	صعب - الاعلاج	۶۷-۶۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۳۸۶	صلاحیت	۲۵-۲۷-۳۰-۳۱-۳۵-۳۸-۴۰-۵۱-۶۰-۶۴-۶۶-۶۷-۷۲-۸۹-۹۰-۹۱-۱۱۶-۱۲۰-۱۲۱-۱۲۲-۱۲۳-۱۲۵-۱۳۲-۱۳۶-۱۳۷-۱۴۴-۱۵۹-۱۶۰-۱۶۱
۳۸۷	صورت	۳۷-۴۰-۴۳-۵۸-۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۹۵-۹۷-۹۸-۱۰۲-۱۰۴-۱۰۷-۱۰۸-۱۱۹-۱۲۴-۱۲۸-۱۳۴-۱۳۵-۱۴۹-۱۶۰
	ط	
۳۸۸	طبي	۵۲-۵۳-۶۷
۳۸۹	طرح	۱۲
۳۹۰	طفل	۵۴
۳۹۱	طلوع	۱۹
۳۹۲	طول	۱۹
	ظ	
۳۹۳	ظرف	۶۱-۹۴-۹۷
	ع	
۳۹۴	عادلانه	۴۰-۸۳
۳۹۵	عالي	۴۶-۶۴-۷۲-۸۱-۱۱۰-۱۱۸
۳۹۶	عامه	۹
۳۹۷	عایدات	۹۶
۳۹۸	عدالت	۶-۴۲-۱۱۹-۱۳۰
۳۹۹	عدلي	۱۰۱-۱۰۲
۴۰۰	عدم	۸-۹۲
۴۰۱	عذر	۵۶
۴۰۲	عرب	۴
۴۰۳	عرض	۱۹
۴۰۴	عرصه	۴۷-۶۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۴۰۵	عسکری	۱۲۵-۱۲۲-۵۵
۴۰۶	عفو	-۸۲-۸۱-۷۳-۴۱ -۱۱۷-۱۰۲-۸۴ ۱۲۷-۱۱۸
۴۰۷	عقاری	۴۱
۴۰۸	عقد	۶۴
۴۰۹	عقل	۳۰
۴۱۰	علاج	۵۲
۴۱۱	علاوه	۸۵-۱۶
۴۱۲	علت	۱۴۳-۱۰۱-۲۸
۴۱۳	علمی	۴۷-۱۶
۴۱۴	علنی	-۱۱۴-۱۰۵-۳۵ ۱۲۸
۴۱۵	علیای	۱۱۱-۸۱-۶۶
۴۱۶	عالیه	-۱۲۰-۶۹-۲۵ ۱۳۴
۴۱۷	عمل	-۶۰-۵۹-۵۳-۲۹ ۱۴۸-۹۳-۹۲
۴۱۸	عملی	۵۰-۲۷
۴۱۹	عمودی	۱۹
۴۲۰	عنفاً	۱۰۵
۴۲۱	عهده	۶۸-۶۷
۴۲۲	عواملی	۹۸
۴۲۳	عواید	۴۲
۴۲۴	عودت	۳۹
	غ	
۴۲۵	غیاب	-۶۷-۶۱-۶۰ ۱۰۸
	ف	
۴۲۶	فراهم	۴۳
۴۲۷	فرهنگ	۴۵
۴۲۸	فروشی	۴۱
۴۲۹	فساد اداری	۷۵
۴۳۰	فسخ	۹۰
۴۳۱	فعالیت	-۵۸-۳۵-۱۲ ۱۳۴
۴۳۲	فعل	۲۷
۴۳۳	فقره	۱۶۱-۱۴۵-۱۱۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۴۳۴	فقه	۱۳۰
۴۳۵	فقهی	۳۵
۴۳۶	فکر	۲۴
۴۳۷	فهرست	۱۰۹-۹۷-۹۶
۴۳۸	فوق العاده	۱۰۷
۴۳۹	فیصد	۹۲-۸۴
۴۴۰	فیصله	۱۲۹-۷۵
	ق	
۴۴۱	قابل	۱
۴۴۲	قابلیت	۵
۴۴۳	قاطبه	۸۱
۴۴۴	قانون	-۹-۵-٤-۳-۲
		-۱۶-۱۴-۱۲-۱۰
		-۳۳-۲۷-۲۴-۲۲
		-۳۷-۳۶-۳۵-۳۴
		-۴۶-۴۰-۳۹-۳۸
		-۵۱-۵۰-۴۸-۴۷
		-۵۶-۵۵-۵۳-۵۲
		-۶۰-۵۹-۵۸-۵۷

شماره	موضوع	مواد قانون
		-۶۸-۶۷-۶۴-۶۱
		-۷۳-۷۱-۷۰-۶۹
		-۷۹-۷۷-۷۶-۷۵
		-۹۰-۸۶-۸۴-۸۳
		-۹۶-۹۵-۹۴-۹۱
		-۱۰۲-۹۸-۹۷
		-۱۰۹-۱۰۸
		-۱۱۵-۱۱۱
		-۱۱۹-۱۱۷
		-۱۲۲-۱۲۱
		-۱۲۴-۱۲۳
		-۱۲۸-۱۲۷
		-۱۳۱-۱۳۰
		-۱۳۴-۱۳۳
		-۱۳۷-۱۳۶
		-۱۴۱-۱۴۰
		-۱۴۳-۱۴۲
		-۱۴۸-۱۴۶
		-۱۵۴-۱۴۹
		-۱۵۶-۱۵۵
		-۱۵۸-۱۵۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		-۱۶۰-۱۵۹ ۱۶۲-۱۶۱
۴۴۵	قبایل	۶
۴۴۶	قبلی	۳۴
۴۴۷	قبول	۶۴
۴۴۸	قرضه	۹۸-۹۷-۹۰
۴۴۹	قرغیز	۴
۴۵۰	قزلباش	۴
۴۵۱	قسمت	۱۹
۴۵۲	قضات	۶۴
۴۵۳	قضاوت	۸۱
۴۵۴	قضایای	-۱۳۰-۱۲۲-۳۱ ۱۳۱
۴۵۵	قطعات	۹۴
۴۵۶	قطعی	-۹۸-۷۵-۲۵ ۱۳۰-۱۲۵-۱۲۲
۴۵۷	قناعت	۹۲
۴۵۸	قوای مسلح	۱۵۳-۱۳۴-۶۴
۴۵۹	قومیت	۱۳۱-۳۵
۴۶۰	قومی	۸۰-۶۶
۴۶۱	قیادت	۹۴
۴۶۲	قیود	۱۴۵
	ک	
۴۶۳	کابل	۲۱
۴۶۴	کار	۴۸
۴۶۵	کارگر	۴۸
۴۶۶	کاشف	۴۷
۴۶۷	کافی	۱۱۸
۴۶۸	کامل	۵۰-۳۰
۴۶۹	کرامت	۲۹-۲۴-۶
۴۷۰	کسب	۹۸_۸۵_۶۱_۴۰
۴۷۱	کشور	-۱۲-۱۱-۶-۵ -۴۴-۳۹-۱۸-۱۶ -۷۶-۷۲-۶۴-۵۰ -۱۱۱-۹۹-۸۳ ۱۴۳
۴۷۲	کلمه	۱۹-۴
۴۷۳	کمال	۱۱۹
۴۷۴	کمتر	-۱۱۸-۷۲-۶۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۱۵۹
۴۷۵	کمیسیون	۱۲-۵۸-۶۴-۸۶-۸۸-۸۹-۹۳-۱۵۶-۱۵۷-۱۵۹
۴۷۶	کنار	۱۹
۴۷۷	کهن - سالان	۵۳
۴۷۸	کوچیان	۱۴-۴۴-۱۴۰
	گ	
۴۷۹	گرفتار	۲۷-۱۰۲
۴۸۰	گرفتاری	۲۶-۲۹-۳۱-۱۰۲
۴۸۱	گروهی	۱۶
۴۸۲	گفتار	۳۴
۴۸۳	گناه	۲۵
۴۸۴	گندم	۱۹
۴۸۵	گوجر	۴
	ل	
۴۸۶	لااله الا الله محمد رسول الله	۱۹
۴۸۷	لازم	۱۴-۱۵-۱۷-۵۰-۵۲-۵۳-۵۴-۶۴-۱۳۷-۱۴۲-۱۵۹
۴۸۸	لسانس	۴۳
۴۸۹	لسانی	۶۹-۸۰
۴۹۰	لغو	۹۰-۱۶۱-۱۶۲
۴۹۱	لقب	۱۵۸
	م	
۴۹۲	مؤثر	۱۳-۱۴-۱۶-۴۳-۴۴-۴۷
۴۹۳	مؤقت	۶۷
۴۹۴	مؤلف	۴۷
۴۹۵	مادری	۷-۴۳
۴۹۶	مادی	۳۵
۴۹۷	مالداران	۱۴
۴۹۸	مالداری	۱۴
۴۹۹	مالی	۲-۱۴-۳۵-۷۰-

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		-۹۸-۹۷-۹۵-۷۵ ۱۲۹
۵۰۰	مامور	۱۰۲-۳۸
۵۰۱	مامورین	۱۲۴-۶۴
۵۰۲	مباحثات	۱۱۴
۵۰۳	مبارک	۱۹
۵۰۴	مبنای	۴۵-۳۵-۸
۵۰۵	متارکه	۶۴
۵۰۶	مترقی	۶
۵۰۷	متشکل	-۸۲-۷۱-۶۹-۴ ۱۱۰
۵۰۸	متعال	۶۳
۵۰۹	معتقدات	۳
۵۱۰	متقابل	۸
۵۱۱	متقاضی	۶۷-۶۵-۳۵
۵۱۲	متقاعدین	۵۳
۵۱۳	متهم	-۳۰-۲۸-۲۶-۲۵ -۱۰۲-۷۸-۳۱ ۱۳۴-۱۳۳-۱۲۷
۵۱۴	متوازن	۴۳-۶
۵۱۵	متولد	۶۲
۵۱۶	مجاز	۱۴۹-۴۱-۴۰
۵۱۷	مجازات	-۱۲۴-۶۴-۲۷ ۱۳۳
۵۱۸	مجرد	۱۶۱-۳۱
۵۱۹	مجوز	۲۳
۵۲۰	محتویات	۱۴۹
۵۲۱	محراب	۱۹
۵۲۲	محرمیت	۳۷-۳۱
۵۲۳	محروم	۲۳-۴
۵۲۴	محکمه	-۳۵-۳۰-۲۷-۲۵ -۷۸-۶۹-۵۱-۴۰ ۱۶۰-۱۲۷
۵۲۵	محکوم	-۶۲-۲۸-۲۹-۲۵ ۱۱۸-۸۵-۷۲
۵۲۶	محول	۱۲۷-۷۸-۶۹
۵۲۷	محوله	۷۴
۵۲۸	مخابرات	۳۷-۳۱
۵۲۹	مخالف	۳
۵۳۰	مخترع	۴۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۵۳۱	مخدر	۷
۵۳۲	مداخله	۸
۵۳۳	مدارس	۱۷
۵۳۴	مدافع	۳۱
۵۳۵	مداها	۶۴
۵۳۶	مدرک	۹۶
۵۳۷	مدیون	۳۲
۵۳۸	مذکور	۳۸-۱۰۲
۵۳۹	مذهب	۳۵
۵۴۰	مذهبی	۶۶-۸۰
۵۴۱	مراجعه	۶۵-۶۷-۱۵۶
۵۴۲	مراسلات	۳۱-۳۷
۵۴۳	مراسم	۲
۵۴۴	مراقبت	۶۴
۵۴۵	مراکز	۱۷-۵۲
۵۴۶	مرامنامه	۳۵
۵۴۷	مردان	۴۴
۵۴۸	مردم	۱۱-۱۳-۱۶-۵۶-۶۳-۶۵-۶۶-۷۱-۷۳-۷۴-۱۳۷-۱۴۰-۱۵۶
۵۴۹	مرفه	۶
۵۵۰	مرکب	۱۹-۱۱۶-۱۱۷
۵۵۱	مرکزی	۱۲-۶۴-۱۳۶-۱۵۱
۵۵۲	مزد	۴۸
۵۵۳	مساجد	۱۷
۵۵۴	مساعی	۶۳
۵۵۵	مساوی	۱۹-۲۲-۱۰۰
۵۵۶	مستحق	۱۴-۵۱
۵۵۷	مسترد	۹۴
۵۵۸	مستفید	۷۰-۱۲۶
۵۵۹	مستقل	۱-۱۲-۸۶-۱۱۶-۱۵۷-۱۵۹
۵۶۰	مستقیم	۴-۸۳-۹۲-۱۴۰-۱۴۱
۵۶۱	مستلزم	۶۵
۵۶۲	مسکرات	۷
۵۶۳	مسکن	۱۴-۳۸-۴۹
۵۶۴	مسلمان	۶۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۵۶۵	مشخصه	۷۷
۵۶۶	مشرانو	-۸۴-۸۲-۶۹-۶۸ -۹۸-۹۷-۸۷-۸۵ ۱۰۰
۵۶۷	مشروط	۱۲۹-۱۲۶-۳۵
۵۶۸	مشهود	۱۰۲-۳۸
۵۶۹	مشوره	-۱۳۹-۱۲۵-۱۲ ۱۴۴
۵۷۰	مصؤن	۴۰-۳۴-۳۱-۲۴
۵۷۱	مصادره	۴۰
۵۷۲	مصارف	۷۰
۵۷۳	مصالح	-۷۱-۶۶-۲۴-۱۱ ۱۱۲
۵۷۴	مصطلحات	۱۶
۵۷۵	مصوبه	۱۰۰-۹۴
۵۷۶	مصؤنیت	۱۰
۵۷۷	مضامین	۴۵
۵۷۸	مطابع	۳۴
۵۷۹	مطبوعات	۳۴-۱۶
۵۸۰	مطرح	۹۹
۵۸۱	معادن	۹
۵۸۲	معارف	۱۶
۵۸۳	معاش	۱۵۵-۷۰
۵۸۴	معامله	۲۸
۵۸۵	معاهدات	-۹۷-۹۰-۶۴ ۱۲۱
۵۸۶	معاون	۱۱۲-۶۸-۶۰
۵۸۷	معزول	۱۳۳
۵۸۸	معطل	۱۴۵
۵۸۹	معلولیت	۱۰۸
۵۹۰	معلولین	۸۴-۵۳
۵۹۱	معنوی	۳۵
۵۹۲	معیشتی	۱۴
۵۹۳	معیوبیت	۱۰۸
۵۹۴	معیوبین	۸۴-۵۳
۵۹۵	مغایر	۱۶۱-۵۴
۵۹۶	مفقودین	۵۳
۵۹۷	مقاصد	۳۶-۳۵
۵۹۸	مقامات	۴۴
۵۹۹	مقتضیات	۱۴۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۶۰۰	مقدس	۲-۳-۵۴-۶۳- ۷۴-۱۱۹-۱۴۹
۶۰۱	مقررات	۷۶
۶۰۲	مقرریها	۹۱
۶۰۳	مکافات	۱۲۴
۶۰۴	مکاتبات	۳۱
۶۰۵	مکتوب	۳۷
۶۰۶	مکلف	۶-۱۵-۲۴-۳۸- ۴۲-۴۳-۴۴-۵۰- ۵۷-۱۲۹
۶۰۷	ملت	۴-۶۳-۶۹-۸۱- ۱۵۸
۶۰۸	ملتوی	۱۴۷
۶۰۹	ملحق	۷
۶۱۰	ملحوظات	۶۶-۸۰
۶۱۱	ملکیت	۹-۴۰-۴۱

شماره	موضوع	مواد قانون
۶۱۲	ملی	۴-۵-۶-۸-۱۶- ۱۹-۲۰-۴۵-۵۲- ۶۳-۶۴-۶۵-۶۷- ۶۹-۷۳-۷۴-۷۵- ۷۹-۸۱-۸۵-۸۶- ۸۷-۸۸-۹۰-۹۳- ۹۴-۹۷-۹۸-۹۹- ۱۰۲-۱۰۳-۱۰۵- ۱۰۶-۱۰۷-۱۰۹- ۱۱۰-۱۱۱-۱۳۴- ۱۴۳-۱۴۴-۱۴۵- ۱۴۷-۱۴۹- ۱۵۰-۱۵۱-۱۵۳- ۱۵۵-۱۵۹-۱۶۰- ۱۶۱-
۶۱۳	ممثل	۱۴۳
۶۱۴	ممنوع	۲۲-۳۰-۴۹
۶۱۵	منابع	۹
۶۱۶	مناطق	۶
۶۱۷	منافع	۸-۴۰-۶۳
۶۱۸	مناقضی	۳۵-۶۵-۷۶
۶۱۹	منبر	۱۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
۶۲۰	منحل	۳۵
۶۲۱	متدرج	۳۴-۳۵-۵۹-۶۰-۶۲-۶۴-۶۶-۶۸-۶۹-۹۰-۱۱۱-۱۱۵-۱۱۷-۱۲۲-۱۴۲-۱۴۹-۱۶۰
۶۲۲	منشی	۸۷-۱۱۲
۶۲۳	منصوب	۴۱-۶۹
۶۲۴	منظور	۱۴-۳۵-۵۲-۵۳-۵۴-۵۸-۶۱-۶۴-۷۰-۷۵-۹۵-۹۷-۱۲۹-۱۳۲-۱۳۳-۱۳۷-۱۴۹-۱۵۰-۱۵۹
۶۲۵	منفصل	۶۹
۶۲۶	منقسم	۱۳۶
۶۲۷	مواخذه	۱۳۲
۶۲۸	مواد	۲۷
۶۲۹	مواظبت	۶۳

شماره	موضوع	مواد قانون
۶۳۰	موافقه	۹۴-۱۴۳
۶۳۱	موجب	۳۲-۴۰-۵۰-۵۱-۷۵
۶۳۲	موجبات	۳۵
۶۳۳	موضوع	۶۹-۷۸-۹۲-۹۳-۱۰۲-۱۲۷
۶۳۴	میثاقها	۹۰
۶۳۵	میعادی	۳۱
	ن	
۶۳۶	نایب	۸۷-۱۱۲
۶۳۷	ناشی	۱۲۷
۶۳۸	نافذ	۲۷-۹۴-۹۸-۱۰۰-۱۲۴-۱۵۰-۱۶۱-۱۶۲
۶۳۹	نتایج	۴۷-۶۱-۸۳-۱۶۰
۶۴۰	نخستین	۷۹-۱۰۲
۶۴۱	نشان	۱۹
۶۴۲	نشانها	۶۴
۶۴۳	نشر	۱۲-۱۶-۲۴-

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۱۵۴
۶۴۴	نصاب	۴۵-۳۵
۶۴۵	نص	۷۲
۶۴۶	نظارت	۱۵۷-۱۵۶-۵۸
۶۴۷	نظام	-۱۱۸-۸۳-۱۰ ۱۴۹
۶۴۸	نظریه	۱۰۱-۹۸
۶۴۹	نفوس	۸۳
۶۵۰	نقض	۵۸
۶۵۱	نمایندگان	۸۴-۶۴-۴
۶۵۲	نمایندگی	۸۳-۸۱-۶۴-۴۱
۶۵۳	نورستانی	۱۶-۴
۶۵۴	نوشته	۳۴
۶۵۵	نصوص	۱۱۹-۳۵
	ه	
۶۵۶	هجرت	۱۸
۶۵۷	هجری شمسی	۱۹-۱۸
۶۵۸	هزاره	۴
۶۵۹	همجواری	۸

شماره	موضوع	مواد قانون
۶۶۰	همزمان	۶۰-۸-۶
۶۶۱	همکاری	۱۳۹
۶۶۲	هنر	۴۶
۶۶۳	هنگام	-۱۰۲-۱۰۱ ۱۱۵-۱۱۳-۱۰۶
	و	
۶۶۴	وابسته	۳۵
۶۶۵	واجب- التعمیل	۱۲۹
۶۶۶	واجد	-۸۵-۷۲-۶۲ ۱۱۸
۶۶۷	واحد	۹۰-۷۷-۴۲-۱
۶۶۸	والدین	۶۲
۶۶۹	وثایق	۸۶
۶۷۰	وجایب	۴۹-۲۲ و در فصل دوم
۶۷۱	وحدت	۵۹-۶
۶۷۲	وخیم	۱۴۳
۶۷۳	ورزشهای	۵۴
۶۷۴	وزراء	-۷۷-۷۴-۷۳-۷۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

رهنمای قانون اساسی به ترتیب الفبا

شماره	موضوع	مواد قانون
		۸۰-۹۱-۹۲-۹۳- ۱۳۹
۶۷۵	وزیر	۵۲-۶۸-۷۰-۷۸- ۸۳-۹۱-۹۳-۱۰۶
۶۷۶	وسیله	۳۰-۳۴-۳۷
۶۷۷	وضع	۱۷-۴۲-۷۵-۷۶- ۱۳۰-۱۳۶-۱۴۵
۶۷۸	وظایف	۵-۶۸-۷۴-۷۵- ۷۶-۷۷-۸۷-۸۸- ۱۰۸-۱۱۷-۱۳۹
۶۷۹	وظیفه	۴۶-۱۱۹
۶۸۰	وفات	۶۰-۶۱-۶۷-۶۸
۶۸۱	وقایه	۵۲
۶۸۲	وکیل	۳۱-۸۳
۶۸۳	ولایت	۸۳-۸۴-۱۳۶- ۱۳۸-۱۳۹
۶۸۴	ولسوالی	۸۴-۱۱۰-۱۴۰
۶۸۵	ولسی	۱۲-۶۴-۶۸-۶۹- ۷۲-۷۷-۷۹-۸۲- ۸۳-۸۵-۸۶-۸۹- ۹۱-۹۲-۹۴-۹۷-

شماره	موضوع	مواد قانون
		۹۸-۱۰۰-۱۰۴- ۱۱۷-۱۲۷-۱۵۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشتراك سالانه

در مرکز و ولایات : (۵۰۰) افغانی

برای متعلمین و محصلین با ارائه تصدیق، نصف قیمت

خارج از کشور (۱۵۰) دالر امریکائی

قیمت این شماره : (۱۵۰) افغانی

نمبر تیلفون : (۲۵۰۹۳)

تعداد طبع : (۲۱۰۲۰) جلد

(c) ketabton.com: The Digital Library

TRANSITIONAL ISLAMIC STATE OF AFGHANISTAN MINISTRY OF JUSTICE

OFFICIAL GAZETTE

Extraordinary Issue

Constitution Of Afghanistan

Issue: No. 818

Date : January / 28 / 2004

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library